

Urząd Statystyczny w Opolu Statistical Office in Opole

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO**

2011

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF OPOLSKIE VOIVODSHIP**

Kwiecień 2012 April

Przygotowano w Opolskim Ośrodku Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Opolu
Prepared by Opolski Centre for Regional Surveys the Statistical Office in Opole

Redakcja merytoryczna: Opolski Ośrodek Badań Regionalnych, Wydział Badań Ankietowych
Specialist supervision: Opolski Centre for Regional Surveys, Division of Surveyed Poll

Projekt okładki: Lidia MOTRENKO-MAKUCH
Cover design:

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła
When publishing SO data please indicate source

ISSN 2084-672X

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available on the Internet
www.stat.gov.pl/urzedzy/opole

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych
00-925 Warszawa al. Niepodległości 208
Nakład 50 egz. Cena zł 15,00

ZNAKI UMOWNE

SYMBOLS

Kreska	(-)	- oznacza, że zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of unit.</i>
	(0,0)	- zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of unit.</i>
Kropka	(.)	- oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	- oznacza, że wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	- oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>

SKRÓTY

ABBREVIATIONS

tys.	=	tysiąc	km ²	=	kilometr kwadratowy
<i>thous.</i>	=	<i>thousand</i>			<i>square kilometre</i>
mln	=	million	l	=	litr
		<i>million</i>			<i>litre</i>
zł	=	złoty	m ³	=	metr sześcienny
<i>zl</i>	=	<i>złoty</i>			<i>cubic metre</i>
szt	=	sztuka	r.	=	rok
		<i>piece</i>			
kpl	=	komplet	cd.	=	ciąg dalszy
			<i>cont.</i>	=	<i>continued</i>
g	=	gram	dok.	=	dokończenie
		<i>gram</i>	<i>cont.</i>	=	<i>continued</i>
kg	=	kilogram	pkt	=	punkt
		<i>kilogram</i>			
dt	=	decytona (kwintal)	tabl.	=	tablica
		<i>deciton (quintal)</i>			<i>table</i>
t	=	tona	wyk.	=	wykres
		<i>tonne</i>			
m ²	=	metr kwadratowy	Dz. U.	=	Dziennik Ustaw
		<i>square metre</i>			
ha	=	hektar	tj.	=	to jest
		<i>hectare</i>	<i>i.e.</i>	=	<i>that is</i>

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Opolu przekazuje Państwu pierwszą edycję „**Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2011**” prezentującego warunki społeczno-gospodarcze Opolszczyzny na tle kraju i w porównaniu z innymi województwami.

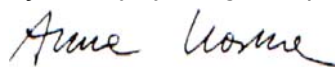
Zakres tematyczny publikacji obejmuje przede wszystkim zagadnienia dotyczące ruchu naturalnego oraz migracji ludności, rynku pracy, wynagrodzeń i świadczeń społecznych, cen, rolnictwa, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, rynku wewnętrznego, mieszkań, wyników finansowych przedsiębiorstw oraz nakładów inwestycyjnych. W celu zobrazowania skali zjawisk i podstawowych tendencji rozwojowych w regionie na przestrzeni kilku lat i w kolejnych kwartałach raportowanego roku prezentowane kategorie przedstawiono w ujęciu dynamicznym.

Komentarz analityczny uzupełniony został tablicami prezentującymi dane dla województwa opolskiego i Polski za lata 2005, 2010 i 2011 oraz wyjaśnieniami metodycznymi. Na końcu każdego działu zamieszczono wskazówki dla czytelników o innych wydawnictwach Urzędu, w których można znaleźć więcej informacji na temat danego zagadnienia.

Opracowanie wzbogacają liczne ilustracje graficzne, w postaci wykresów i map, przedstawiające wybrane zjawiska w kilkuletniej retrospekcji czasowej, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju oraz w odniesieniu do innych województw.

Publikacje opracowały równolegle wszystkie urzędy statystyczne. Zapraszamy Państwa do zapoznania się z treścią Raportu, który dostępny jest w formie książkowej w naszym Urzędzie oraz na stronie internetowej US Opole <http://www.stat.gov.pl/opole>

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Opolu

dr Anna Koska

FOREWORD

The Statistical Office in Opole, hereby presents the first edition of the „Report on the socio-economic situation of the Opolskie Voivodship in the year 2011” in which the socio-economic conditions of the Opolean Region, on the background of the country and in comparison with other voivodships, are depicted.

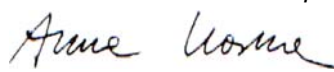
The thematic scope of the publication includes, above all, the issues concerning vital statistics and migrations of the population, the labour market, wages and salaries, social benefits, prices, agriculture, sold production of industry and construction, the domestic market, dwellings, financial results of enterprises as well as investment outlays. In order to illustrate the scale of the phenomena and basic developmental trends in the region, within the space of several years and the subsequent quarters of the reported year, the categories are presented from a dynamic perspective.

The analytical comment has been supplemented by tables presenting data, both for the Opolskie Voivodship and Poland, for the years 2005, 2010, 2011, and also by methodological explanations. The information on other publications of the Office, in which a reader can find more data on the topic in question, is placed at the end of each chapter.

The study has been enriched with numerous graphic illustrations on charts and maps of the selected phenomena in several years’ retrospection and also in relation to the average size of data on the country level, and with reference to the other voivodships.

Parallel publications have been worked out by all Statistical Offices. We invite you to familiarize yourself with the content of the Report which is available in a book form in our Office as well as on the SO Opole website <http://www.stat.gov.pl/opole>

D i r e c t o r
of the Statistical Office in Opole

Anna Koska Ph.D.

SPIS TREŚCI

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	9
Podstawowe tendencje	<i>Basic trends</i>	12
Województwo na tle kraju	<i>Voivodship against the background of the country</i>	20
Województwo opolskie na tle pozostałych województw	<i>Opolskie voivodship against the background of other voivodships</i>	21
Podział i powierzchnia województwa	<i>Division and area of voivodship</i>	24
Ludność	<i>Population</i>	25
Rynek pracy	<i>Labour market</i>	30
Wynagrodzenia	<i>Wages and salaries</i>	45
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	48
Ceny	<i>Prices</i>	52
Rolnictwo	<i>Agriculture</i>	58
Przemysł	<i>Industry</i>	67
Budownictwo	<i>Construction</i>	71
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	74
Rynek wewnętrzny	<i>Internal market</i>	79
Wyniki finansowe przedsiębiorstw	<i>Financial results of enterprises</i>	82
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays</i>	85
TEMATY FAKULTATYWNE		
Popyt na pracę	<i>Demand for labour</i>	88
Wypadki przy pracy	<i>Accidents at work</i>	91

SPIS TABLIC

		<u>Nr</u> <u>No.</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.	<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2011</i>	1	20
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	2	26
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	3	30
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	4	31
Bezrobocie rejestrowane	<i>Registered unemployment</i>	5	32
Bezrobocie rejestrowane w województwie opolskim	<i>Registered unemployment in opolskie voivodship</i>	6	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter</i>	7	38
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	8	45
Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	9	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits</i>	10	48
Świadczenia społeczne w województwie opolskim	<i>Social benefits in opolskie voivodship</i>	11	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	12	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim	<i>Price indices of consumer goods and services in opolskie voivodship</i>	13	54

CONTENTS

LIST OF TABLES

		Nr No.	Str. Page
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December</i>	14	56
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture</i>	15	58
Przemysł	<i>Industry</i>	16	67
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices)</i>	17	69
Budownictwo	<i>Construction</i>	18	71
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production (current prices)</i>	19	72
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction</i>	20	74
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed</i>	21	76
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia	<i>Dwellings for which permits have been issued</i>	22	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	23	79
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie opolskim (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale in opolskie voivodship (current prices)</i>	24	80
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ...</i>	25	84
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)	<i>Investment outlays (current prices)</i>	26	85
Pracujący, wolne oraz zlikwidowane miejsca pracy	<i>Employed vacancies and liquidated jobs</i>	27	88
Poszkodowani w wypadkach przy pracy	<i>Persons injured in accidents at work</i>	28	91

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2011</i>	1	21
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r. ..	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2011</i>	2	21
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2011 r.	<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	21
Stopa bezrobocia według BAEL w 2011 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	22
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	22
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	22
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011</i>	7	22
Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.	<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	23
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.	<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	23
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2011 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	23
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Natural increase per 1000 population</i>	11	25
Przyrost naturalny na 1000 ludności według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Natural increase per 1000 population by subregions and powiats in 2011</i>	12	26
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	27
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population by subregions and powiats in 2011</i>	14	28
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD	<i>Structure of average paid employment by PKD sections</i>	16	31
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34

LIST OF GRAPHS

<i>Natural increase per 1000 population in 2011</i>	1	21
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2011</i>	2	21
<i>Employment rate by LFS in 2011</i>	3	21
<i>Unemployment rate by LFS in 2011</i>	4	22
<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	5	22
<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2011</i>	6	22
<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2011</i>	7	22
<i>Dwellings completed in 2011</i>	8	23
<i>Net turnover profitability rate in enterprises in 2011</i>	9	23
<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2011</i>	10	23
<i>Natural increase per 1000 population</i>	11	25
<i>Natural increase per 1000 population by subregions and powiats in 2011</i>	12	26
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>	13	27
<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population by subregions and powiats in 2011</i>	14	28
<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	30
<i>Structure of average paid employment by PKD sections</i>	16	31
<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34

		Nr No.	Str. Page
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	34
Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Unemployment rate by subregions and powiats in 2011</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	39
Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale	<i>Activity rate in the 4th quarter</i>	23	40
Dynamika liczby pracujących w IV kwartale	<i>Indices of employed persons in the 4th quarter</i>	24	40
Struktura pracujących według wieku w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in the 4th quarter</i>	25	41
Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale	<i>Employment rate in the 4th quarter</i>	26	41
Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale	<i>Indices of unemployed persons in the 4th quarter</i>	27	42
Struktura bezrobotnych według wieku w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in the 4th quarter</i>	28	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in the 4th quarter of 2011 r.</i>	29	43
Stopa bezrobocia w IV kwartale	<i>Unemployment rate in the 4th quarter</i>	30	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons in the 4th quarter</i>	31	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector</i>	32	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2011</i>	33	46
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners</i>	34	50
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension</i>	35	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	36	53
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods in 2011</i>	37	55
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha</i>	38	60
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha</i>	39	60
Plony buraków cukrowych z 1 ha	<i>Sugares beets yeilds per 1 ha</i>	40	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land</i>	41	62
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land</i>	42	62
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)</i>	43	63
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk</i>	44	63
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products</i>	45	64
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	<i>Indices of sold production of industry (constant prices)</i>	46	68
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry</i>	47	70
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	<i>Indices of sold production of construction (current prices)</i>	48	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	<i>Indices of construction and assembly production (current prices)</i>	49	72

		Nr No.	Str. Page
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	<i>Structure of construction and assembly production by divisions PKD (current prices)</i>	50	73
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	51	73
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	52	75
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population</i>	53	75
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	54	75
Mieszkania oddane do użytkowania według podregionów i powiatów w 2011 r.	<i>Dwellings completed by subregions and powiats in 2011</i>	55	76
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	56	77
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	57	77
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	58	78
Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)	<i>Indices of retail sale (current prices)</i>	59	80
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	60	82
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całości kształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	61	82
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	62	83
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	63	83
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)	<i>Indices of total investment outlays (current prices)</i>	64	85
Dynamika wolnych miejsc pracy	<i>Indices of vacancies</i>	65	89
Dynamika nowo utworzonych miejsc pracy	<i>Indices of newly created jobs</i>	66	89
Poszkodowani w wypadkach przy pracy według powiatów w 2011 r.	<i>Persons injured in accidents by powiats in 2011</i>	67	92
ANEKS	ANNEX		
Wybrane dane o województwie opolskim	<i>Selected data on opolskie voivodship</i>	I	93
Wybrane dane o województwie opolskim według miesięcy	<i>Selected data on opolskie voivodship in months</i>	II	97

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 1 I 2011 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego 2011” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; dane nie obejmują poczty publicznej oraz operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2011.

2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Opolskie Voivodship 2011”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.

4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.

5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.

6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.

7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.

8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.

9. In the publication data in regard to:

- 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons; data do not concern public post office and operators of the public telecommunication network;
- 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

12. Liczby względne (**wskaźniki, odsetki**) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted.

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

16. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipments n.e.c</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are Publisher in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

PODSTAWOWE TENDENCJE

W 2011 r. w województwie opolskim urodziło się o 5,2% dzieci mniej niż w 2010 r., ale więcej o 2,2% w porównaniu z 2005 r. Liczba zgonów w analizowanym okresie zmniejszyła się o 1,6% w stosunku do 2010 r., natomiast w porównaniu z 2005 r. zwiększyła się o 2,6%.

W dalszym ciągu utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, czego efektem był ujemny przyrost naturalny. Współczynnik przyrostu naturalnego ukształtował się na poziomie minus 1,01‰, tj. o 0,31 pkt wyższym niż przed rokiem i o 0,08 pkt wyższym niż w analogicznym okresie 2005 r.

Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w 2011 r. przyjęło wartości ujemne i było wyższe niż w 2010 r., ale obniżyło się w porównaniu z 2005 r. Ogólne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 ludności w 2011 r. ukształtowało się na poziomie minus 2,20‰, czyli o 0,46 pkt wyższym niż w analogicznym okresie 2010 r., ale o 0,84 pkt niższym niż w 2005 r.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 96,8 tys. i w skali roku zwiększyło się o 0,2%, a w porównaniu z 2005 r. wzrosło o 4,2%. Na zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw ogółem wpłynął wzrost w sektorze prywatnym. Przeciętne zatrudnienie w tym sektorze wzrosło o 3,9% w stosunku do 2010 r. i o 14,2% w porównaniu z 2005 r.

W końcu grudnia 2011 r. w powiatowych urzędach pracy zarejestrowanych było 48,0 tys. bezrobotnych, tj. o 1,5% mniej niż przed rokiem i o 30,8% mniej niż w analogicznym okresie 2005 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2011 r. ukształtowała się na poziomie 13,3% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 0,3 pkt proc., a w skali sześciu lat obniżyła się o 5,4 pkt proc. Wśród bezrobotnych w dalszym ciągu dominowały kobiety i ich udział w porównaniu z 2010 r. wzrósł o 1,6 pkt proc. do poziomu 54,5%. Nadal w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy znajdowali się ludzie młodzi. Najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były osoby w wieku 25–34 lata. Ponad połowa bezrobotnych to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy bezrobotnych legitymowały się wykształceniem gimnazjalnym i niższym oraz zasadniczym zawodowym. Nadal znaczna część bezrobotnych to osoby z krótkim okresem stażu pracy (do 5 lat) oraz bez stażu pracy.

Na podstawie wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) w IV kw. 2011 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. w województwie opolskim liczba pracujących zwiększyła się o 7 tys. i wyniosła 376 tys. w 2011 r., wobec 369 tys. w 2010 r. Podniósł się także nieznacznie udział pracujących w ogólnej liczbie osób w wieku 15 lat i więcej (z 48,6% w 2010 r. do 49,1% w 2011 r.). Zaobserwowano znaczący spadek obciążenia osób pracujących osobami niepracującymi, zarówno w stosunku do analogicznego okresu 2010 r., jak i 2005 r. W porównaniu z IV kw. 2010 r. i 2005 r. zwiększył się współczynnik aktywności zawodowej (odpowiednio: o 0,9 pkt proc. i o 0,4 pkt proc.). W odniesieniu do IV kw. 2010 r. zwiększyła się liczba bezrobotnych o 5,4%, natomiast uległa zmniejszeniu o 36,1% w stosunku do IV kw. 2005 r. W ujęciu rocznym zanotowano nieznaczny wzrost

stopy bezrobocia (o 0,3 pkt proc.), natomiast znaczący spadek w odniesieniu do 2005 r. (o 5,9 pkt proc.). W porównaniu z IV kw. 2010 r. zmniejszyła się liczba biernych zawodowo przy równoczesnym wzroście ogólnej liczby ludności w wieku 15 lat i więcej. Nadal blisko połowę populacji biernych zawodowo stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, a najczęściej występującymi przyczynami bierności w tej grupie pozostały: emerytura, nauka i uzupełnianie kwalifikacji oraz choroba i niesprawność. W analogicznym okresie 2005 r. sytuacja osób biernych zawodowo na rynku pracy przedstawiała się podobnie. W stosunku do IV kw. 2010 r., przy wzroście współczynnika aktywności zawodowej i stopy bezrobocia, nastąpiło zwiększenie wskaźnika zatrudnienia (o 0,5 pkt proc.).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2011 r. w sektorze przedsiębiorstw było wyższe niż przed rokiem o 5,0%, natomiast w stosunku do 2005 r. nastąpił wzrost o 44,5%. Analogicznie kształtowała się tendencja w sektorze prywatnym, wzrost wynagrodzenia wystąpił zarówno w porównaniu z 2010 r., jak i 2005 r. W sektorze publicznym natomiast przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto zmniejszyło się w stosunku do 2010 r., wzrosło jednak w porównaniu z 2005 r.

W 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie 211,5 tys. osób, tj. o 1,9% niższym niż przed rokiem, a o 0,7% niższym niż w 2006 r. Świadczenia emerytalno-rentowe z ZUS w 2011 r. pobierało 182,1 tys. osób, czyli o 1,5% mniej niż w 2010 r., a o 3,0% więcej w porównaniu z 2006 r. Emerytury i renty rolnicze w 2011 r. otrzymywało 29,4 tys. osób, tj. mniej zarówno w stosunku do 2010 r. o 4,3%, jak i w porównaniu z 2006 r. – o 18,4%.

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w 2011 r. wynosiła 1640,76 zł i była wyższa o 5,2% niż przed rokiem, a o 38,7% niż w 2006 r. Tendencję wzrostową odnotowano również w świadczeniach pobieranych przez rolników indywidualnych. Przeciętna miesięczna emerytura i renta wypłacana przez KRUS wynosiła 1052,01 zł, tj. o 3,4% więcej niż w 2010 r., a o 23,6% niż w 2006 r.

W województwie opolskim w 2011 r. wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych były wyższe aniżeli w 2010 r. i 2005 r. W omawianych latach najbardziej wzrosły ceny związane z transportem (tj. odpowiednio: o 7,0%, o 6,6%. i o 5,1%).

W 2011 r. w województwie opolskim w wyniku zwiększenia powierzchni upraw lub wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano wyższe niż przed rokiem zbiory podstawowych ziemio-plodów. Równocześnie na rynku rolnym w porównaniu z 2010 r. zaobserwowano spadek skupu ziarna pszenicy, ziemniaków i żywca wołowego a wzrost skupu żywca wieprzowego i drobiowego. W 2011 r. w porównaniu z danymi odnotowanymi przed rokiem wzrosły ceny skupu i ceny targowiskowe podstawowych produktów roślinnych (z wyjątkiem cen skupu ziemniaków) i produktów zwierzęcych. Badania przeprowadzone w 2011 r. wskazują na wzrost liczebności stada trzody chlewnej oraz spadek pogłowia bydła, owiec i drobiu.

W 2010 r. globalna i towarowa produkcja rolnicza (w cenach stałych 2009) dla województwa opolskiego wzrosła w odniesieniu do roku poprzedniego, równocześnie odnotowano spadek produkcji końcowej.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w 2011 r. w województwie opolskim była wyższa o 10,5% w stosunku do 2010 r. i o 12,4% w odniesieniu do 2005 r. Wzrost produkcji przemysłowej w 2011 r. był rezultatem wyższych przychodów ze sprzedaży wyrobów i usług w przetwórstwie przemysłowym (o 18,4% w stosunku do 2010 r., a o 29,3% w porównaniu z 2005 r.).

W 2011 r. produkcja sprzedana budownictwa ukształtowała się na poziomie 3182,8 mln zł i zwiększyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2005 r. odpowiednio: o 15,6% i o 165,3%.

Produkcja budowlano-montażowa (obejmująca roboty o charakterze inwestycyjnym i remontowym) w analizowanym okresie wynosiła 1420,9 mln zł, tj. o 0,4% mniej niż przed rokiem, a o 167,9% więcej niż w 2005 r. Spadek produkcji w 2011 r. w odniesieniu do ub. roku odnotowano w jednostkach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej – o 6,4% (w porównaniu z 2005 r. wzrost o 285,5%). Wzrost produkcji natomiast w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano w jednostkach, których podstawowym rodzajem działalności były roboty budowlane specjalistyczne – o 10,3% (w stosunku do 2005 r. wzrost – o 112,6%) oraz zajmujących się wznoszeniem budynków – o 1,4% (w porównaniu z 2005 r. wzrost – o 119,7%).

W 2011 r. oddano do użytkowania 1721 mieszkań, tj. o 19,9% mniej niż przed rokiem, a o 48,7% więcej niż w 2005 r. Spadek liczby zrealizowanych mieszkań w stosunku do 2010 r. odnotowano w budownictwie komunalnym, indywidualnym oraz w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (odpowiednio: o 78,6%, o 30,2% i o 7,6%). W porównaniu z 2005 r. spadek nastąpił w budownictwie komunalnym (o 94,1%) i zakładowym (o 66,7%), natomiast w indywidualnym zanotowano wzrost o 44,7%. W budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem w 2005 r. nie oddano do użytkowania żadnego mieszkania. W ciągu 2011 r. wydano pozwolenia na budowę 2249 mieszkań, tj. o 12,8% mniej niż rok wcześniej, a o 89,0% więcej niż w 2005 r. Inwestorzy indywidualni otrzymali pozwolenia na budowę 1724 mieszkań, tj. o 2,9% więcej niż w 2010 r. W 2011 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto zwiększyła się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2005 r. (odpowiednio: o 15,2% i o 105,0%).

W 2011 r. utrzymało się wysokie tempo wzrostu sprzedaży detalicznej zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w odniesieniu do roku poprzedniego, jak i 2005 r.

Wyniki finansowe uzyskane w 2011 r. przez przedsiębiorstwa niefinansowe województwa opolskiego były lepsze niż uzyskane w 2010 r. (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych), natomiast gorsze w odniesieniu do 2007 r. (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej). W grupie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w relacji do 2010 r. odnotowano wzrost wskaźników płynności I i II stopnia (odpowiednio: o 2,7 pkt proc. i o 1,1 pkt proc.) oraz wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (o 0,7 pkt proc.), natomiast spadek wskaźnika poziomu kosztów z całokształtu działalności (o 0,1 pkt proc.) oraz wskaźników rentowności obrotu brutto i netto (odpowiednio: o 0,1 pkt proc. i 0,2 pkt proc.).

W stosunku do 2007 r. wszystkie wskaźniki ekonomiczno-finansowe uległy pogorszeniu. Największy spadek dotyczył wskaźników płynności I i II stopnia (odpowiednio: o 43,8 pkt proc. i o 40,5 pkt proc.). Udział jednostek wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz ich udział w przychodach z całokształtu działalności były niższe zarówno w stosunku do 2010 r., jak i w odniesieniu do 2007 r.

Nakłady inwestycyjne poniesione przez przedsiębiorstwa województwa opolskiego w 2011 r. nie przekroczyły poziomu nakładów z roku 2010 (odnotowano spadek o 17,8%), natomiast w relacji do 2005 r. były wyższe (wzrost o 33,8%).

Wyniki badania popytu na pracę w końcu 2011 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku odnotowano spadek liczby pracujących (o 2,6%) oraz wolnych miejsc pracy (o 30,4%). W porównaniu z 2007 r. nastąpił wzrost liczby pracujących o 2,3% oraz spadek wolnych miejsc pracy o 72,1%. Najwięcej wolnych miejsc pracy wystąpiło w sektorze prywatnym, w jednostkach dużych i prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego. Jednostki dysponujące wolnymi miejscami pracy najczęściej poszukiwały robotników przemysłowych i rzemieślników. W 2011 r. powstało 13,9 tys. nowych miejsc pracy (w 2010 r. – 14,1 tys.) oraz zlikwidowano 9,9 tys. miejsc pracy (przed rokiem 10,3 tys.).

W 2011 r. odnotowano większą niż przed rokiem i w stosunku do 2005 r. zarówno liczbę wypadków przy pracy, jak i osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków. Częściej wypadkom ulegali mężczyźni, a najwięcej wypadków odnotowano w sekcji przetwórstwo przemysłowe.

BASIC TRENDS

In 2011, in Opolskie Voivodship, less by 5.2% children were born than in 2010, but more by 2.2% compared to 2005. The number of deaths during the analysed period decreased by 1.6% in relation to 2010, while in comparison with 2005 increased by 2.6%.

Still, the predominance of the number of deaths over births was maintained, resulting in a negative natural increase. The natural increase rate amounted to the level of minus 1.01 ‰, i.e. by 0.31 points higher than the previous year and by 0.08 points higher than in the corresponding period of 2005.

The balance of internal and international migration for permanent residence in 2011 assumed a negative value and was higher than in 2010, but decreased compared to 2005. Total balance of migration per 1,000 population in 2011 was formed at the level of minus 2.20 ‰, that is by 0.46 points higher than in the corresponding period of 2010, but by 0.84 points lower than in 2005.

Average paid employment in enterprise sector in 2011 amounted to the level of 96.8 thous. and within the period of one year increased by 0.2%, and also compared to 2005 raised by 4.2%. The increase of the average paid employment in enterprise sector was a consequence of the growth in the private sector. The average paid employment in this sector increased by 3.9% compared with 2010 and by 14.2% in relation to 2005.

At the end of December 2011, there were registered 48.0 thous. unemployed persons in the poviats labour offices, i.e. 1.5% less than the previous year and 30.8% less than in the corresponding period of 2005. The registered unemployment rate at the end of December 2011 amounted to the level of 13.3% and from the one year perspective decreased by 0.3 percentage points however, in the scale of six years decreased by 5.4 percentage points. Women still dominated among the unemployed persons and their participation in comparison with 2010 increased by 1.6 percentage points to the level of 54.5%. As before, the most disadvantaged in the labour market were young people. The largest group of unemployed were persons at the age of 25–34 years. More than half of the unemployed are persons with a relatively low level of education. The two largest groups of unemployed had a certificate of completion of lower secondary education or less, as well as of basic vocational schools. Still, significant number of unemployed persons with short work experience (up to 5 years) and no work experience are remaining on the register rolls.

On the basis of the Labour Force Survey (LFS) in the fourth quarter of 2011 in relation to the same period of 2010, in the Opolskie Voivodship the number of the employed increased by 7 thous. and amounted to 376 thous. in 2011 compared to 369 thous. in 2010. A share of employed in the total number of people aged 15 years and more raised slightly (from 48.6% in 2010 to 49.1% in 2011). There was a significant decrease in the burden of employed persons with non working persons in relation to the same period, both of 2010 and 2005. Compared to the fourth quarter of 2010 and 2005, the economic activity rate increased (respectively by 0.9 and 0.4 percentage points). In relation to 2010, the number of unemployed raised by 5.4% while decreased by 36.1% as against the fourth

quarter of 2005. There was recorded a slight annual increase in the unemployment rate (by 0.3 percentage points), whereas a significant decrease as compared to 2005 (by 5.9 percentage points) was observed. A proportional decrease in both number of men and women out of work contributed to this. In relation to the fourth quarter of 2010, there was a drop in the number of economically inactive persons (by 3 thous.) with a simultaneous increase of the total population aged 15 and more (by 6 thous.). Still, nearly a half of economically inactive population comprised persons at the working age, remaining the most common reasons for inactivity in this group: retirement, education and improving qualifications, sickness or disability. In the same period of 2005, the situation of economically inactive persons in the labour market was similar. An increase in employment rate (by 0.5 percentage points) accompanied by raised both activity and unemployment rates was recorded in relation to the fourth quarter of 2010.

Average monthly gross wages and salaries in 2011, in the enterprise sector were higher than in the previous year by 5.0% while compared with 2005 increased by 44.5%. Similarly, the trend in the private sector was shaped; wages and salaries grew in comparison both to 2010 and 2005. In the public sector however, the average monthly gross wages and salaries decreased in reference to 2010, but increased compared to 2005.

In 2011, the average number of retirees and pensioners amounted to the level of 211.5 thous. persons, i.e. by 1.9% lower than in the previous year, and by 0.7% lower than in 2006. In the year 2011, 182.1 thous. persons i.e. by 1.5% less than in 2010, but by 3.0% more in comparison with 2006 received the retirement pay and pension benefits paid by the Social Insurance Institution (ZUS). In 2011, 29.4 thous. people, i.e. less in relation to 2010 by 4.3% and in comparison with 2006 less by 18.4%, received the retirement pay and pension benefits for farmer.

Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in 2011 amounted to 1640.76 zł and was higher by 5.2% than in the previous year and by 38.7% higher in relation to 2006. An increasing trend was also reported in benefits received by individual farmers. Average monthly retirement pay and pension paid by the Agricultural Social Insurance Fund (KRUS) was of 1079.18 zł, i.e. by 3.4% more than in 2010 and by 23.8% more than in 2006.

In the Opolskie voivodship in the year 2011 the price indices of consumer goods and services were higher than in 2010 and 2005. In the years in question, the highest increase of prices pertained to the transport (ie, by 7.0%, 6.6% and 5.1% respectively).

In 2011, in the Opolskie Voivodship due to increased area of crops or higher productivity per area unit, the higher, than a year before, harvest of basic crops was achieved. At the same time in the agricultural market, compared with 2010, a decrease in procurement of wheat, potatoes and cattle for slaughter was observed as well as an increase in procurement of pork and poultry for slaughter. In 2011, in comparison with the data recorded in the previous year, the prices of procurement as well as the marketplace prices of basic crop products (except the procurement prices of potatoes) and animal products raised. Research conducted in 2011 indicate an increase in the size of the pig herd and the decline in cattle, sheep and poultry livestock.

In 2010, the gross and market agricultural output (in constant prices 2009) for the Opolskie Voivodship increased in relation to the previous year, while a decrease of the final agricultural output was reported.

Sold production of industry (in constant prices) in 2011, in Opolskie Voivodship was higher by 10.5% compared with 2010 and by 12.4% in relation to 2005. An increase of industrial production in 2011 was the result of higher revenues from sale of goods and services in manufacturing (by 18.4% compared with 2010, and by 29.3% in relation to 2005).

In 2011, the sold production of construction amounted to 3182.8 mln zł and increased both in comparison with the previous year and in relation to 2005, respectively, by 15.6% and 165.3%. The construction and assembly production (including works with an investment and conservation character) in the analysed period amounted to 1420.9 mln zł, i.e. by 0.4% less than in preceding year, but by 167.9% more than in 2005. The decrease in production in 2011, with respect to the previous year, was reported in entities involved in the civil engineering – by 6.4% (compared with 2005, an increase by 285.5%). Nevertheless, the increase in production compared with the previous year was recorded in entities whose basic kind of activity was: specialised construction activities – by 10.3% (in relation to 2005, the growth – by 112.6%) and in those dealing with the construction of buildings – by 1.4% (compared with 2005, the growth – by 119.7%).

In 2011, 1721 dwellings were completed, i.e. by 19.9% less than a year before, but by 48.7% more than in 2005. The decline in the number of constructed dwellings in relation to 2010 was noted in the municipal, private as well as in designated for sale and rent construction (respectively: by 78.6%, 30.2% and 7.6%). Compared with 2005 there was a decrease in municipal (by 94.1%) and company (by 66.7%) construction, while an increase by 44.7% was reported in the private construction. In construction designed for sale and rent, no dwelling was completed in 2005. During the year 2011, building permits were issued for 2249 dwellings, i.e. by 12.8% less than the previous year, but by 89.0% more than in 2005. Private investors received building permits for 1724 dwellings, i.e. by 2.9% more than in 2010. In 2011, the number of dwellings under construction increased both in comparison with the previous year and in relation to 2005 (respectively by 15.2% and 105.0%).

In 2011, a high growth rate of retail sales realized by trade and non-trade entities was maintained in relation to the previous year, and to 2005.

The financial results achieved in 2011 by non-financial enterprises of Opolskie Voivodship were better than those obtained in 2010 (except for the result on other operating activity and the result on financial operations), but worse with respect to 2007 (except for the result on other operational activity). In the group of basic economic and financial indicators in relation to 2010, there was an increase in the financial liquidity ratios of first and second degree (respectively: by 2.7 and 1.1 percentage points) as well as in the sales profitability rate of products, goods and materials (by 0.7 percentage points), while the decline in the cost level indicator of overall activity (by 0.1 percentage points) and the gross and net turnover profitability rates (respectively by 0.1 and 0.2 percentage points) was recorded.

Compared with 2007, all economic and financial indicators deteriorated. The biggest decline concerned the financial liquidity ratios of first and second degree (respectively: by 43.8 and 40.5 percentage points). The share of the units showing a net profit in the total number of the entities and their share in revenues from total activity were lower, both compared with 2010, and in relation to 2007.

Investment outlays incurred by enterprises of Opolskie Voivodship in 2011 did not exceed the level of expenditures from the year 2010 (a decrease by 17.8% was recorded), while in relation to 2005 they were higher (an increase by 33.8%).

The results of the survey of demand for labour at the end of 2011 indicate that, compared with the same period of the previous year, a decline of the number of employed (by 2.6%) and vacancies (by 30.4%) took place. In comparison with 2007, the number of employed increased by 2.3% but a decrease in vacancies by 72.1% was noted. Most of the vacancies were available in the private sector, in large units and engaged in manufacturing. Mainly, craft and related trades workers were sought by units having vacancies. In 2011, 13.9 thous. (in 2010 – 14.1 thous.) new jobs were created and 9.9 thous. jobs were liquidated (in the previous year – 10.3 thous.).

In 2011, more than in the preceding year and in relation to 2005, both the number of accidents at work and persons injured in these accidents were reported. More often, men were hurt at work. The largest number of accidents was recorded in the section of manufacturing.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

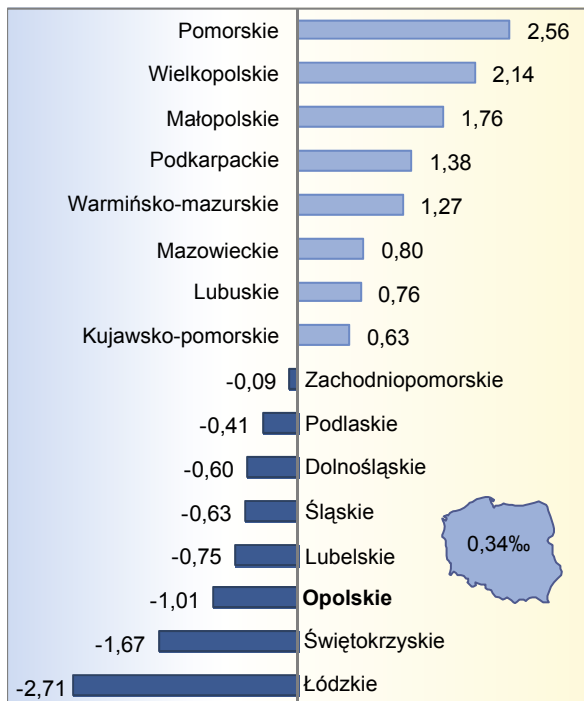
Tabl. 1. Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska	Opolskie
Ludność ^a na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	122	109
Przyrost naturalny na 1000 ludności ^a	0,34	-1,01
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności ^a	-0,11	-2,20
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b w %	56,1	53,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b w %	50,7	48,8
Stopa bezrobocia według BAEL ^b w %	9,7	9,3
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^c w zł	3604,02	3187,01
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1669,22	1640,76
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	986,24	1052,01
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2010 = 100)	104,3	104,4
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	6,9	13,9
Obsada bydła ^d na 100 ha użytków rolnych w szt.	37,3	22,9
Obsada trzody chlewnej ^e na 100 ha użytków rolnych w szt.	87,5	120,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	438819	358995
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	394783	382826
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności ^a	3,4	1,7
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^f na 10 tys. ludności ^a (stan w dniu 31 XII)	1013	952
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności ^a (stan w dniu 31 XII)	19	14
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	78,3	78,2
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	94,6	95,0
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2010=100, ceny bieżące)	111,9	82,8
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2009 r. w zł	35210	28761

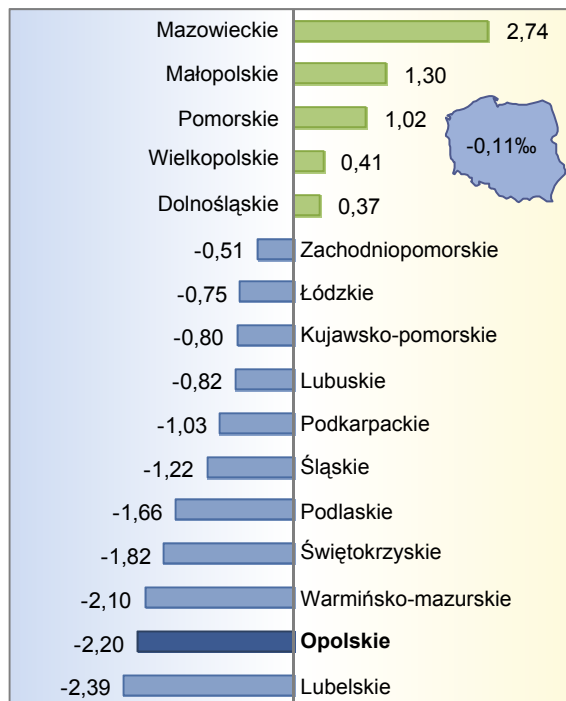
a Dane wstępne. b Przeciętne w roku. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Stan w czerwcu. e Stan w końcu lipca. f Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

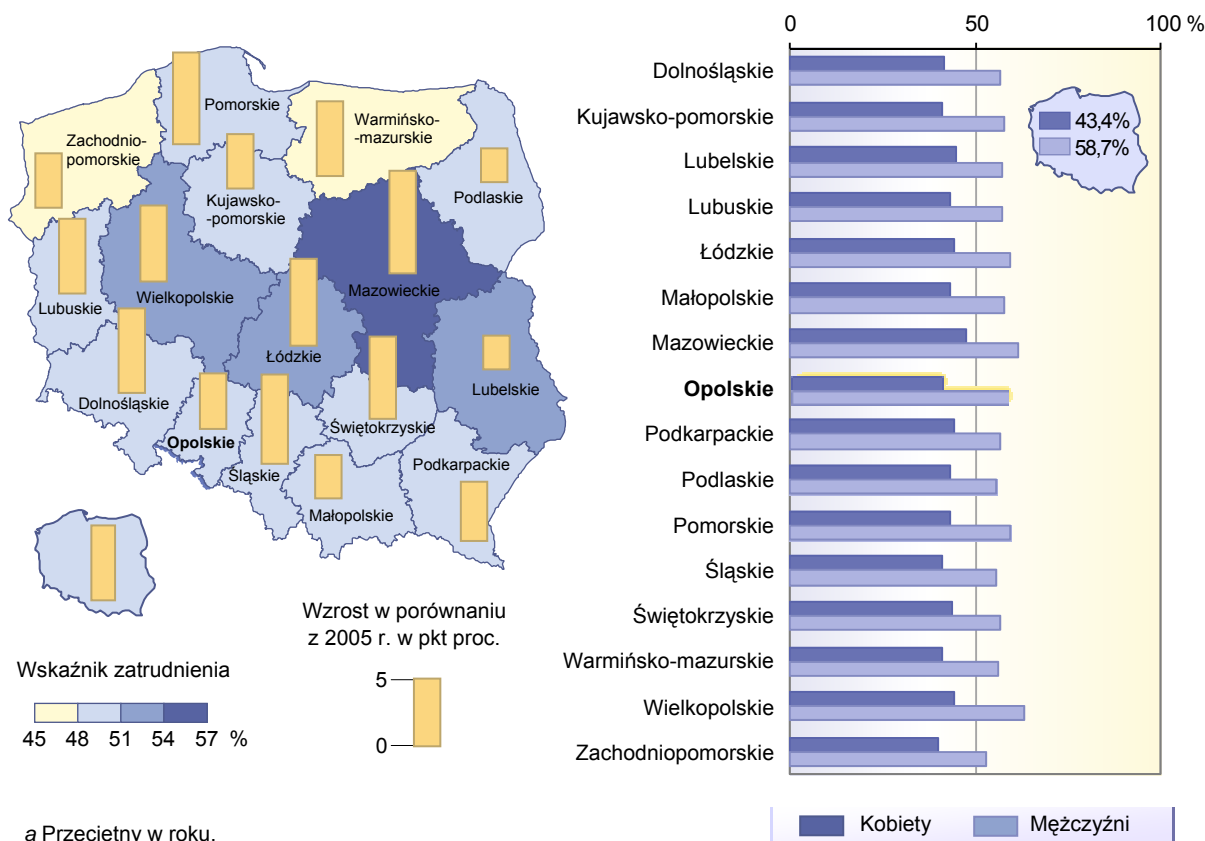
Wyk. 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2011 r.**

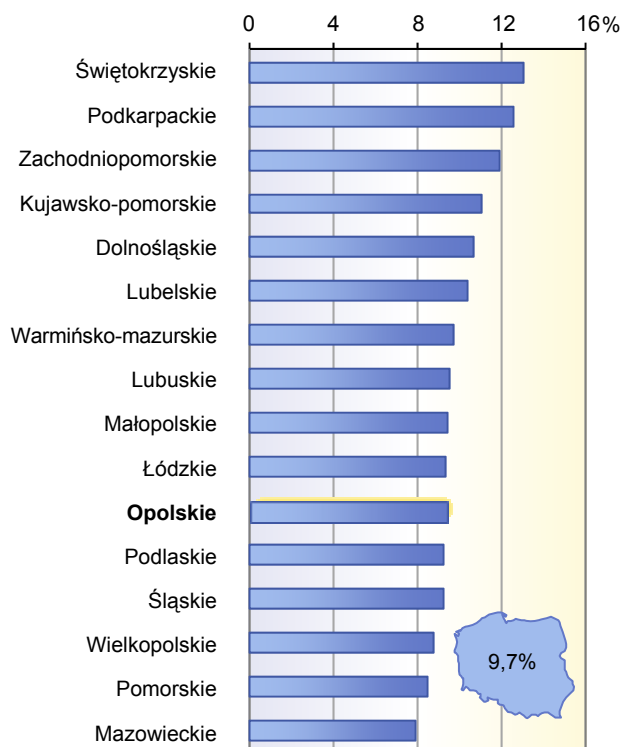
Wyk. 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2011 r.**

Wyk. 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2011 r.**

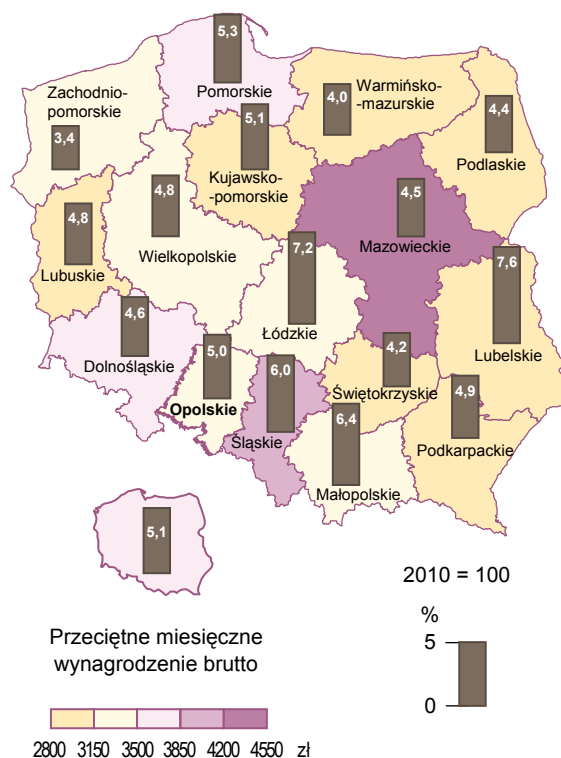

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2011 r.

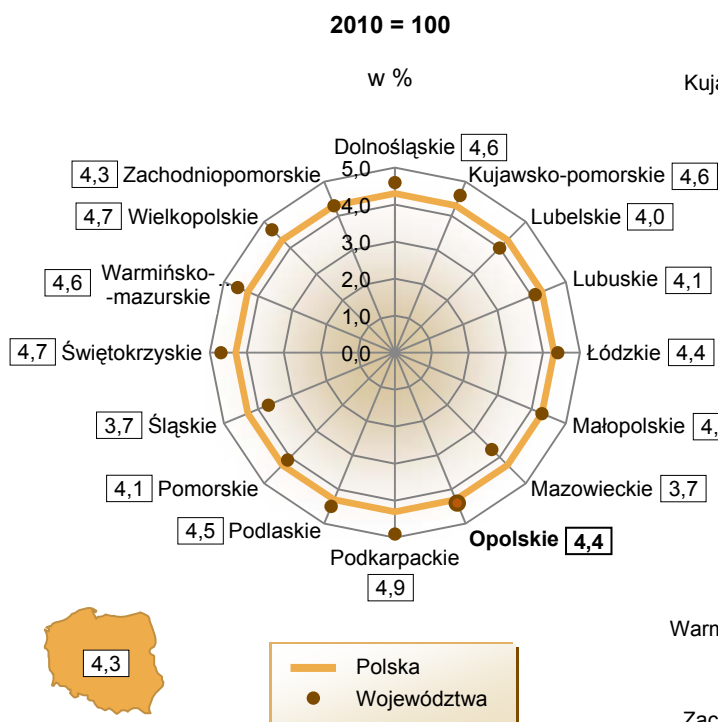

a Przeciętna w roku.

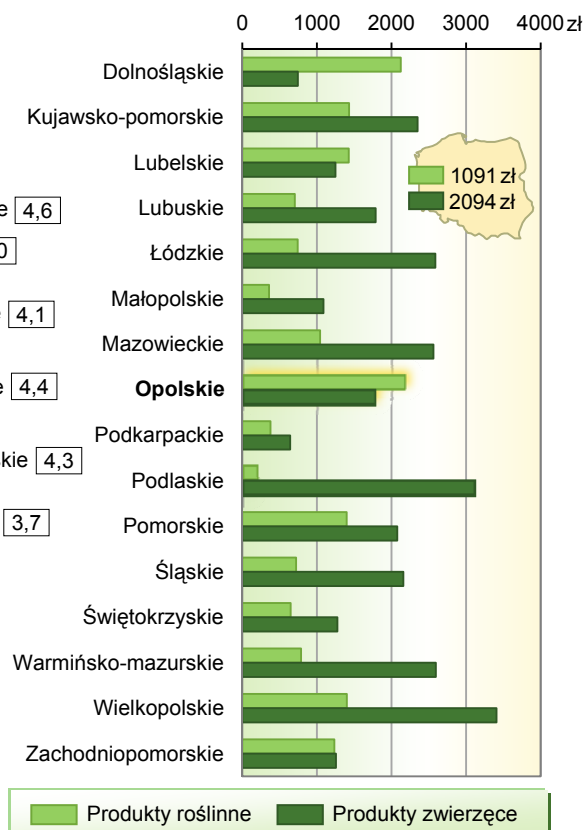
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.

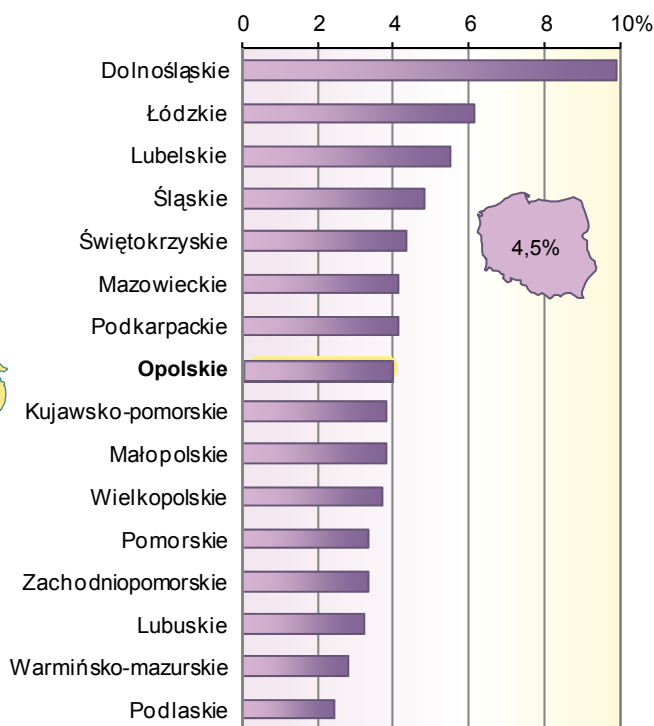
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2011 r.

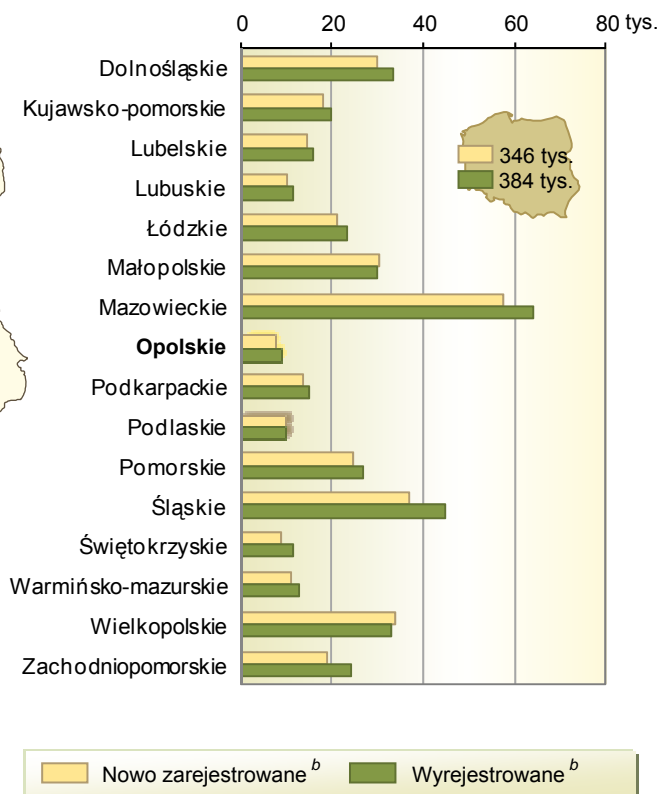
Wyk. 8. **Mieszkania oddane do użytkowania w 2011 r.**

Wyk. 9. **Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach w 2011 r.**

Wyk. 10. **Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2011 r.**
Stan w dniu 31 XII

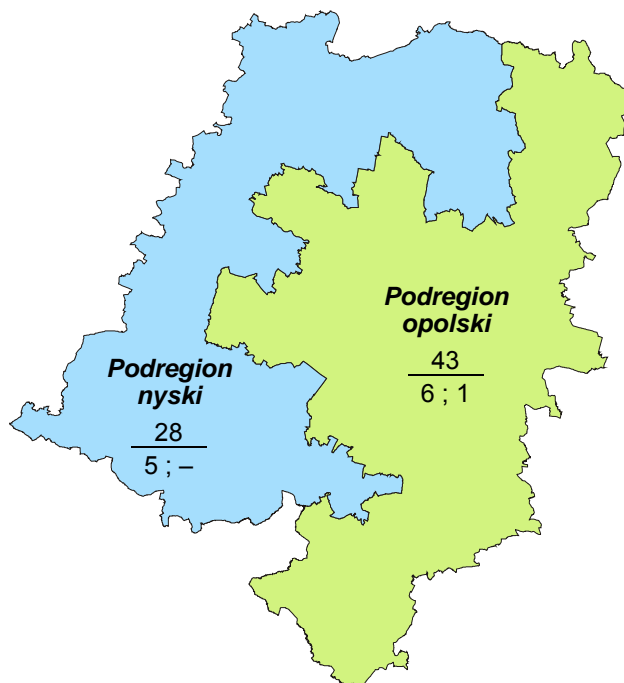
^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)^a W 2011 R.

Stan w dniu 1 I

	liczba gmin	
	<u>71</u>	
liczba powiatów	11 ; 1	liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
O P O L S K I E	941187
podregiony:	
Nyski	427148
Opolski	514039

PODREGION nyski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
brzeski	–
kluczborski	
namysłowski	
nyski	
prudnicki	

PODREGION opolski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:
głubczycki	Opole
kędzierzyńsko-kozielski	
krapkowicki	
oleski	
opolski	
strzelecki	

Według stanu w dniu 1 I 2011 r. województwo opolskie zajmowało powierzchnię 9412 km² (941187 ha), co stanowi 3,0% powierzchni kraju. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 109 osób (6 lokata w kraju).

^a NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne – regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

W 2011 r. w województwie opolskim utrzymała się przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń, co przełożyło się na ujemny przyrost naturalny. Podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, zarówno ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały, jak i saldo migracji zagranicznych przyjmowało wartości ujemne.

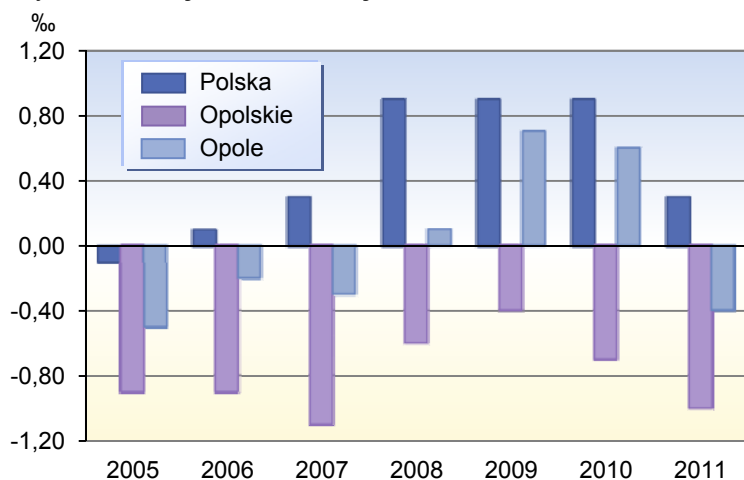
W województwie opolskim w 2011 r. zarejestrowano 8686 urodzeń żywych, tj. o 477 mniej niż przed rokiem, ale o 190 więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Współczynnik urodzeń żywych wynosił 8,47‰ i był niższy o 0,44 pkt w stosunku do notowanego rok wcześniej, ale wyższy o 0,37 pkt niż w 2005 r.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

Od stycznia do grudnia 2011 r. w województwie zmarło 9719 osób, tj. o 163 osoby mniej niż przed rokiem, ale o 248 więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Ogólny współczynnik zgonów wynosił 9,48‰ i był niższy o 0,13 pkt w porównaniu z 2010 r., a o 0,45 pkt wyższy niż w 2005 r. W stosunku do analogicznego okresu 2010 r., jak i 2005 r. spadła umieralność niemowląt. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 3,80‰ wobec 5,24‰ – w 2010 r. i 4,94‰ – w 2005 r.

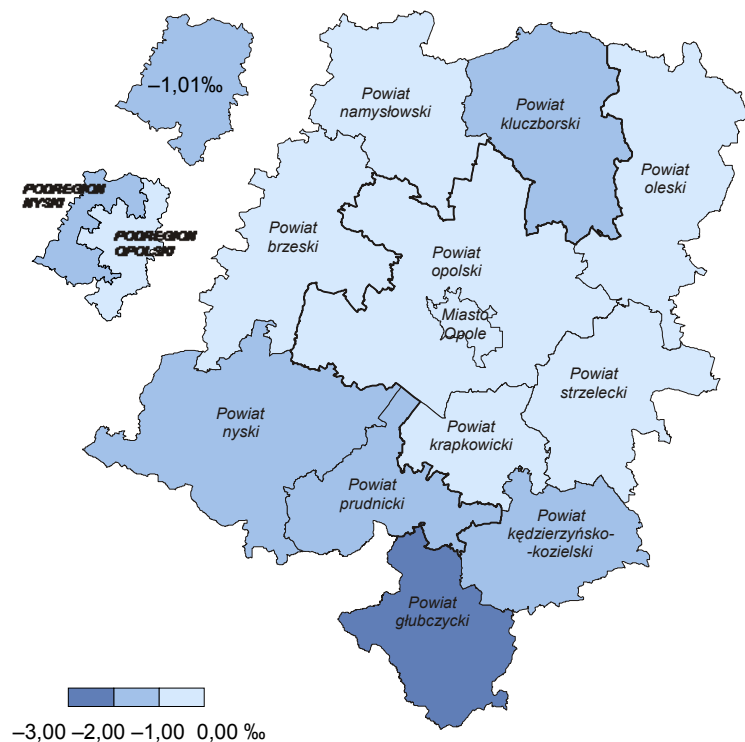
Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności zameldowanej na pobyt stały (według stanu w dniu 30 VI). Współczynniki na 1000 ludności stanowią opracowanie tymczasowe i zostaną zweryfikowane po uzyskaniu wyników NSP'2011.

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

zannotowanego w 2005 r. Omawiany wskaźnik dla kraju w 2011 r. i 2010 r. osiągał wartości dodatnie, tj. odpowiednio: 0,34‰ i 0,91‰, natomiast w 2005 r. przyjmował wartości ujemne minus 0,10‰.

W województwie opolskim w 2011 r. zanotowano ujemny przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów ukształtowała się na poziomie minus 1033, podczas gdy rok wcześniej wynosiła minus 719, a przed sześcioma laty minus 975. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,01‰ i był wyższy o 0,31 pkt niż w poprzednim roku oraz o 0,08 pkt wyższy od

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności według podregionów i powiatów w 2011 r.**

W województwie opolskim współczynnik przyrostu naturalnego we wszystkich powiatach przyjmował ujemne wartości. Najniższy przyrost odnotowano w powiecie głubczyckim (minus 2,91‰) i kędzierzyńsko-kozielskim (minus 1,88‰) oraz nyskim (minus 1,82‰).

W opolskich urzędach stanu cywilnego w ciągu 2011 r. zarejestrowano 5210 zawartych małżeństw, tj. o 483 mniej niż przed rokiem, ale o 241 małżeństw więcej niż w analogicznym okresie 2005 r. Współczynnik małżeństw, w omawianym okresie osiągnął poziom 5,08‰ (wobec 5,54‰ w 2010 r. i 4,74‰ – w 2005 r.). W 2011 r. podobnie jak w 2010 r. i 2005 r. współczynnik małżeństw w województwie opolskim był niższy niż średnio w kraju.

Tabl. 2. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Małżeństwa	5,42	5,98	5,41
Urodzenia żywe	9,55	10,82	10,17
Zgony	9,65	9,91	9,83
w tym niemowląt ^a	6,42	4,98	4,73
Przyrost naturalny ^b	-0,10	0,91	0,34
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych			
na pobyt stały	-0,34	-0,06	-0,11
w tym zagranicznych	-0,34	-0,06	-0,11

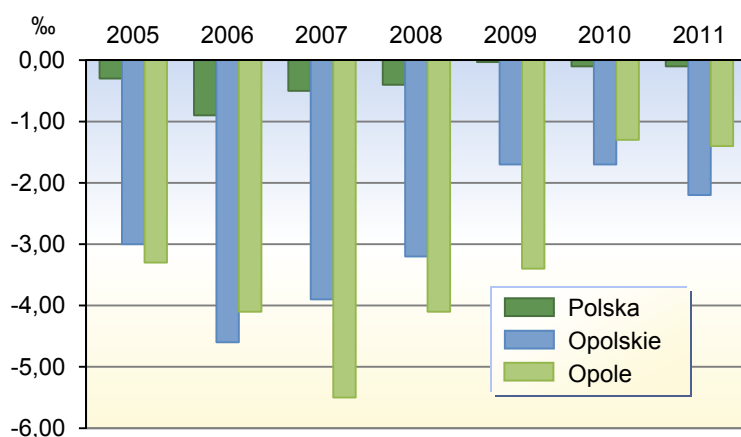
^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku, na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 2. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
OPOLSKIE			
Małżeństwa	4,74	5,54	5,08
Urodzenia żywe	8,10	8,91	8,47
Zgony	9,03	9,61	9,48
w tym niemowląt ^a	4,94	5,24	3,80
Przyrost naturalny ^b	-0,93	-0,70	-1,01
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,04	-1,74	-2,20
w tym zagranicznych	-2,43	-1,09	-1,55
OPOLE			
Małżeństwa	4,27	5,37	4,64
Urodzenia żywe	8,03	9,35	8,31
Zgony	8,56	8,72	8,70
w tym niemowląt ^a	4,01	5,27	2,97
Przyrost naturalny ^b	-0,53	0,63	-0,39
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,34	-1,31	-1,39
w tym zagranicznych	-1,80	-0,52	-0,43

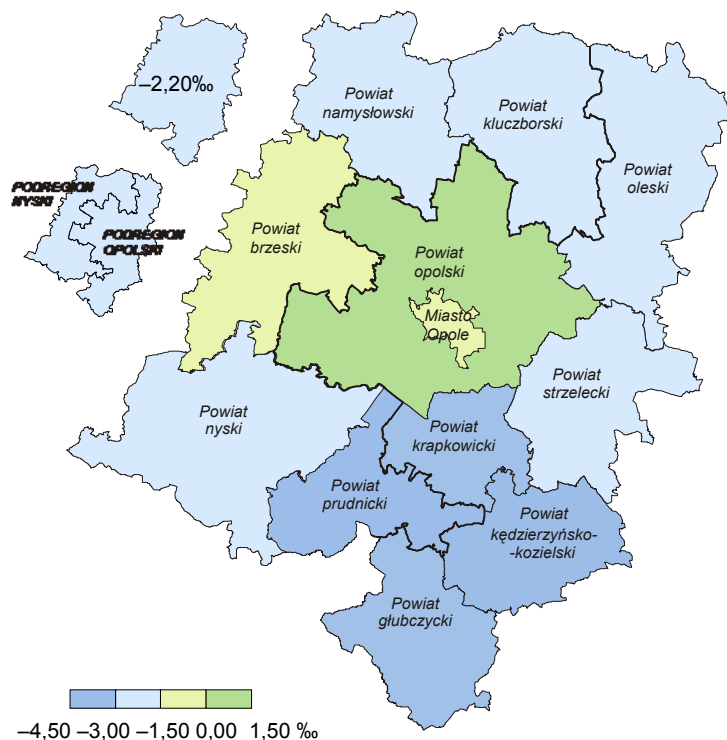
a Dzieci w wieku poniżej 1 roku, na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

W 2011 r., podobnie jak w roku poprzednim i 2005 r., saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2011 r. – o 2258, w 2010 r. – o 1793, a w 2005 r. – o 3185).

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności według podregionów i powiatów w 2011 r.**

Analizując zjawisko migracji zagranicznych można stwierdzić, że w stosunku do 2010 r. wzrosła liczba mieszkańców Opolszczyzny wyjeżdżających za granicę na pobyt stały (o 470 osób, podczas gdy w analogicznym okresie 2010 r. odnotowano spadek o 269 osób). W porównaniu z 2005 r. nastąpił spadek tych migracji (o 1096 osób). W latach 2011, 2010 oraz 2005 liczba osób emigrujących za granicę była większa od liczby osób powracających z zagranicy.

W omawianym roku, saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie opolskim w przekroju według powiatów wartości dodatnie osiągnęło jedynie w powiecie opolskim.

Dane prezentujące ludność w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie opolskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NARODOWY SPIS Powszechny Ludności i Mieszkań 2011

Wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 wykazały, że w dniu 31 marca 2011 r. Opolszczyzna liczyła 990 tys. osób faktycznie zamieszkałych, co stanowiło 2,6% ogółu ludności Polski. W porównaniu z wynikami spisu z 2002 r. ludność województwa zmniejszyła się o 75 tys. osób, tj. o 7,0%. Gęstość zaludnienia, tj. liczba osób przypadających na 1 km² powierzchni województwa wyniosła 105 osób (w 2002 r. – 113 osób).

W miastach mieszkało 506 tys. osób, tj. ponad połowa (51,1%) ogółu ludności województwa. W odniesieniu do danych spisowych 2002 liczba mieszkańców miast zmniejszyła się o 54 tys., tj. o 9,6%. Liczba ludności wiejskiej również uległa zmniejszeniu w stosunku do 2002 r. – o 22 tys. osób, tj. o 4,4%.

W ogólnej liczbie mieszkańców Opolszczyzny, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety, które stanowiły 52,2% ludności województwa (w kraju – 52,1%). Ich liczba na koniec marca 2011 r. wyniosła 517 tys. i w porównaniu z wynikami spisu z 2002 r. zmniejszyła się o 31 tys., tj. o 5,7%. Współczynnik feminizacji, mierzony liczbą kobiet na 100 mężczyzn wyniósł 110 (w 2002 r. – 106).

Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 roku życia na koniec marca 2011 r. wyniosła 173 tys., tj. 17,5% ogółu ludności województwa wobec 22,7% w 2002 r. Ich liczba zmniejszyła się o 69 tys., tj. o 28,5%. W wieku produkcyjnym mieszkało na Opolszczyźnie 638 tys. osób, co stanowiło 64,5% wszystkich mieszkańców w województwie opolskim. W porównaniu z 2002 r. ich liczba zmniejszyła się o 26 tys. osób, tj. o 3,9%, natomiast udział wzrósł o 2,2 pkt proc. Osób w wieku poprodukcyjnym było 179 tys., tj. 18,0% wszystkich mieszkańców Opolszczyzny. Ich liczba w porównaniu z 2002 r. zwiększyła się o 20 tys., tj. o 12,6%. Udział osób w wieku poprodukcyjnym również uległ zwiększeniu o 3,0 pkt proc. Współczynnik obciążenia demograficznego, mierzony liczbą osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniósł 55 wobec 60 w 2002 r.

RYNEK PRACY

■ ZATRUDNIENIE

W 2011 r. w województwie opolskim odnotowano nieznaczny wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

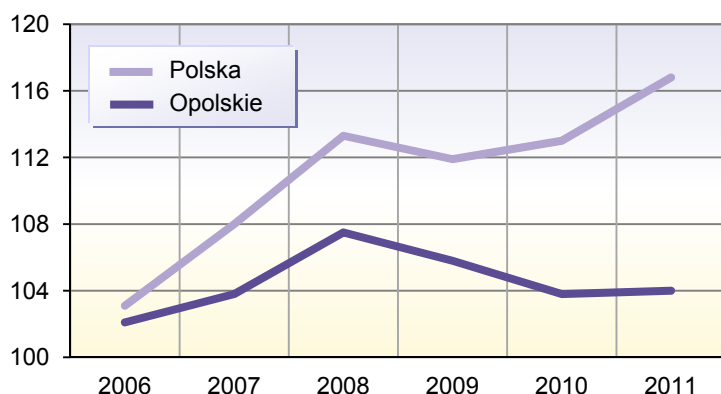
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie opolskim w 2011 r. ukształtowało się na poziomie 96,8 tys. osób, tj. o 0,2% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec spadku o 1,9% odpowiednio w 2010 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 3,4% (po wzroście odpowiednio o 1,0% w 2010 r.).

*Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.*

Tabl. 3. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w tysiącach		2005=100	2010=100	
Polska	4646,4	5260,9	5439,1	117,1	103,4
Opolskie	93,0	96,6	96,8	104,2	100,2
Opole	22,5	22,2	x	98,5

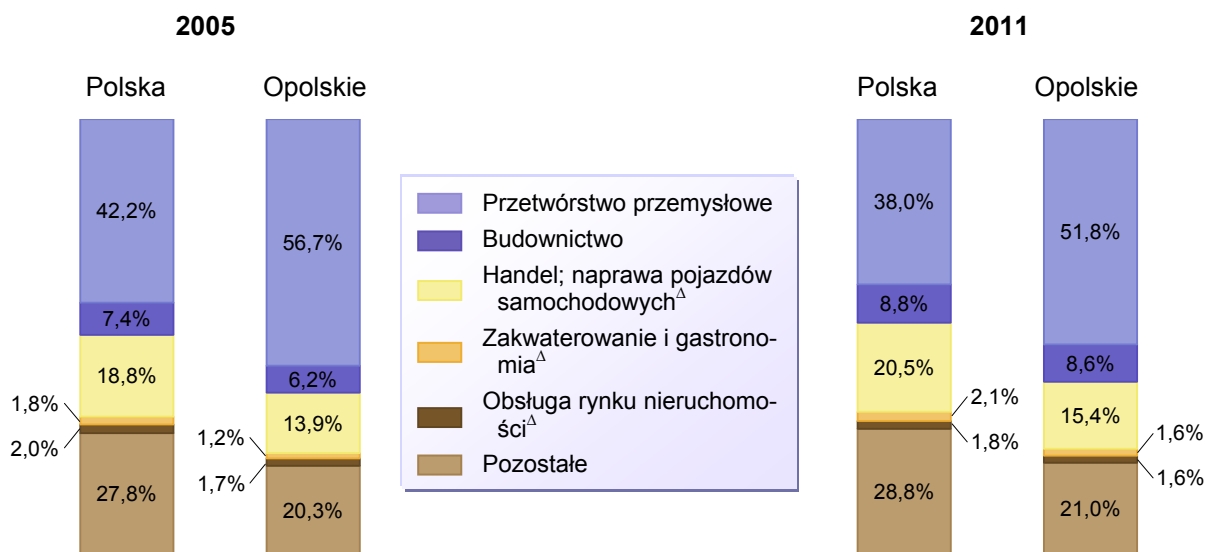
Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**
2005 = 100

W 2011 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 90,6% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i 2005 r. odpowiednio: o 3,2 pkt proc. i o 8,0 pkt proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wynosiło 87,7 tys. osób, co oznacza wzrost o 3,9% w stosunku do zanotowanego rok wcześniej oraz o 14,2%

w odniesieniu do stanu sprzed sześciu lat. Przedsiębiorstwa sektora publicznego w omawianym okresie zatrudniały 9,1 tys. osób, tj. mniej o 25,2% niż w 2010 r. i o 43,7% niż w 2005 r.

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym stanowił ponad połowę, tj. 51,8% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw. Liczba zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wynosiła 50,1 tys. Jedną z najmniejszych grup natomiast byli zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (0,4 tys. osób, tj. 0,4% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 4. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,0	100,2	101,1	98,1	99,8	97,7	97,1	100,2
w tym:								
Przemysł	97,7	99,0	99,9	96,6	98,5	95,9	95,6	99,1
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	97,7	99,0	100,0	96,2	98,2	97,7	97,4	101,3
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	99,7	99,8	100,3	102,6	103,0	101,6	101,7	102,4
Budownictwo	100,4	99,8	100,8	103,6	111,2	108,4	105,1	102,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	99,7	101,6	101,5	103,1	104,6	103,0	103,4	103,0
Transport i gospodarka magazynowa	101,1	100,0	98,7	98,5	92,2	93,3	94,7	94,4
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	106,9	99,9	105,5	106,2	111,7	113,0	108,7	106,4
Informacja i komunikacja	102,6	103,5	104,0	103,8	98,6	98,2	98,0	98,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	90,1	92,1	90,6	96,4	111,3	111,1	111,0	104,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	103,7	109,0	115,7	82,3	73,6	72,1	67,5	91,1

W porównaniu z rokiem poprzednim przeciętne zatrudnienie zwiększyło się m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 20,8%), działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 11,4%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 6,4%), natomiast zmniejszyło się m.in. w administrowaniu i działalności wspierającej (o 8,9%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,6%) oraz informacji i komunikacji (o 1,1%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

Analizując sytuację na rynku pracy pod względem zjawiska bezrobocia należy zauważyć, że w końcu 2011 r. w województwie opolskim uległa ona poprawie. W 2011 r. odwróciła się, rozpoczęta w 2009 r. wzrostowa tendencja i w ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Niekorzystnie kształtowała się jednak liczba zgłaszanych ofert zatrudnienia, która w porównaniu z 2010 r. uległa zmniejszeniu.

W końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa opolskiego wyniosła 48,0 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej przed rokiem (o 0,7 tys. osób, tj. o 1,5%), jak i w porównaniu z 2005 r. (o 21,4 tys. osób, tj. o 30,8%). W skali kraju natomiast na koniec 2011 r. liczba bezrobotnych była wyższa o 1,4% niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 3,3% w 2010 r.), ale w stosunku do 2005 r. odnotowano spadek, który wyniósł 28,5% i był mniejszy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 z późniejszymi zmianami). Informacje o bezrobociu rejestrowanym pochodzą z rejestrów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Opolu.

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1954,7	1982,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	3042,0	2591,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2979,8	2563,5
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	158	83	90
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,6	12,4	12,5

a W ciągu roku.

Tabl. 5. **Bezrobocie rejestrowane (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
OPOLSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	69,4	48,8	48,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	77,0	91,7	72,2
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	82,2	90,0	72,9
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	224	46	65
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	18,7	13,6	13,3
OPOLE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	6,1	4,5	4,3
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	7,3	8,5	7,3
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	8,0	8,2	7,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	40	7	12
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,1	6,4	6,2

^a W ciągu roku.

U w a g a. Dane za lata 2010–2011 dotyczące stopy bezrobocia rejestrowanego nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

W województwie opolskim w końcu 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, spadek liczby bezrobotnych odnotowano w dziewięciu powiatach, przy czym największy – w powiecie strzeleckim (o 12,2%), a najmniejszy – w kędzierzyńsko-kozielskim (o 0,5%). W powiatach: oleskim, brzeskim oraz głubczyckim odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

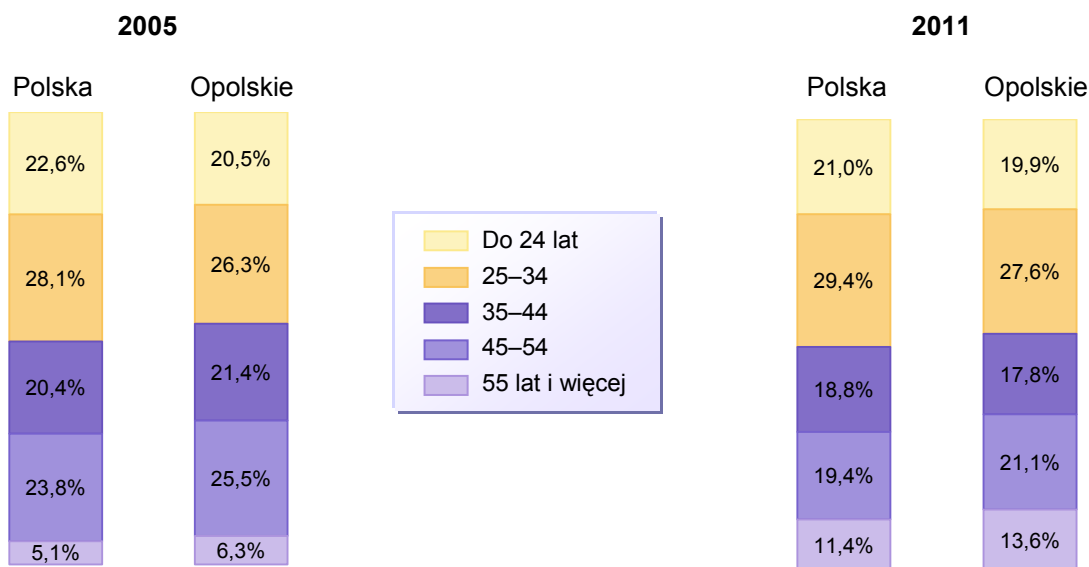
Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

W omawianym okresie 84,2% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2010 r. – 85,8%), osoby wcześniej pracujące stanowiły 83,2% (w poprzednim roku – 81,6%), a 45,2% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 44,5%).

W końcu grudnia 2011 r. w województwie opolskim wśród bezrobotnych, podobnie jak w kraju, przeważały kobiety. Stanowiły one 54,5% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 1,4% wyższa niż rok wcześniej. Populacja bezrobotnych mężczyzn natomiast uległa spadkowi (o 4,9%) i ich odsetek zmniejszył się w ciągu roku o 1,6 pkt proc., do poziomu 45,5%.

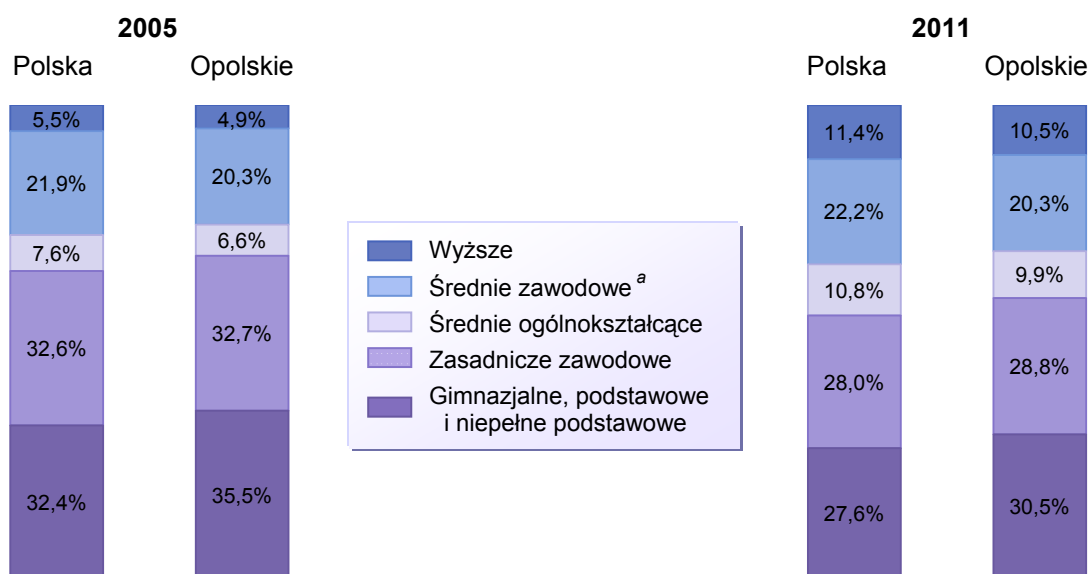
Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2011 r. najliczniejszą grupą wśród bezrobotnych były osoby w wieku 25–34 lata (13,2 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,8 pkt proc. do 27,6%).

Wyk. 17. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według wieku**
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio: 30,5% i 28,8% ogółu bezrobotnych). Udział obu wyżej wymienionych grup zmniejszył się w porównaniu z 2010 r., w tym osób z najniższym poziomem wykształcenia – o 1,1 pkt proc. Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się najbardziej (o 15,1%), a ich odsetek wzrósł o 1,5 pkt proc. do poziomu 10,5%.

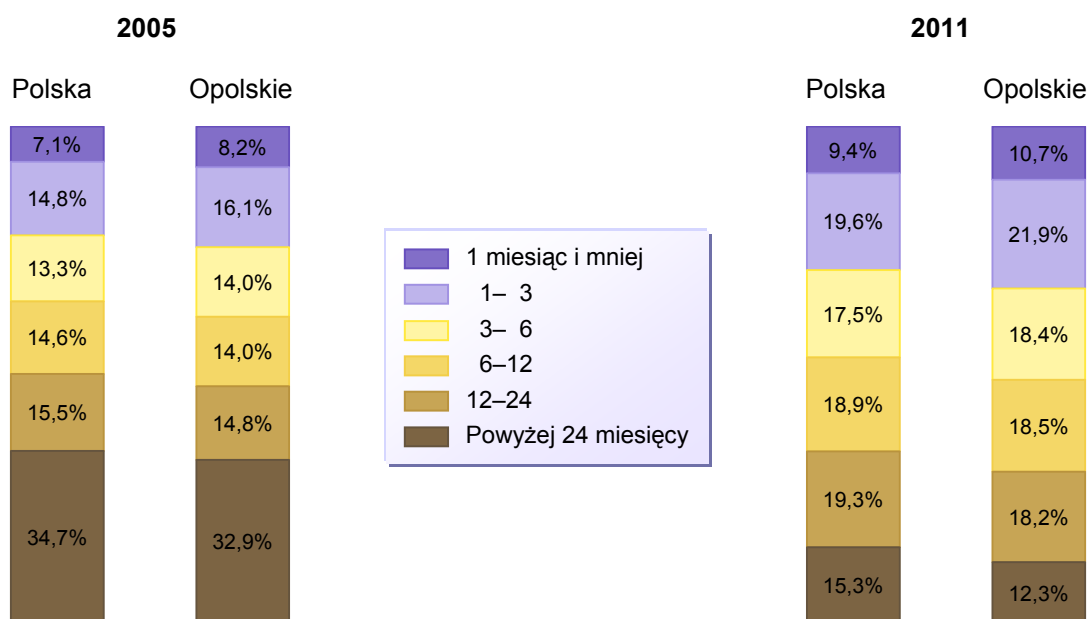
Wyk. 18. **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według poziomu wykształcenia**
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy, największy wzrost (o 25,2%) w ujęciu rocznym, odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok (ich udział wzrósł do 30,5%, tj. o 6,5 pkt proc.). Wzrósł również udział osób pozostających bez pracy 6–12 miesięcy do 18,5%, tj. o 1,1 pkt proc.

Wyk. 19 **Struktura zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy, przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 1–3 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 1 miesiąc i 1 dzień do 3 miesięcy.

Największe trudności ze znalezieniem zatrudnienia miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 1 roku oraz 1–5 lat), które łącznie stanowiły ponad połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio: 16,8%, 13,9% i 23,3%). W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem pracy 1–5 lat, których odsetek wzrósł do poziomu 23,3%, tj. o 0,7 pkt proc.

W województwie opolskim w końcu grudnia 2011 r. liczba bezrobotnych w ponad połowie kategorii osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była wyższa niż rok wcześniej, w tym najbardziej wzrosła w przypadku osób bez kwalifikacji zawodowych (o 16,0%). Udział tej grupy bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2010 r. o 5,1 pkt proc. do poziomu 33,8%. Zmiany udziału odnotowano także m.in. w przypadku osób długotrwale bezrobotnych (ich odsetek wzrósł o 4,6 pkt proc. do 48,9%), osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia (wzrost o 1,6 pkt proc. do 25,8%) oraz bezrobotnych do 25 roku życia (spadek o 2,3 pkt proc. do 19,9%).

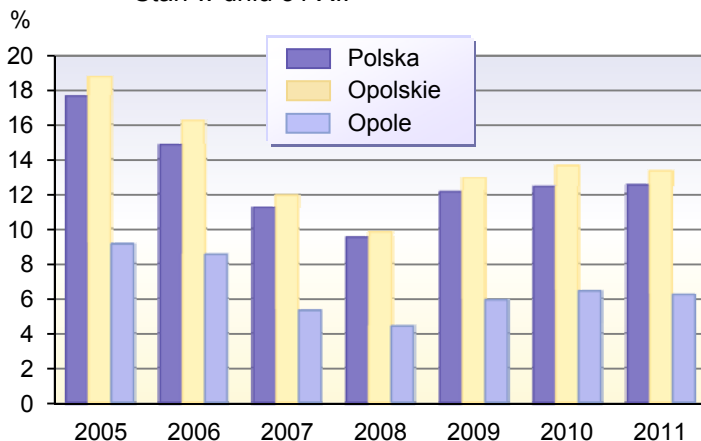
Tabl. 6. Bezrobocie rejestrowane w województwie opolskim

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2010				2011			
	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII	I–III	IV–VI	VII–IX	X–XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	51,6	45,4	45,5	48,8	52,4	45,1	45,2	48,0
A	118,0	111,9	109,0	103,5	101,7	99,3	99,5	98,5
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	24,1	18,8	24,5	24,3	20,5	14,0	18,6	19,2
A	104,5	97,1	104,0	99,4	84,7	74,6	76,0	78,8
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	19,7	24,9	24,5	21,0	16,8	21,4	18,5	16,4
A	130,6	111,0	109,0	110,3	85,2	85,8	75,6	77,8
Płynność bezrobocia (napływ- odpływ) w tysiącach osób	4,4	-6,1	0,0	3,3	3,7	-7,4	0,1	2,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	13,9	12,4	12,4	13,6	14,3	12,5	12,6	13,3

Stopę bezrobocia rejestrowanego

obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w skali kraju w kolejnych miesiącach 2011 r. była wyższa niż rok wcześniej. W województwie opolskim od stycznia do listopada 2011 r. była wyższa niż w analogicznych miesiącach 2010 r., natomiast na koniec grudnia 2011 r. ukształtowała się na poziomie niższym niż przed rokiem. Wskaźnik ogólnokrajowy w końcu grudnia 2011 r. wyniósł 12,5% i wzrósł o 0,1 pkt proc. w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

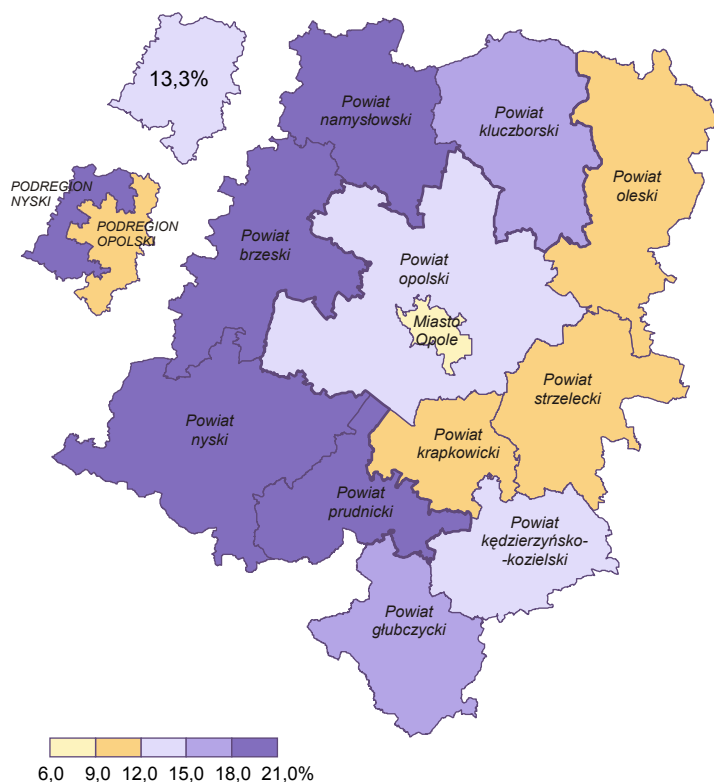
Wyk. 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego
Stan w dniu 31 XII

U w a g a. Dane za lata 2010–2011 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

W województwie opolskim w końcu 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 13,3% i była niższa o 0,3 pkt proc. niż rok wcześniej. Spadek omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano w dziewięciu powiatach i ukształtował się on od 1,3 pkt proc. w powiecie strzeleckim do 0,2 pkt proc. w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, kluczborskim i m. Opolu. Wzrost odnotowano w dwóch powiatach:

oleskim (o 1,1 pkt proc.) i brzeskim (o 0,4 pkt proc.). W powiecie głubczyckim natomiast wskaźnik utrzymał się na poziomie sprzed roku. Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wyniosła 14,7 pkt proc. i w skali roku zwiększyła się o 0,6 pkt proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: brzeskim (20,9%), nyskim (18,9%) oraz namysłowskim (18,2%), zaś najniższą – w m. Opolu (6,2%) oraz w powiatach: oleskim (10,0%) i krapkowickim (10,1%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego według podregionów i powiatów w 2011 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2011 r. w województwie opolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 72,2 tys. osób i była mniejsza zarówno niż przed rokiem (o 19,5 tys., tj. o 21,3%), jak i w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 4,8 tys., tj. o 6,3%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, ale ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2010 r. (o 0,7 pkt proc.) i wynosił 80,5%. W skali roku obniżył się również udział m.in. osób zamieszkałych na wsi (do 44,0%, tj. o 0,3 pkt proc.). Wzrósł natomiast odsetek m.in. osób poprzednio pracujących (do 80,5%, tj. o 2,8 pkt proc.), w tym osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 3,1%, tj. o 0,3 pkt proc.) oraz absolwentów (do 11,7%, tj. o 0,4 pkt proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie opolskim w ciągu 2011 r. skreślono 72,9 tys. osób, tj. o 19,0% mniej niż przed rokiem oraz o 11,2% – niż w analogicznym okresie 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 32,2 tys. osób (wobec 34,8 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 5,5 pkt proc. do 44,1%. W strukturze osób wykreślonych z ewidencji odnotowano zmiany również w przypadku osób, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (ich odsetek wzrósł do 6,8%, tj. o 1,8 pkt proc.). Zmniejszył się natomiast przede wszystkim udział osób, które rozpoczęły staż lub szkolenia u pracodawców (do 9,0%, tj. o 9,1 pkt proc.).

W województwie opolskim w 2011 r. odwrotnie niż w roku poprzednim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 0,7 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 99,0% (w 2010 r. – 101,8%), podczas gdy w kraju wskaźnik ten wynosił 101,1% (przed rokiem – 102,1%).

Powiatowe urzędy pracy w województwie opolskim w ciągu 2011 r. miały do dyspozycji 30,6 tys. ofert pracy, tj. o 20,9% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadło 65 bezrobotnych (wobec 46 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w m. Opolu (12 osób na 1 ofertę), a następnie w powiatach: namysłowskim (55 osób) i kędzierzyńsko-kozielskim (56 osób).

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2011 r. w województwie opolskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- nastąpił wzrost bezrobocia; zwiększyła się zarówno liczba bezrobotnych, jak również wzrosła stopa bezrobocia (wśród kobiet i mężczyzn oraz w miastach),
- zwiększył się udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności,
- spadło obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi.

W IV kw. 2011 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie opolskim liczyła 415 tys. osób, a biernych zawodowo – 351 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (376 tys. osób) i bezrobotni (39 tys.).

Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami wylosowanych gospodarstw domowych.

Tabl. 7. **Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale**

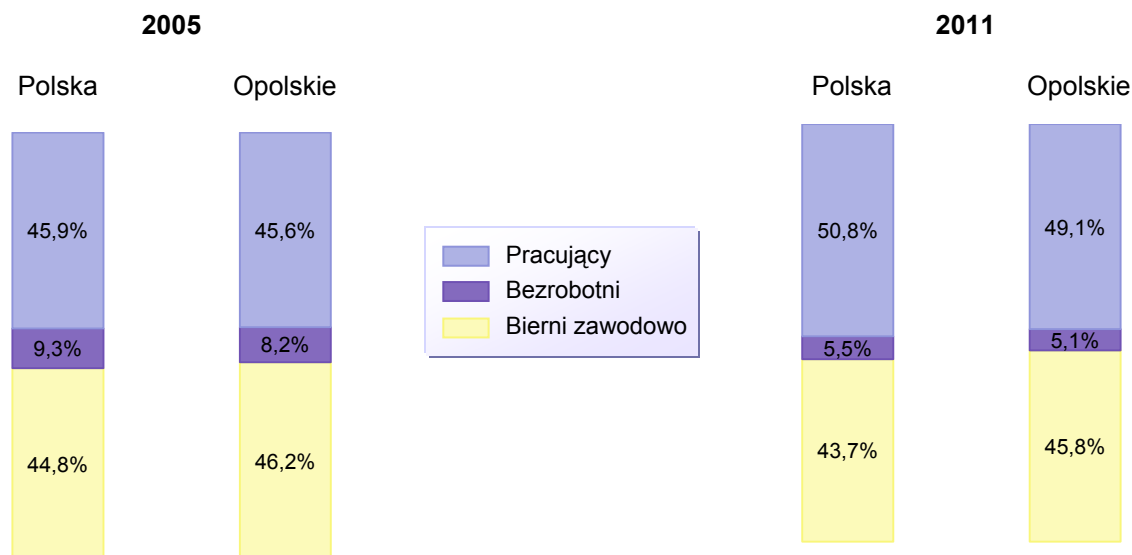
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17283	17724	17951
pracujący	14390	16075	16201
bezrobotni	2893	1649	1750
Bierni zawodowo w tys.	14051	14016	13934
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,2	55,8	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,9	50,6	50,8
Stopa bezrobocia w %	16,7	9,3	9,7

Tabl. 7. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
OPOLSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	399	405	415
pracujący	338	369	376
bezrobotni	61	37	39
Bierni zawodowo w tys.	342	354	351
Współczynnik aktywności zawodowej w %	53,8	53,3	54,2
Wskaźnik zatrudnienia w %	45,6	48,6	49,1
Stopa bezrobocia w %	15,3	9,1	9,4

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kw. roku poprzedniego, jak i sześć lat wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. zwiększył się o 0,5 pkt proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej oraz o 0,2 pkt proc. wzrósł odsetek osób bezrobotnych. W porównaniu z IV kw. 2005 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 3,5 pkt proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 3,1 pkt proc.).

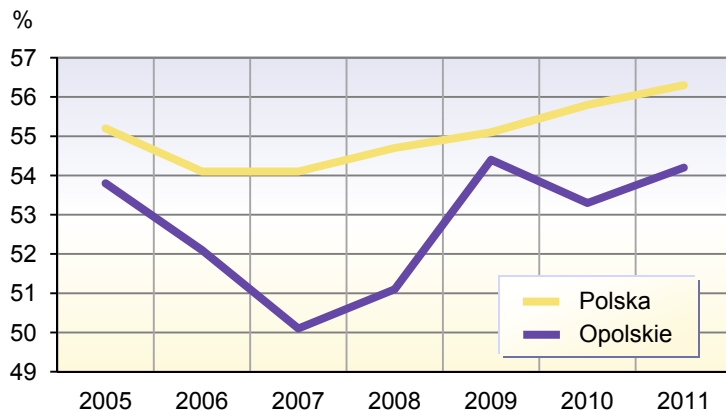
Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

Liczba aktywnych zawodowo w IV kw. 2011 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 2,5%. Tendencję wzrostową obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet. W odniesieniu do sytuacji sprzed sześciu lat liczba aktywnych zawodowo również uległa zwiększeniu o 4,0%. Wzrost zaobserwowano wśród mężczyzn.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

Wyk. 23. **Współczynnik aktywności zawodowej w IV kwartale**

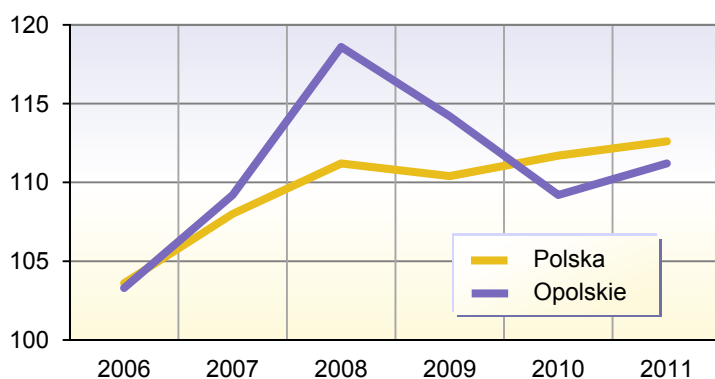

w województwie opolskim wyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (65,4% wobec 44,8%).

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
 - z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 24. **Dynamika liczby pracujących w IV kwartale**
IV kwartał 2005 = 100

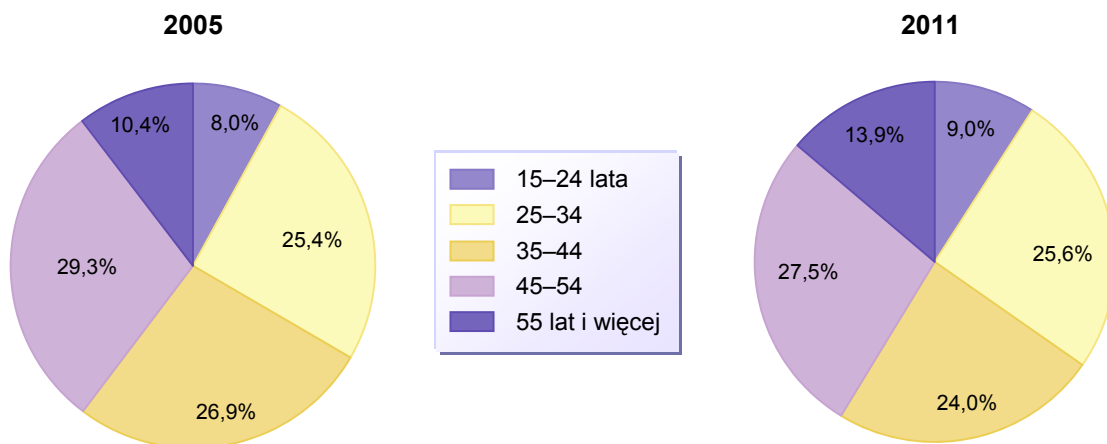
serwowany wzrost dotyczył obydwu płci. W analizowanym okresie 2011 r. w populacji pracujących mniejszy udział (43,9%) miały kobiety.

W omawianym okresie w województwie opolskim współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 54,2% (jego wartość dla kraju wynosiła 56,3%). Na Opolszczyźnie w ujęciu rocznym zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się o 0,9 pkt proc., w odniesieniu do analogicznego kwartału 2005 r. również uległ zwiększeniu o 0,4 pkt proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio: o 0,5 pkt proc. i o 1,1 pkt proc.). W analizowanym okresie

Zbiorowość pracujących w IV kw. 2011 r. liczyła 376 tys. i uległa zwiększeniu w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. Było to wynikiem znaczącego wzrostu liczby pracujących mężczyzn, w mniejszym stopniu wzrostu liczby kobiet posiadających pracę. W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. omawiana grupa zwiększyła się o 38 tys. osób (tj. o 11,2%), a obserwowany wzrost dotyczył obydwu płci.

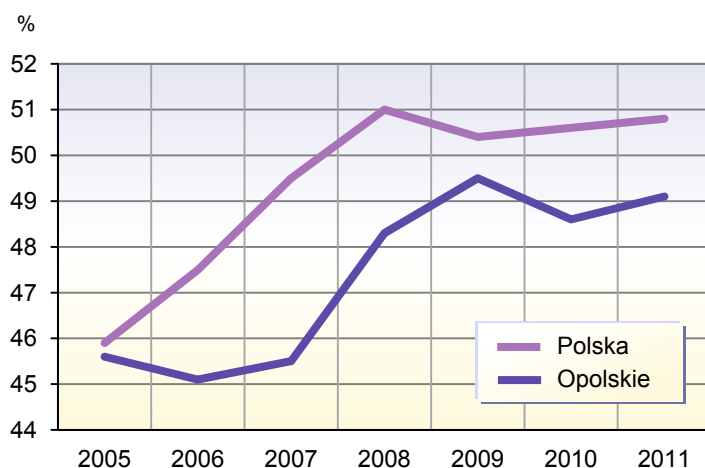
Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kw. 2011 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (9,0%) oraz 55 lat i więcej (13,9%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 24,0%–27,5%.

Wyk. 25. **Struktura pracujących według wieku w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie opolskim wynosił 49,1% i był o 1,7 pkt proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kw. 2010 r. zwiększył się on o 0,5 pkt proc. (w skali kraju wzrósł o 0,2 pkt proc.), przy czym obserwowany w tym czasie wzrost dotyczył wyłącznie mężczyzn.

Wyk. 26. **Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale**

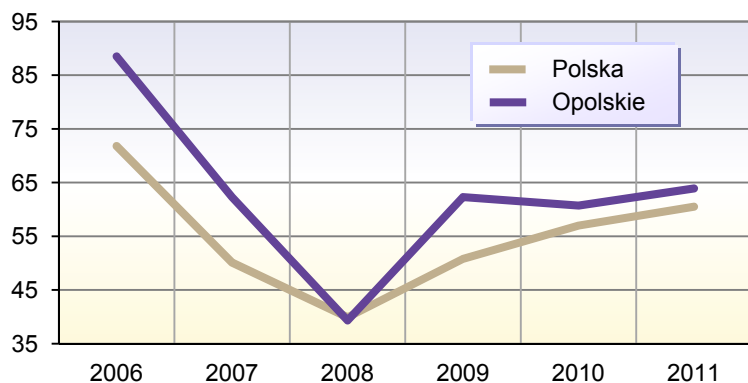
Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących w liczbie ludności (w wieku 15 lat i więcej) ogółem.

W IV kw. 2011 r. liczba bezrobotnych w województwie opolskim wynosiła 39 tys. osób i uległa zwiększeniu w stosunku do zanotowanej rok wcześniej. Był to efekt wzrostu zarówno liczby mężczyzn, jak i kobiet pozostających bez pracy.

W porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. liczba osób bezrobotnych była niższa o 22 tys. (o 36,1%). W IV kw. 2011 r. wśród ogółu osób bezrobotnych województwa większość (59,0%) stanowili mieszkańcy miast. W analizowanym okresie w populacji bezrobotnych większy udział (51,3%) mieli mężczyźni.

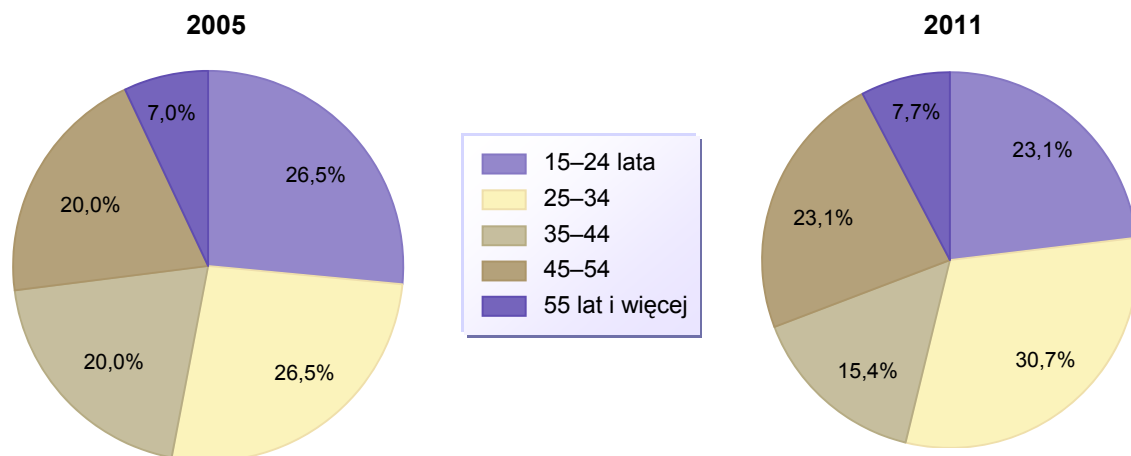
Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wyk. 27. **Dynamika liczby bezrobotnych w IV kwartale**
IV kwartał 2005 = 100

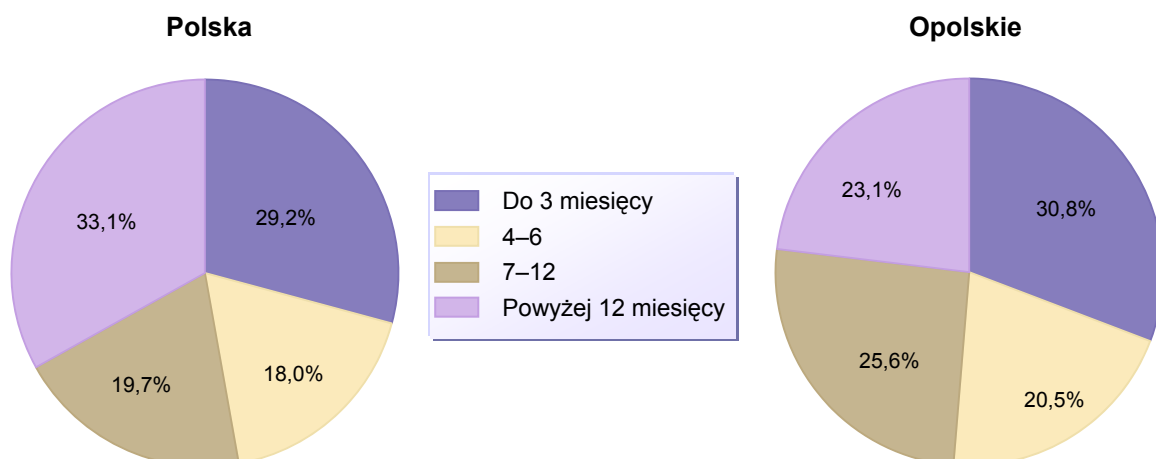

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie opolskim w IV kw. 2011 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25–34 lata (30,7% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (7,7%).

Wyk. 28. **Struktura bezrobotnych według wieku w IV kwartale**

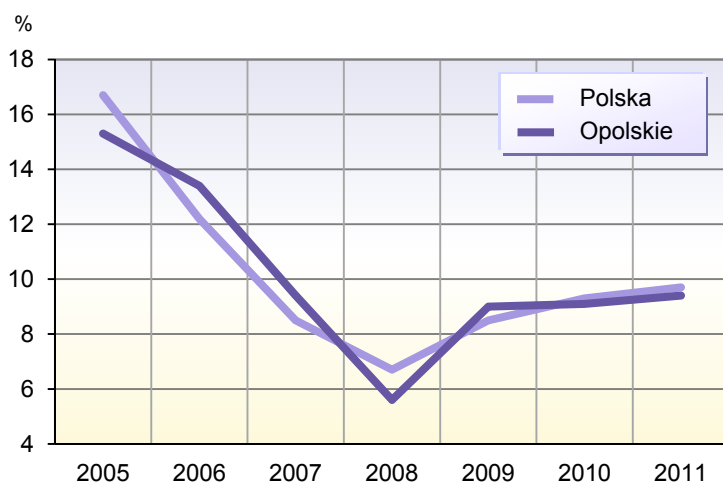

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kw. 2011 r. w województwie opolskim wynosił 9,8 miesiąca (w kraju – 11,1 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 2 miesiące (w kraju – dłuższy o 0,9 miesiąca). W analizowanym okresie na Opolszczyźnie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wynosiła 9 tys. i stanowiła 23,1% ogółu bezrobotnych (wobec 18,9% rok wcześniej). W kraju w IV kw. 2011 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 33,1% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 3,7 pkt proc.

Wyk. 29. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2011 r.**

Stopa bezrobocia w IV kw. 2011 r. w województwie opolskim ukształtowała się na poziomie 9,4% i była o 0,3 pkt proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Na przestrzeni roku na Opolszczyźnie wzrosła o 0,3 pkt proc. (w kraju – o 0,4 pkt proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2005 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 5,9 pkt proc. (w kraju – o 7,0 pkt proc.). W IV kw. 2011 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wynosił 8,6%, a wśród kobiet – 10,3%.

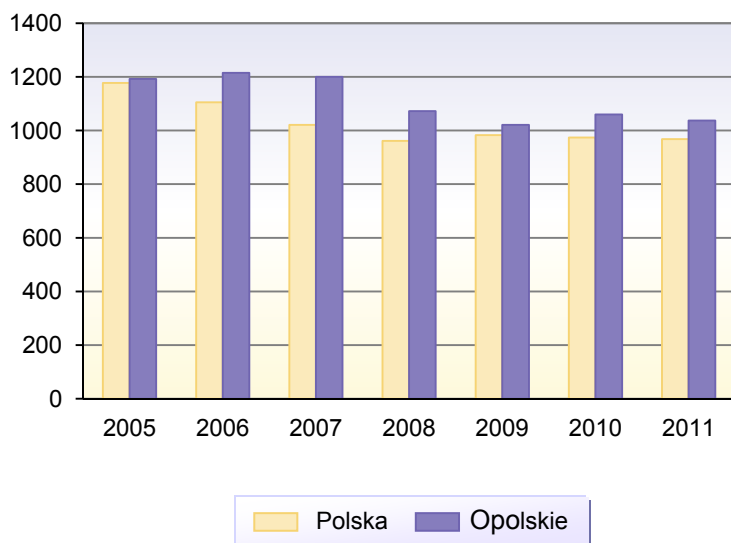
Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 30. **Stopa bezrobocia w IV kwartale**

o 2,6%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej grupy zmniejszyła się odpowiednio: o 0,6% i o 0,8%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo na Opolszczyźnie tworzyły kobiety, których udział w IV kw. 2011 r. był znaczący i wynosił 64,7%.

W IV kw. 2011 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 351 tys. osób i stanowiła 45,8% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba nieaktywnych zawodowo na Opolszczyźnie zmniejszyła się o 0,8%, a w stosunku do analogicznego okresu 2005 r. była wyższa

Wyk. 31. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących w IV kwartale

W IV kw. 2011 r. na 1000 pracujących przypadało 1037 osób bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1060 osób, natomiast w analogicznym okresie 2005 r. – 1192 osoby. W IV kw. 2011 r. w województwie opolskim na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju. W analogicznych okresach 2010 r. i 2005 r. sytuacja w tym zakresie kształtowała się podobnie.

Dane prezentujące rynek pracy w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie opolskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

WYNAGRODZENIA

W 2011 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. W porównaniu z 2010 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy.

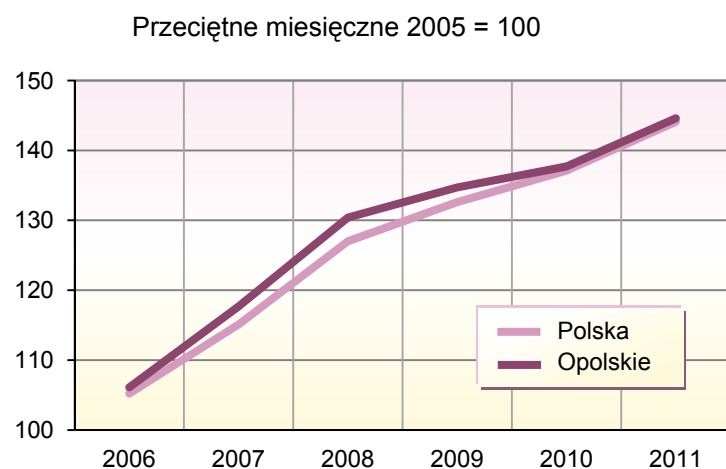
Tabl. 8. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011		
	w złotych			2005=100	2010=100
Polska	2502,79	3429,64	3604,02	144,0	105,1
Opolskie	2206,17	3035,73	3187,01	144,5	105,0
Opole	3266,59	3455,30	x	105,8

W 2011 r. w województwie opolskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3187,01 zł, tj. o 5,0% wyższy niż w roku poprzednim. Podobnie kształtowało się tempo wzrostu płac w skali kraju (o 5,1%), natomiast przeciętna płaca brutto była o 13,1% wyższa niż w województwie opolskim i wynosiła 3604,02 zł.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

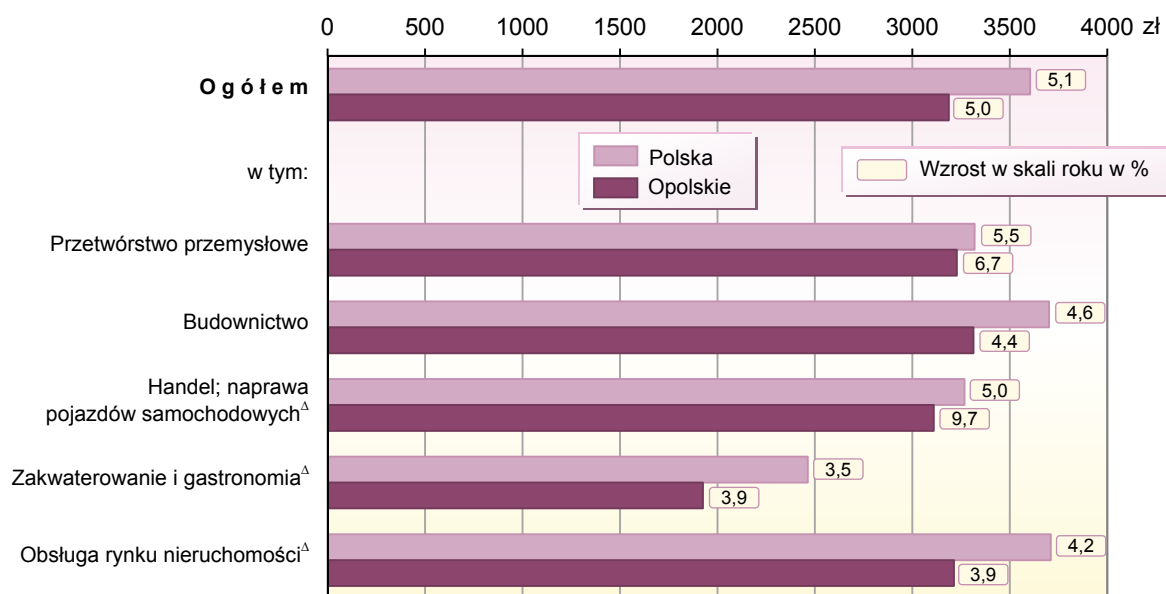
W województwie opolskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3600,80 zł i w porównaniu z 2010 r. obniżyło się o 6,4%. W sektorze prywatnym przeciętna płaca ukształtowała się na poziomie 3144,06 zł i była o 7,7% wyższa od zanotowanej w 2010 r.

Tabl. 9. Dynamika przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw

Sekcje	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	101,7	102,9	102,6	102,2	104,6	103,4	104,3	105,0
w tym:								
Przemysł	102,1	103,9	104,2	102,0	103,6	101,3	101,5	104,1
w tym:								
przetwórstwo przemysłowe	101,7	103,7	104,1	101,4	103,3	103,1	103,5	106,7
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	106,2	106,0	106,5	107,5	101,6	103,9	104,5	103,0
Budownictwo	99,5	100,9	99,7	96,6	102,6	103,8	103,1	104,4
Handel; naprawa pojazdów sa- mochodowych ^Δ	101,7	99,3	96,6	97,4	107,1	106,3	109,8	109,7
Transport i gospodarka maga- zynowa	103,0	102,4	102,4	102,0	102,4	105,1	105,9	107,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	107,4	107,0	103,9	101,3	97,2	98,9	101,5	103,9
Informacja i komunikacja	104,7	103,2	103,6	102,0	102,0	102,3	100,5	100,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	106,8	107,0	107,8	105,6	100,4	103,0	102,4	103,9
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	98,9	104,2	109,3	128,5	121,4	118,6	125,6	102,4

Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w porównaniu z 2010 r. wystąpił w większości sekcji sektora przedsiębiorstw, w tym m.in. w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 9,7%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 7,1%) oraz przetwórstwie przemysłowym (o 6,7%). Spadek wynagrodzeń odnotowano m.in. w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 5,0%).

Wyk. 33. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2011 r.

Wynagrodzenia wyższe od przeciętnego w 2011 r. odnotowano m.in. w sekcjach: górnictwo i wydobywanie (o 44,0%) oraz informacja i komunikacja (o 36,4%). Płace znacznie poniżej średniej otrzymywali m.in. zatrudnieni w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio: o 39,6% i o 25,8%).

Zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w 2011 r. przepracowali łącznie 170,9 mln godzin, tj. o 0,7% więcej niż przed rokiem. W sektorze publicznym przepracowany czas zmniejszył się o 24,6%, natomiast w sektorze prywatnym – wzrósł o 4,3%. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 87,6 mln (51,3% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 26,8 mln (15,7%), a najmniej m.in. w informacji i komunikacji – 0,8 mln (0,4%).

W 2011 r. w sektorze przedsiębiorstw średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego wynosił 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe ukształtowało się na poziomie 21,67 zł, tj. o 4,4% wyższym niż w 2010 r. W sektorze prywatnym wynagrodzenie za godzinę pracy wynosiło 21,37 zł (wzrost o 7,2%), a w sektorze publicznym – 24,61 zł (spadek o 7,1%). Najwyższą stawkę za przepracowaną godzinę otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcji górnictwo i wydobywanie – 30,44 zł, a najniższą w zakwaterowaniu i gastronomii – 13,03 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie opolskim w 2011 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. Zmniejszyła się zarówno liczba świadczeniobiorców ZUS, jak i zbiorowość rolników indywidualnych.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane przez ZUS, niż wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2011 r. na Opolszczyźnie przeciętna liczba emerytów i rencistów wynosiła 211,5 tys. osób i była niższa zarówno od notowanej przed rokiem (o 4,1 tys. osób, tj. o 1,9%), jak i w 2006 r. (o 1,4 tys. osób, tj. o 0,7%). W 2011 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w kraju wynosił 2,4% i utrzymał się na poziomie roku ub. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa opolskiego stanowili 2,5% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS Opolszczyzna znalazła się na piętnastej pozycji (z udziałem 2,2%).

Tabl. 10. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2010	2011		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2010=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.:					
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7491,4	7414,2	102,7	99,0
rolników indywidualnych	1586,0	1374,6	1326,6	83,6	96,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1588,95	1669,22	137,4	105,1
w tym emerytura	1310,75	1698,35	1783,06	136,0	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	954,68	986,24	122,9	103,3
w tym emerytura	841,06	996,18	1028,51	122,3	103,2
OPOLSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	212,9	215,6	211,5	99,3	98,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	176,9	184,9	182,1	103,0	98,5
rolników indywidualnych	36,0	30,7	29,4	81,6	95,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1182,57	1560,14	1640,76	138,7	105,2
w tym emerytura	1241,28	1637,13	1723,79	138,9	105,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	851,10	1017,25	1052,01	123,6	103,4
w tym emerytura	871,97	1043,32	1079,18	123,8	103,4

a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2011 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 182,1 tys. osób, tj. mniej niż przed rokiem (o 1,5%), ale więcej niż przed pięcioma laty (o 3,0%). Liczba emerytów zmniejszyła się o 1,5% w stosunku do 2010 r. W porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się również przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,5%). Nie uległa istotnej zmianie liczba osób pobierających renty rodzinne (o 0,3% więcej). W 2011 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS na Opolszczyźnie stanowili emeryci (71,6% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (10,1%).

Tabl. 11. Świadczenia społeczne w województwie opolskim

Wyszczególnienie A – analogiczny okres roku poprzedniego = 100	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys	217,2	216,7	216,2	215,6	213,1	212,5	212,1	211,5
A	98,8	98,7	98,5	98,4	98,1	98,1	98,1	98,1
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	185,9	185,6	185,3	184,9	183,2	182,8	182,5	182,1
A	99,4	99,2	99,1	98,9	98,5	98,5	98,5	98,5
rolników indywidualnych	31,3	31,1	30,9	30,7	29,9	29,7	29,6	29,4
A	95,5	95,5	95,5	95,5	95,6	95,6	95,7	95,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1514,71	1540,69	1551,58	1560,14	1605,59	1627,15	1635,63	1640,76
A	107,4	106,7	106,6	106,6	106,0	105,6	105,4	105,2
rolników indywidualnych	993,35	1008,55	1014,16	1017,25	1036,47	1046,63	1050,12	1052,01
A	105,6	105,1	105,0	105,0	104,3	103,8	103,5	103,4

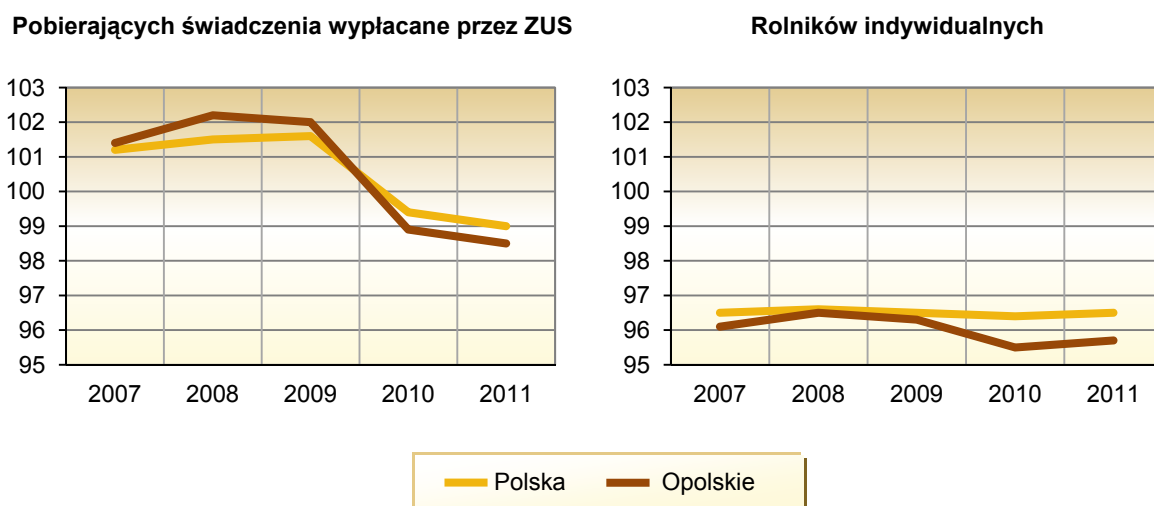
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku wszystkich kategorii świadczeniobiorców uległa zmniejszeniu w porównaniu z 2010 r.

Emerytury i renty rolnicze w 2011 r. pobierało 29,4 tys. osób (o 4,3% mniej niż przed rokiem i o 18,4% mniej w stosunku do 2006 r.). W ciągu ostatniego roku największy spadek (o 4,7%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emerytury, następnie wśród osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy (o 2,0%) oraz renty rodzinne (o 1,0%). Świadczeniobiorcy KRUS

charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wynosił 87,2%. Najniższy udział natomiast odnotowano wśród osób pobierających renty rodzinne, które stanowiły 2,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS na Opolszczyźnie.

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

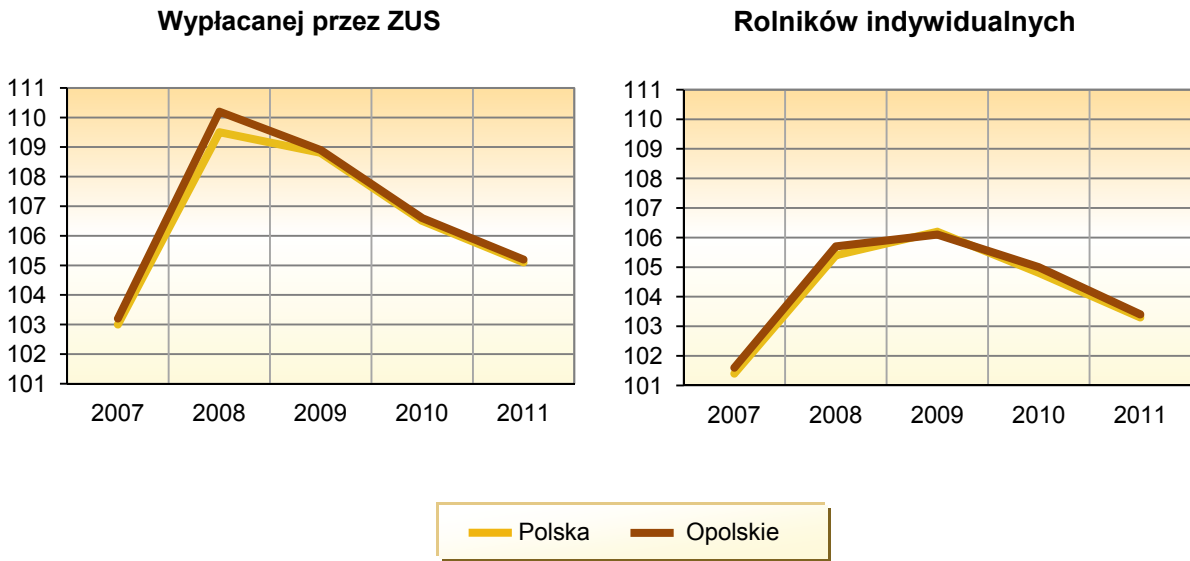
W województwie opolskim w 2011 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wynosiła 1640,76 zł i była wyższa o 5,2% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,1%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1052,01 zł i zwiększyło się o 3,4% w ciągu roku (w kraju wzrost o 3,3%).

Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS niż to samo świadczenie z KRUS. Różnica pomiędzy wzrostem emerytury i renty wypłacanej przez ZUS a wzrostem emerytury i renty z KRUS zarówno w województwie, jak i w kraju wyniosła po 1,8 pkt proc. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, najwyższy wzrost w ciągu ostatniego roku, zarówno w województwie, jak i w kraju odnotowano w przypadku emerytury wypłacanej przez ZUS – odpowiednio: o 5,3% i o 5,0%.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Wyk. 35. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**
Rok poprzedni = 100

W 2011 r. wysokość świadczeń wypłacanych przez ZUS w województwie opolskim kształtowała się poniżej średniej krajowej, z wyjątkiem renty z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenia realizowane przez KRUS natomiast były wyższe niż średnia krajowa z wyjątkiem renty rodzinnej. Analogicznie jak przed rokiem, pod względem zarówno przeciętnej emerytury i renty z ZUS jak i świadczeń pobieranych przez rolników indywidualnych, województwo plasowało się na piątym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez ZUS wyższy poziom niż średnia krajowa zanotowano w kategorii renty z tytułu niezdolności do pracy (o 0,7%). Renty rodzinne i emerytury były niższe od średniej krajowej, odpowiednio: o 3,7% i o 3,3%. Wypłaty realizowane przez KRUS wyższe od średniej krajowej odnotowano w kategorii renty z tytułu niezdolności do pracy – o 5,2% i emerytury – o 4,9%. Renty rodzinne natomiast były o 0,9% niższe niż średnia krajowa w tej kategorii.

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie opolskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego”, który co kwartał dostępny jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

CENY

W województwie opolskim w 2011 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do 2010 r. wzrosły w większym stopniu niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu, żywności i napojów bezalkoholowych, usług związanych z mieszkaniem oraz zdrowiem. Jediną grupą, w której odnotowano spadek cen była odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim w 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego wzrosły o 4,4% (wobec wzrostu o 4,3% średnio dla kraju). Najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 7,0%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 6,4%) oraz towary i usługi związane z mieszkaniem (o 5,0%). Poziomu cen z 2010 r. nie osiągnęły towary i usługi z grupy odzież i obuwie (spadek o 1,4%).

Tabl. 12. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

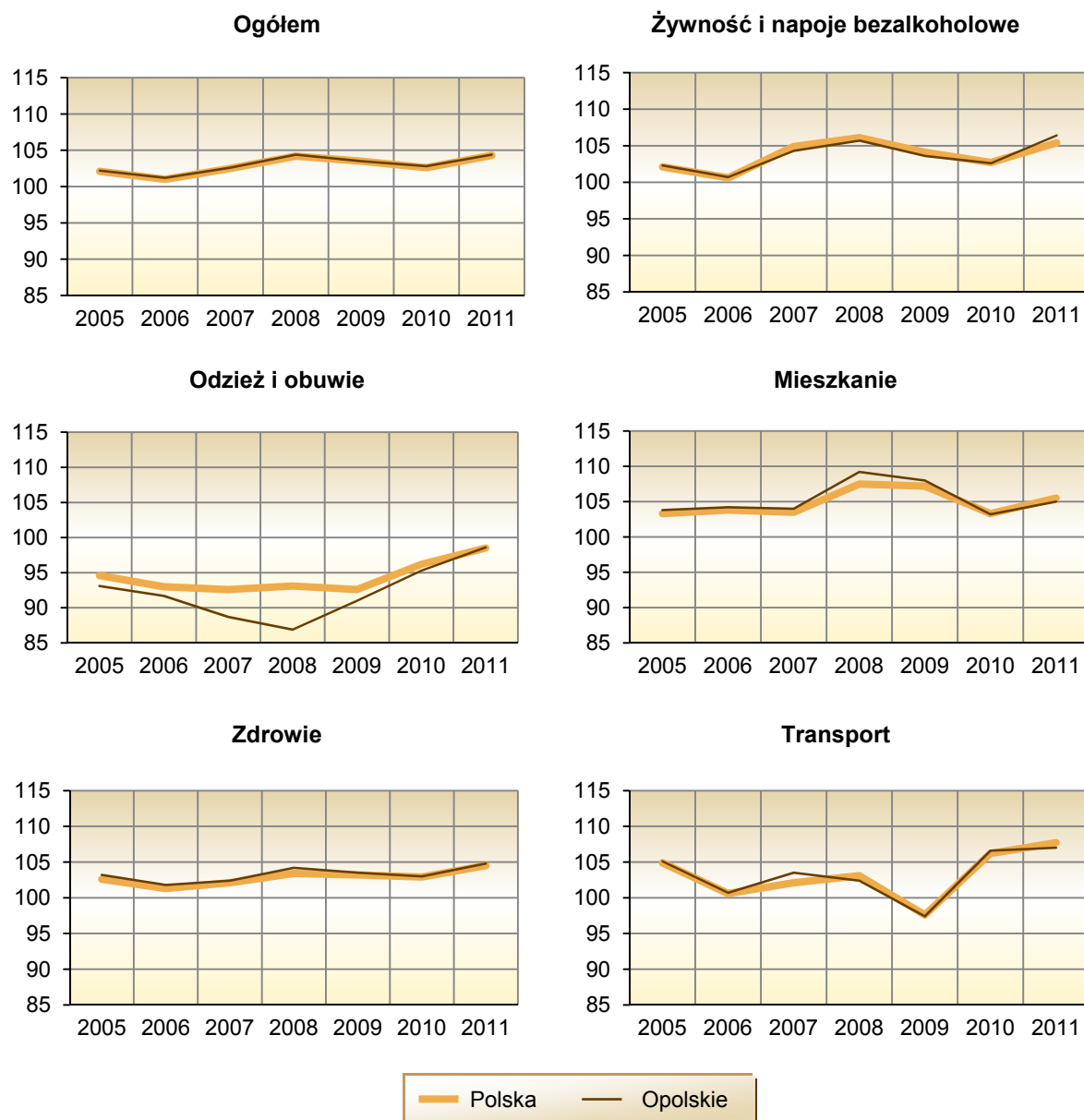
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,1	102,6	104,3
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	102,7	105,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	105,3	103,7
Odzież i obuwie	94,6	96,2	98,5
Mieszkanie	103,3	103,3	105,5
Zdrowie	102,6	102,9	104,5
Transport	104,9	106,2	107,7
Rekreacja i kultura	100,6	99,7	100,5
Edukacja	103,2	102,7	103,4

Tabl. 12. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE			
Ogółem	102,2	102,8	104,4
w tym:			
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	102,6	106,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	105,9	103,9
Odzież i obuwie	93,1	95,3	98,6
Mieszkanie	103,8	103,2	105,0
Zdrowie	103,2	103,0	104,8
Transport	105,1	106,6	107,0
Rekreacja i kultura	99,9	101,0	100,5
Edukacja	103,3	102,2	102,4

Wyk. 36. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych

Rok poprzedni = 100

Analiza cen w ujęciu kwartalnym wskazuje na największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem w II kw. 2011 r. (o 4,7%). W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wyższe ceny odnotowano we wszystkich grupach towarów i usług m.in.: żywność i napoje bezalkoholowe (o 8,5%), transport (o 6,1%), mieszkanie (o 4,6%) i zdrowie (o 4,5%).

W poszczególnych kwartałach 2011 r. obserwowano zarówno wzrosty, jak i spadki cen w grupach towarów i usług. Wyjątek stanowiły ceny związane ze zdrowiem oraz edukacją, gdzie we wszystkich okresach kwartalnych wystąpił wzrost cen.

Tabl. 13. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,4	102,6	102,2	103,1	104,1	104,7	104,3	104,6
w tym:								
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,0	100,8	103,1	104,6	106,6	108,5	105,2	105,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	108,6	108,0	103,7	103,7	104,3	103,2	104,5	103,8
Odzież i obuwie	94,8	94,9	95,3	96,4	96,7	100,8	98,9	97,9
Mieszkanie	103,3	102,8	102,8	104,0	104,8	104,6	105,1	105,5
Zdrowie	102,9	103,1	102,9	103,1	103,9	104,5	104,9	106,0
Transport	110,4	107,5	103,3	105,4	106,3	106,1	106,7	108,9
Rekreacja i kultura	102,5	101,0	100,7	99,9	100,5	100,5	100,1	100,7
Edukacja	102,7	102,5	102,3	101,5	101,0	101,2	102,7	104,9

W grudniu 2011 r. ceny większości artykułów żywnościowych były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Podrożały artykuły z grupy „pieczywo i produkty zbożowe”, w tym najbardziej mąka pszenna „Poznańska” (o 22,9%), kasza jęczmienna (o 9,2%) i chleb pszenno-żytni (o 8,6%).

Więcej niż w grudniu 2010 r. konsumenci płacili również za mięso i wędliny. Odnotowano wzrost cen kurcząt patroszonych (o 23,3%), mięsa wołowego z kością (o 20,3%), mięsa wieprzowego z kością – schabu środkowego (o 16,2%) oraz mięsa wołowego bez kości (o 15,9%).

Wśród wędlin podrożała m.in. kiełbasa „Myśliwska” (o 13,4%) i szynka wieprzowa gotowana (o 10,8%). Wzrosły również ceny filetów mrożonych z morskiczka (o 13,4%).

W grupie „mleko, sery i jaja” wyższe były ceny m.in. jaj kurzych (o 10,0%), twarogu półtłustego (o 9,7%) i sera dojrzewającego „Gouda” (o 7,2%).

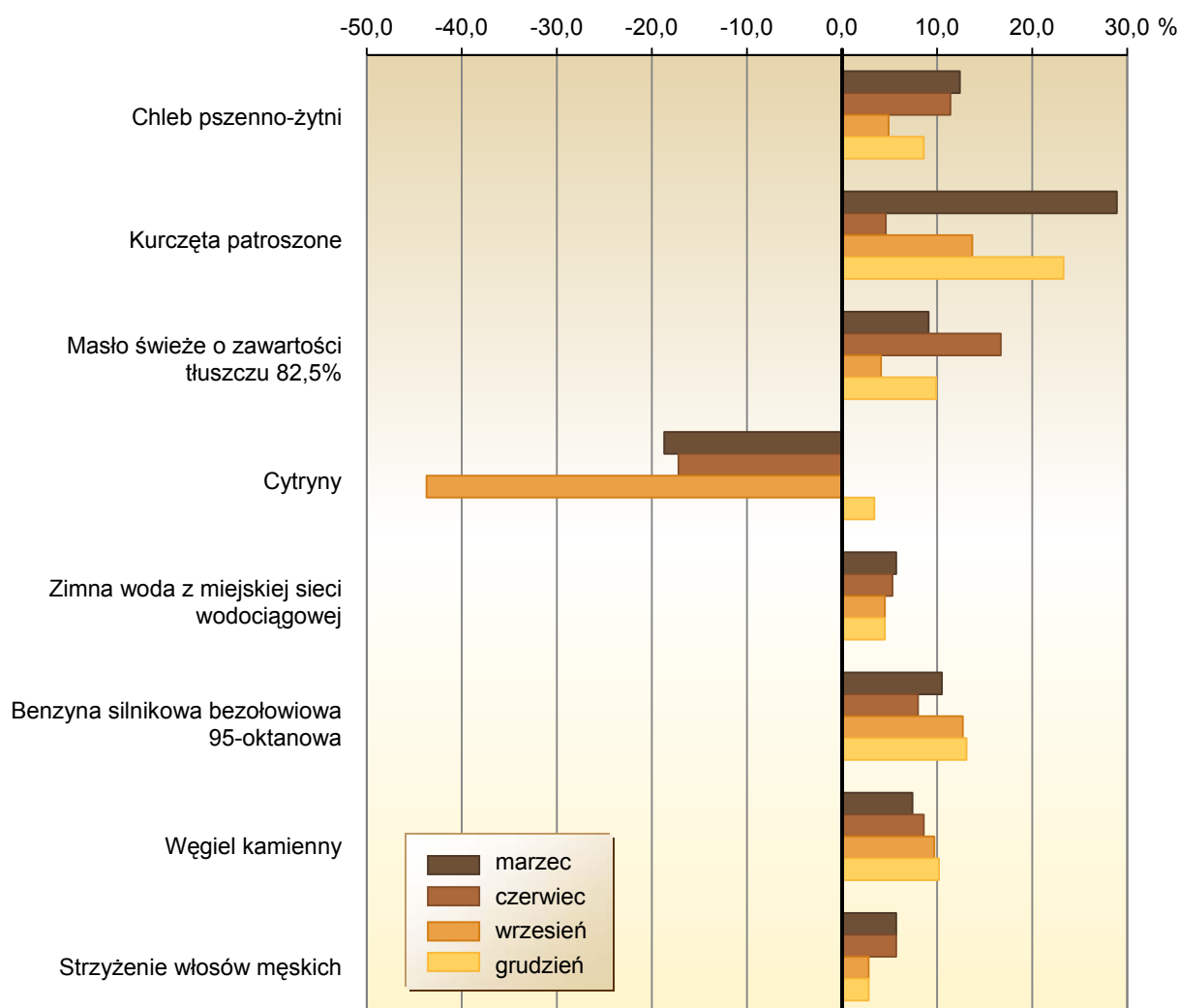
Wśród pozostałych artykułów żywnościowych znaczący wzrost w odniesieniu do grudnia 2010 r. zaobserwowano w cenach cukru (o 39,2%), kawy naturalnej mielonej (o 27,4%) i oleju rzepakowego (o 17,6%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu (do 2010 r. – trzy razy w miesiącu).

W grudniu 2011 r. znacznie tańsze niż przed rokiem były ziemniaki (o 56,8%), cebula (o 40,9%) i marchew (o 23,5%).

W odniesieniu do grudnia 2010 r. podrożały usługi w zakresie transportu. Główną przyczyną wzrostu cen usług w tej grupie były wyższe ceny paliw, w tym benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 13,1%). Wzrosły ceny m.in. przejazdu taksówką osobową w ciągu dnia na terenie miasta (o 8,3%) i biletu normalnego na przejazd jednorazowy autobusem miejskim (o 4,8%).

Wyk. 37. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w 2011 r.**
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

Wyższe ceny niż w grudniu 2010 r. zaobserwowano również w usługach związanych z mieszkaniem. Wzrost cen dotyczył m.in. usług związanych z zaopatrywaniem w ciepłą i zimną wodę oraz wywozem śmieci (odpowiednio: o 4,6%, o 4,5% i o 3,9%).

W grupie artykułów nieżywnościowych wzrost cen w porównaniu z grudniem 2010 r. dotyczył węgla kamiennego (o 10,2%).

W grudniu 2011 r. tańszy niż przed rokiem był m.in. odtwarzacz DVD (o 15,5%), mikser elektryczny (o 6,2%) i kuchnia mikrofalowa o pojemności 16–20 l (o 5,0%).

Mniej niż w grudniu 2010 r. konsumenci płacili również za koszulę męską z elanobawełny z długim rękawem (o 24,6%) oraz za garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny (o 13,2%).

Tabl. 14. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,08	2,25	108,2
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	5,96	7,12	119,5
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	13,68	15,34	112,1
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	21,65	22,95	106,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,67	2,78	104,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,27	4,63	108,4
Cebula – za 1 kg	1,20	2,25	1,40	62,2
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	1,43	0,74	51,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	2,94	3,95	134,4
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,64	3,73	102,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	458,31	467,17	484,87	103,8
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskó- rzanej – za 1 parę	146,77	164,09	172,72	105,3
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,43	4,46	100,7
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	17,89	18,61	104,0
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	1,94	2,23	2,46	110,3
Bilet normalny do kina	12,72	15,23	15,89	104,3
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	51,31	69,63	74,13	106,5
OPOLSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,48	2,21	2,40	108,6
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,42	5,66	6,98	123,3
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,60	12,74	14,81	116,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	20,12	24,45	27,08	110,8
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,51	2,78	2,77	99,6
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,26	3,62	3,98	109,9

Tabl. 14. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	
	w złotych			2010 = 100
OPOLSKIE (dok.)				
Cebula – za 1 kg	1,24	2,64	1,56	59,1
Ziemniaki – za 1 kg	0,80	1,55	0,67	43,2
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,68	3,73	139,2
Sok jabłkowy – za 1 l	2,60	3,01	3,15	104,7
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	450,83	585,14	508,00	86,8
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskó- rzanej – za 1 parę	148,12	153,28	163,14	106,4
Proszek do prania – za 400 g	4,70	4,87	103,6
Ciepła woda – za 1 m ³	11,51	17,26	18,06	104,6
Bilet normalny na przejazd jednorazowy auto- busem miejskim	1,84	2,10	2,20	104,8
Bilet normalny do kina	13,33	15,50	16,00	103,2
Wizyta u lekarza specjalisty II stopnia	56,25	72,86	80,00	109,8

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

ROLNICTWO

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Warunki agrometeorologiczne w okresie późnego lata i wczesnej jesieni 2010 r. ze względu na nadmierne uwilgotnienie gleby były niekorzystne dla wschodów i wzrostu roślin. Duża wilgotność gleby i niskie temperatury odnotowane pod koniec listopada znacznie spowolniły rozwój roślin przed wejściem w okres zimowego spoczynku. Zima (grudzień – luty) była mroźna z częstymi opadami śniegu. Zalegająca na przeważającym obszarze gruba pokrywa śnieżna, mimo bardzo niskich temperatur skutecznie chroniła przed nadmiernym wychłodzeniem gleby. Temperatura gruntu na głębokości węzła krzewienia zbóż i rzepaku utrzymywała się powyżej wartości krytycznych dla roślin, jednak warunki panujące pod pokrywą śnieżną sprzyjały rozwojowi chorób grzybowych. Lokalnie (na polach bez pokrywy śnieżnej) mrozy i zimne wiatry uszkodziły liście młodych roślin, a miejscami nawet przerzedziły zasiewy. Wegetacja wiosenna ruszyła w drugiej połowie marca, ale w pierwszym etapie przebiegała wolno. Znaczący wzrost temperatury powietrza i gleby od połowy kwietnia spowodował gwałtowny wzrost roślin, okresowo zahamowany w pierwszej dekadzie maja na skutek występujących przymrozków i przelotnych opadów śniegu. Wysokie temperatury powietrza występujące w drugiej połowie maja spowodowały miejscowy niedobór wilgoci w glebie i stopniowe podsychanie roślin. Niedobór wody utrudniał również prowadzenie zabiegów pielęgnacyjnych i zmniejszał ich skuteczność. Częste i okresowo ulewne opady deszczu przy niskich temperaturach powietrza w czerwcu wpłynęły na pogorszenie warunków dojrzewania zbóż. Bardzo zróżnicowane warunki agrometeorologiczne panujące w lipcu (z częstymi i obfitymi opadami deszczu) utrudniały przeprowadzenie pierwszych zbiorów. Sierpniowe deszcze doprowadziły do jeszcze większego wylegania zbóż, co znacznie wydłużyło i utrudniło prace żniwne. Pod koniec zbiorów rozpoczęło się porastanie ziarna w kłosach. W tym okresie pogorszyły się również warunki wegetacji roślin okopowych – wiele plantacji ziemniaków zostało porażonych zarazą ziemniaczaną. Występujący od września do listopada brak opadów deszczu wpłynął na pogorszenie warunków wilgotnościowych gleby, a tym samym na nierównomierny wzrost i osłabienie kondycji roślin ozimych, zwłaszcza wysianych po terminie agrotechnicznym.

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	31,5	34,9	32,9
rzepak i rzepik	26,3	23,6	22,4
ziemniaki	176,0	211,0	230,0
buraki cukrowe	416,0	483,0	574,0

Tabl. 15. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

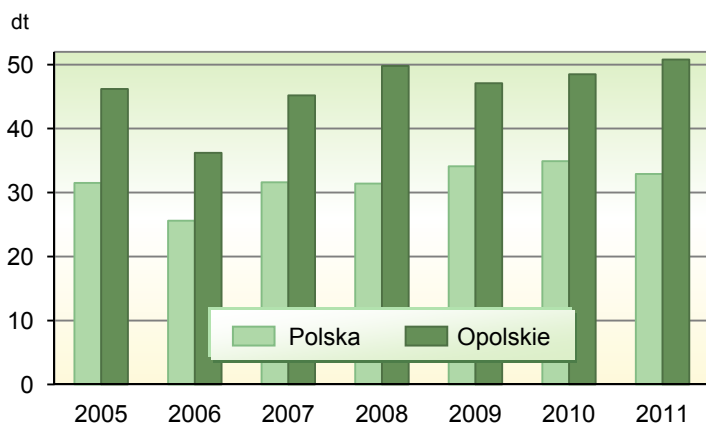
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA (dok.)			
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,2 ^a	37,3
trzoda chlewna	113,9 ^b	98,5 ^a	87,5 ^b
owce	2,0	1,7 ^a	1,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	1000,0 ^a	825,9
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	59,84	81,99
ziarno żyta za 1 dt	27,64	42,12	74,24
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	37,05	50,86	49,57
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,05	4,56	5,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	3,89	4,52
mleko krowie za 1 l	0,93	1,07	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	64,91	95,51
ziarno żyta za 1 dt	34,67	48,58	78,79
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	98,51	111,47
prosię na chów za 1 szt.	131,00	130,20	121,13
OPOLSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	46,2	48,5	50,8
rzepak i rzepik	25,0	24,3	29,1
ziemniaki	213,0	251,0	302,0
buraki cukrowe	472,0	499,0	677,0
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu):			
bydło	22,6	23,7 ^a	22,9
trzoda chlewna	134,2 ^b	116,3 ^a	120,0 ^b
owce	0,3	0,6 ^a	0,4
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	803,8	888,8 ^a	695,4
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	35,71	60,50	80,34
ziarno żyta za 1 dt	27,08	40,23	71,99
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt ..	44,89	52,23	46,31
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg ...	4,00	4,59	5,52
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,76	3,85	4,57
mleko krowie za 1 l	1,02	1,06	1,21
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	56,42	77,24	104,51
ziarno żyta za 1 dt	47,78	66,67	86,20
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	60,66	113,73	117,71

a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. b Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2011 r. w województwie opolskim w wyniku zwiększenia powierzchni upraw zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) i ich wyższej wydajności z jednostki powierzchni uzyskano większą produkcję niż przed rokiem. W porównaniu z 2010 r. wzrosły również zbiory rzepaku i rzepiku oraz buraków cukrowych. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zadecydowało wyższe plonowanie. Na wzrost produkcji buraków cukrowych wpłynęła zwiększona powierzchnia uprawy i wyższa wydajność.

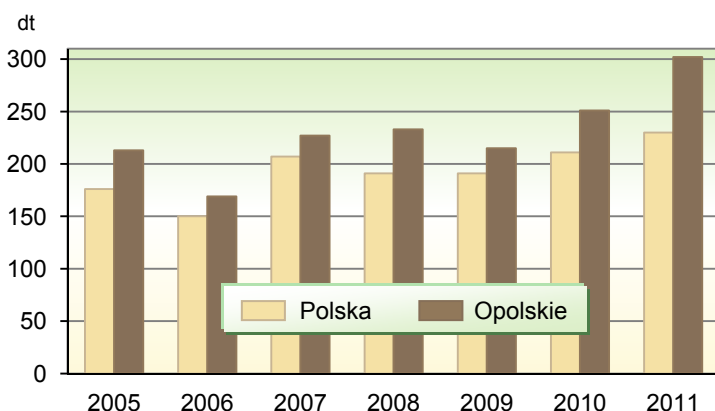
Wyk. 38. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2011 r. wynosiła 288,1 tys. ha i była o 2,9% większa niż w roku poprzednim, a o 5,7% mniejsza w porównaniu z 2005 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi osiągnęły poziom 50,8 dt z 1 ha i były wyższe zarówno od uzyskanych w 2010 r., jak i w 2005 r. (odpowiednio: o 4,7% i o 10,0%). W odniesieniu do średniej wydajności notowanej w kraju (32,9 dt/ha) uzyskane plony wojewódzkie były o 54,4% wyższe. Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w województwie opolskim oszacowano na 1463,6 tys. t, tj. więcej o 7,8% niż przed rokiem i o 3,7% w porównaniu z 2005 r.

Areał uprawy rzepaku i rzepiku w 2011 r. wynosił 87,1 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszył się o 0,7%, a w stosunku do 2005 r. wzrósł o 58,1%. Plony osiągnęły poziom 29,1 dt z 1 ha i były o 29,9% wyższe od średnich krajowych (22,4 dt/ha). Wydajność z 1 ha uprawy była wyższa zarówno w porównaniu z uzyskaną rok wcześniej (o 19,8%), jak i w 2005 r. (o 16,4%). Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie oszacowano na 253,3 tys. t, tj. więcej o 18,8% od uzyskanych w 2010 r. oraz o 83,7% od notowanych w 2005 r.

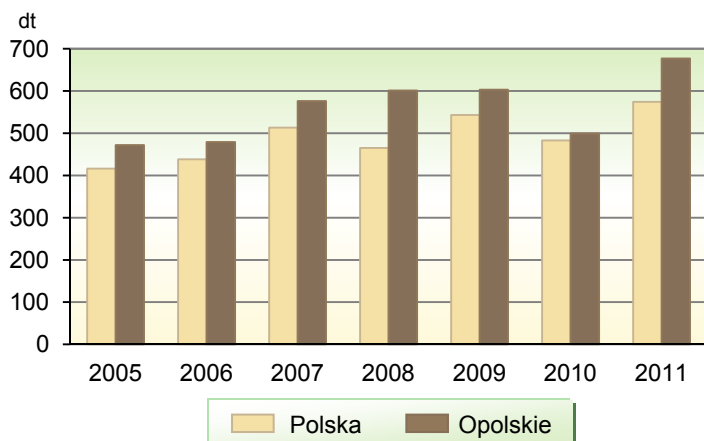
Wyk. 39. **Plony ziemniaków z 1 ha**

Powierzchnia uprawy ziemniaków wynosiła 9,5 tys. ha i była o 4,2% większa niż przed rokiem, a o 11,6% mniejsza niż w 2005 r. Średnie plony wojewódzkie ukształtowały się na poziomie 302,0 dt z 1 ha uprawy, tj. o 31,3% wyższym od średnich krajowych (230,0 dt/ha). W odniesieniu do plonów uzyskanych w 2010 r. i 2005 r. odnotowano wzrost wydaj-

ności odpowiednio: o 20,3% i o 41,8%. Wzrost powierzchni uprawy i wyższa wydajność z 1 ha wpłynęły na zwiększenie zbiorów. W województwie opolskim zebrano 286,0 tys. t ziemniaków, tj. więcej o 25,3% niż w 2010 r. i o 25,5% w stosunku do 2005 r.

Wyk. 40. **Plony buraków cukrowych z 1 ha**

W 2011 r. buraki cukrowe uprawiano na powierzchni 15,0 tys. ha. Areal uprawy był o 3,3% większy niż w roku poprzednim, a o 22,3% mniejszy w porównaniu z 2005 r. Z 1 ha zebrano 677,0 dt buraków, tj. więcej o 35,7% w odniesieniu do 2010 r. i o 43,4% niż sześć lat wcześniej. W stosunku do średniej krajowej (574,0 dt/ha) uzyskane plony były o 17,9% wyższe. Produkcja buraków cukrowych wynosiła 1013,0 tys. t

i przekroczyła wielkość zbiorów zarówno notowaną w 2010 r. (o 40,3%), jak i w 2005 r. (o 11,4%).

■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie opolskim w 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyło się pogłowie bydła, owiec i drobiu, a zwiększyła liczebność stada trzody chlewnej. W stosunku do danych odnotowanych w 2005 r. zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej i drobiu, a wzrosła liczebność stada owiec.

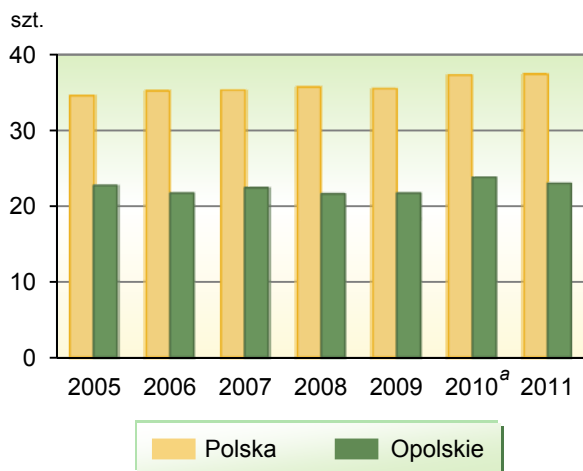
W 2011 r. pogłowie bydła w województwie opolskim liczyło 122,6 tys. szt., tj. 2,1% ogólnego pogłowia w kraju. Liczebność stada bydła zmniejszyła się zarówno w stosunku do 2010 r., jak i 2005 r. (odpowiednio: o 0,2% i o 1,9%). W kraju pogłowie bydła w porównaniu z 2010 r. utrzymało się na zbliżonym poziomie, a w odniesieniu do 2005 r. wzrosło o 5,1%.

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

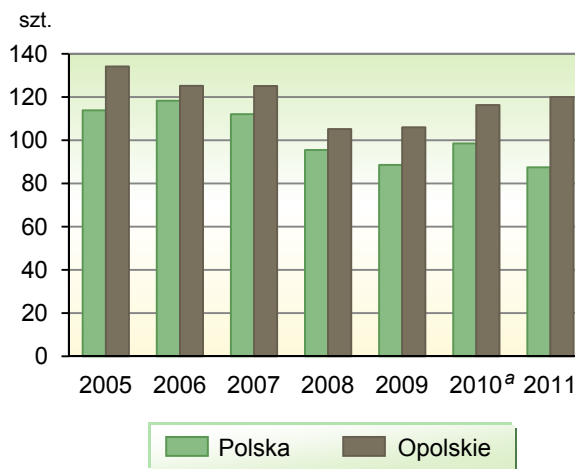
W ogólnym pogłowie bydła 42,7% stanowiły krowy, w tym 98,7% – krowy mleczne (w kraju odpowiednio: 45,6% i 94,2%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

W 2011 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 643,7 tys. szt. Udział Opolszczyzny w ogólnokrajowym pogłowie świń wynosił 4,8%. W odniesieniu do stanu odnotowanego w 2010 r. wielkość stada zwiększyła się o 6,7% (w kraju zmniejszyła się o 11,6%). W porównaniu z 2005 r. zaobserwowano spadek pogłowia o 13,4% (w kraju – o 25,4%). Udział loch w strukturze pogłowia trzody chlewnej wynosił 8,2% (w kraju odpowiednio 8,7%).

Wyk. 41. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Wyk. 42. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu lipca

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI.

W 2011 r. stado owiec w województwie liczyło 2,3 tys. szt. i stanowiło 0,9% pogłowia krajowego. Liczebność stada w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyła się o 24,1%, a w odniesieniu do 2005 r. zwiększyła się o 21,9%. W skali kraju pogłowie owiec zmniejszyło się zarówno w stosunku do 2010 r., jak i 2005 r. (odpowiednio: o 6,3% i o 20,6%).

W omawianym roku pogłowie drobiu wynosiło 3955,2 tys. szt., tj. 2,8% pogłowia w kraju. W porównaniu z 2010 r. liczebność stada w województwie spadła o 20,1% (w kraju – o 18,7%). W odniesieniu do stanu notowanego sześć lat wcześniej zarówno w województwie, jak i w kraju pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio: o 17,9% i o 6,0%.

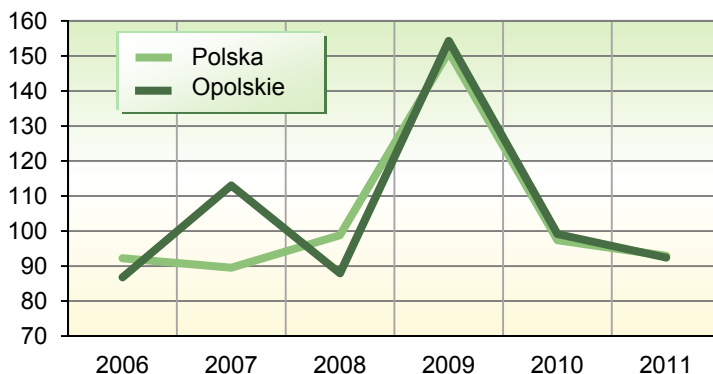
■ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie opolskim w 2011 r. w porównaniu z rokiem poprzednim producenci rolni sprzedali w skupie mniej ziarna pszenicy, ziemniaków i żywca wołowego, a więcej żywca wieprzowego i drobiowego. W odniesieniu do danych notowanych w 2005 r. zmniejszyła się wielkość skupu ziemniaków, a wzrósł skup pszenicy oraz wszystkich trzech gatunków żywca (wieprzowego, wołowego i drobiowego).

W 2011 r. skupiono 583,3 tys. t ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 7,6% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup zbóż był o 7,6% niższy, a w porównaniu z 2005 r. – o 21,7% wyższy (w kraju odnotowano odpowiednio: spadek o 7,1% i wzrost o 11,6%). W województwie opolskim skupiono 497,4 tys. t pszenicy, tj. o 4,5% mniej niż w poprzednim roku i o 29,1% więcej w porównaniu z 2005 r. Skup jęczmienia wynosił 72,1 tys. t i był o 6,7% mniejszy w odniesieniu do 2010 r., a o 4,4% większy w stosunku do notowanego przed sześcioma laty.

Wyk. 43. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**

Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2011 r. ukształtował się na poziomie 37,3 tys. t i stanowił 2,9% skupu w kraju. W porównaniu z 2010 r. i 2005 r. skup ziemniaków był niższy odpowiednio: o 2,4% i o 6,2%. W kraju odnotowano wzrost o 11,5% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 18,6% w stosunku do 2005 r.

W omawianym roku skupiono 114,6 tys. t żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami). Żywiec rzeźny skupiony na terenie województwa stanowił 3,5% skupu ogólnokrajowego.

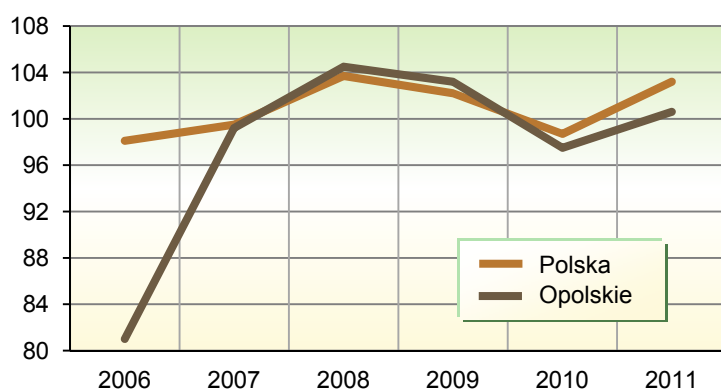
Skup żywca wieprzowego wynosił 86,0 tys. t, tj. więcej o 16,4% w stosunku do poprzedniego roku i o 77,0% w odniesieniu do 2005 r.

Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 10,1 tys. t i był o 10,3% mniejszy niż przed rokiem. W stosunku do 2005 r. skup żywca wołowego zwiększył się o 19,5%.

Żywca drobiowego skupiono 60,5 tys. t, tj. więcej o 16,8% niż w roku poprzednim i o 77,3% w porównaniu z 2005 r.

Wyk. 44. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

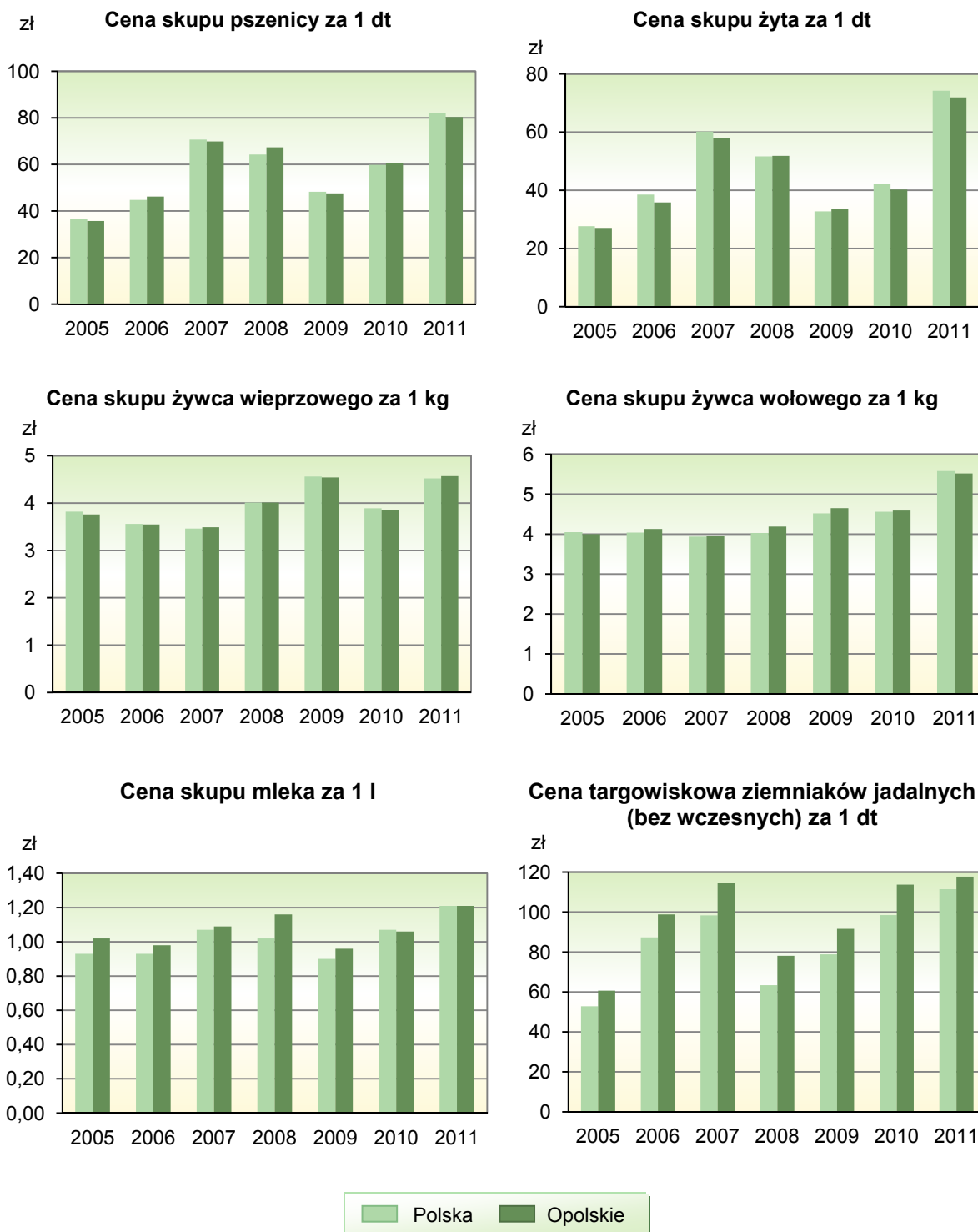

W 2011 r. skup mleka krowiego wynosił 219,1 mln l (2,4% ogółu mleka skupionego w kraju). W punktach skupu przyjęto o 0,6% więcej mleka niż przed rokiem a o 15,0% mniej niż sześć lat wcześniej. W skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku i w porównaniu z 2005 r. zanotowano wzrost odpowiednio: o 3,2% i o 5,3%.

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2011 r. w porównaniu z danymi odnotowanymi zarówno przed rokiem, jak i przed sześcioma laty zaobserwowano wzrost cen skupu i cen targowiskowych podstawowych produktów roślinnych i zwierzęcych. Wyjątek stanowiła cena skupu ziemniaków, która była niższa od notowanej w 2010 r.

Wyk. 45. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Średnia cena skupu pszenicy w województwie opolskim w 2011 r. wynosiła 80,34 zł za 1 dt (w kraju – 81,99 zł) i była wyższa o 32,8% od notowanej przed rokiem i o 125,0% w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 104,51 zł (w kraju – 95,51 zł), tj. więcej o 35,3% niż w roku poprzednim a o 85,2% niż sześć lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 71,99 zł za 1 dt (w kraju – 74,24 zł), tj. wyższym o 78,9% w porównaniu z 2010 r. a o 165,8% niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła zarówno w stosunku do poprzedniego roku (o 29,3%), jak i w odniesieniu do ceny uzyskanej przed sześcioma laty (o 80,4%). Za 1 dt żyta na targowiskach płacono średnio 86,20 zł (w kraju – 78,79 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

W 2011 r. za 1 dt ziemniaków jadalnych w skupie płacono 46,31 zł (w kraju – 49,57 zł). Cena ta była o 11,3% niższa niż przed rokiem a o 3,2% wyższa niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków osiągnęła poziom 117,71 zł za 1 dt (w kraju – 111,47 zł) i była wyższa w stosunku do odnotowanej w 2010 r. i w 2005 r. odpowiednio: o 3,5% i o 94,0%.

Cena skupu żywca wołowego wynosiła 5,52 zł za 1 kg (w kraju – 5,58 zł) i wzrosła o 20,3% w stosunku do poprzedniego roku a o 38,0% w odniesieniu do 2005 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,57 zł za 1 kg (w kraju – 4,52 zł). Cena skupu była wyższa o 18,7% w porównaniu z 2010 r. i o 21,5% niż w 2005 r.

W 2011 r., w odniesieniu do roku poprzedniego i do 2005 r. znacznie pogorszyła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta. W omawianym okresie ukształtowała się ona na poziomie 5,3 (wobec 5,8 w 2010 r. i 7,9 w 2005 r.). W kraju relacja ta wynosiła 5,7 (wobec 8,0 w 2010 r. i 11,0 w 2005 r.).

Cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,68 zł za 1 kg (w kraju – 4,08 zł) i była wyższa o 16,5% w porównaniu z poprzednim rokiem a o 31,9% w odniesieniu do 2005 r.

Za 1 l mleka płacono, podobnie jak średnio w kraju 1,21 zł. Cena skupu mleka była wyższa zarówno w stosunku do ceny odnotowanej przed rokiem, jak i sześć lat wcześniej (odpowiednio: o 14,2% i o 18,6%).

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie opolskim w 2010 r. globalna produkcja rolnicza wzrosła (w cenach stałych 2009 r.) w odniesieniu do poprzedniego roku. Na wzrost produkcji globalnej wpłynęła wyższa produkcja zwierzęca. W produkcji końcowej odnotowano spadek zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. Wzrost produkcji roślinnej i zwierzęcej zaobserwowano natomiast w produkcji towarowej.

W porównaniu z 2009 r. zanotowano wzrost produkcji globalnej o 1,7%, w tym produkcji zwierzęcej – o 17,8%.

Końcowa produkcja rolnicza w województwie opolskim w 2010 r. była o 6,6% niższa niż w roku poprzednim. Na osiągnięty poziom produkcji wpłynął spadek zarówno produkcji roślinnej (o 1,6%), jak i zwierzęcej (o 10,3%).

W 2010 r. towarowa produkcja rolnicza wzrosła o 18,2%, przy wzroście wartości produkcji roślinnej o 1,8%, a produkcji zwierzęcej – o 38,5%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

PRZEMYSŁ

Pomimo spadków notowanych w województwie opolskim w kolejnych kwartałach, w 2011 r. wzrosła produkcja sprzedana przemysłu w porównaniu z rokiem poprzednim. W odniesieniu do 2010 r. zanotowano również wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego), przy jednoczesnym zmniejszeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

W województwie opolskim produkcja sprzedana przemysłu w 2011 r. osiągnęła wartość 19732,2 mln zł (w cenach bieżących) i była wyższa (w cenach stałych) o 10,5% w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 12,4% w porównaniu z 2005 r. W skali kraju produkcja sprzedana w analogicznych okresach zwiększyła się odpowiednio: o 7,7% i o 44,3%.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

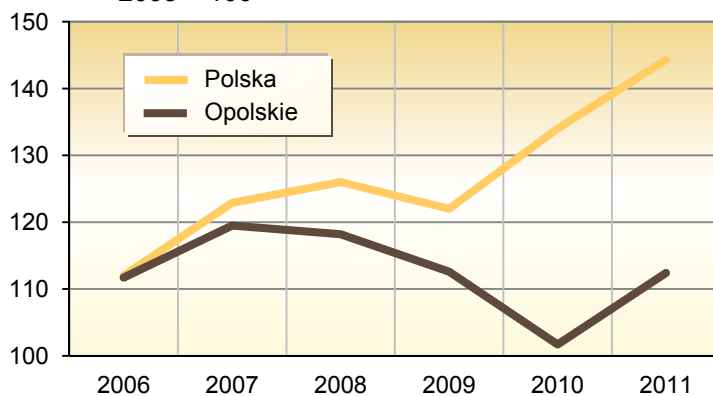
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 16. Przemysł

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	945306,9	1094654,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,0	83,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2442,2	2494,5
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	15954,1	17713,2	19732,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	86,9	85,5	94,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	59,0	55,5	55,0

Tabl. 16. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
OPOLE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	3045,5	3651,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	88,4	90,6
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	8,3	8,7

Wyk. 46. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2005 = 100

W 2011 r. w województwie opolskim udział niektórych sekcji w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) przedstawiał się następująco:

- przetwórstwa przemysłowego – 94,6% (18658,4 mln zł),
- dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji – 2,0% (395,1 mln zł).

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w 2011 r. wpłynęły przede wszystkim wyższe (o 18,4%) przychody ze sprzedaży wyrobów i usług w przetwórstwie przemysłowym. Produkcja sprzedana jednostek przetwórstwa przemysłowego stanowiła 94,6% produkcji sprzedanej przemysłu ogółem (wobec 83,8% w kraju). Spadek produkcji sprzedanej wystąpił m.in. w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 6,4%).

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższy niż przed rokiem poziom produkcji (w cenach stałych) odnotowano m.in. w naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 107,9%) oraz produkcji: wyrobów z metali (o 30,5%), wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 29,9%), wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 27,1%) i urządzeń elektrycznych (o 25,9%). Ubiegłorocznego poziomu przychodów ze sprzedaży nie osiągnięto m.in. w produkcji wyrobów tekstylnych (o 34,3%) oraz mebli (o 5,4%).

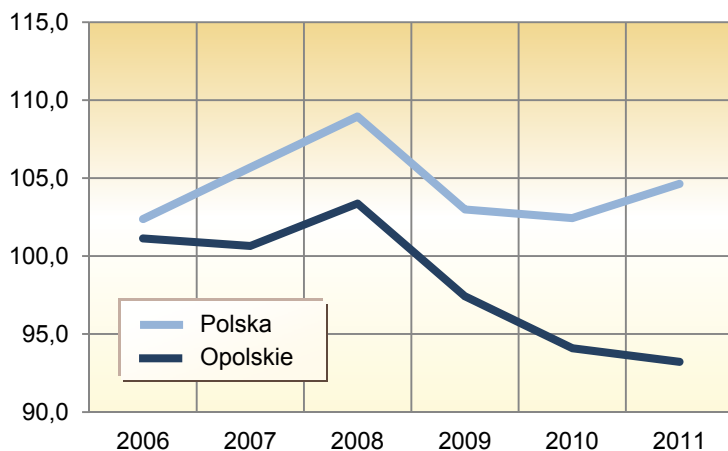
*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 17. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

Sekcje i działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	112,4	114,5	112,7	90,3	95,4	90,2	89,6	110,5
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe	114,7	117,6	116,9	92,0	93,6	94,8	93,9	118,4
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	104,9	105,0	106,3	107,7	114,9	112,5	110,6	109,4
Produkcja wyrobów tekstylnych	57,2	56,8	64,2	63,9	86,0	81,8	70,2	65,7
Produkcja odzieży	93,5	93,6	91,7	92,9	96,0	97,6	98,8	98,9
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	165,1	170,2	183,5	184,0	144,1	145,1	138,4	129,9
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	120,5	120,8	120,1	121,9	121,3	122,6	124,4	122,0
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	166,3	122,7	116,1	117,5	91,3	111,0	111,5	110,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	97,5	103,6	105,1	102,3	103,4	103,4	103,5	104,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	113,4	114,5	117,1	119,8	110,7	120,2	118,8	114,1
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	86,3	96,7	106,5	108,8	145,9	130,7	118,7	127,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ...	109,0	115,6	117,2	114,1	140,7	135,7	127,3	130,5
Produkcja urządzeń elektrycznych	94,5	106,6	108,6	110,6	137,9	126,2	126,4	125,9
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	81,4	89,1	99,5	107,7	115,4	121,3	116,0	114,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	137,8	128,9	121,2	115,1	106,3	105,7	106,0	106,1
Produkcja mebli	96,9	87,4	88,0	88,6	102,9	93,1	96,2	94,6
Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń ...	98,9	83,3	91,5	93,5	155,1	200,9	215,1	207,9
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	101,1	103,0	103,9	106,8	90,9	93,0	93,1	93,6
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczenie wody	100,6	101,0	101,3	101,4	95,5	96,3	96,7	96,9
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	99,6	97,2	106,6	104,3	125,8	133,1	128,9	136,3
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	102,0	106,7	106,0	113,5	79,4	80,6	80,4	80,0

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie opolskim, zarówno w skali roku, jak i sześciu lat, towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia (odpowiednio: o 0,9% i o 6,8%). W kraju w jednostkach przemysłowych zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia o 2,1% w odniesieniu do 2010 r. i o 4,6% w porównaniu z 2005 r.

Wyk. 47. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2011 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie opolskim ukształtowało się na poziomie 55,0 tys. osób.

Wartość produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2011 r. wynosiła 359,0 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 11,5% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 5,5%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
 - „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

BUDOWNICTWO

W 2011 r. podobnie jak w 2010 r. w województwie opolskim notowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Niższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2011 r. w województwie opolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 3182,8 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 15,6% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 17,3%).

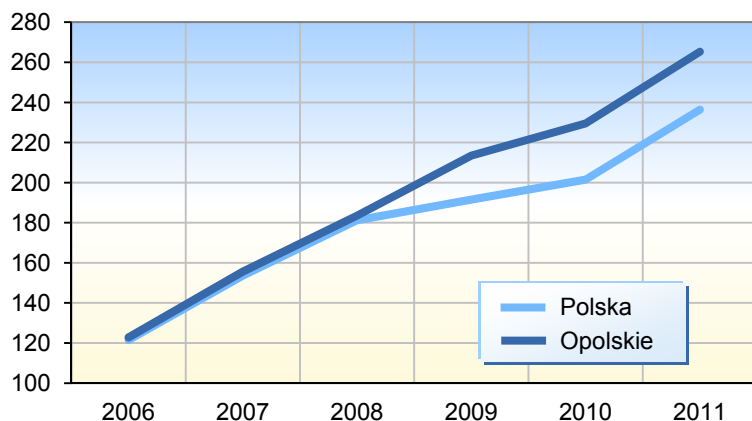
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. odpowiednio przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 18. **Budownictwo**

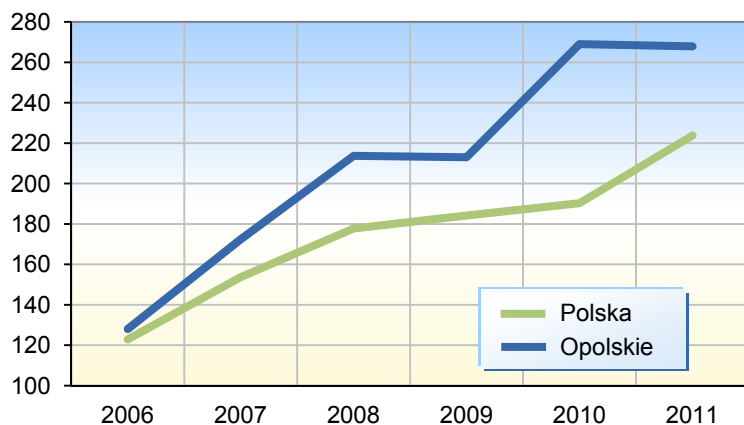
Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	160403,9	188127,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,5	51,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	442,8	476,5
OPOLSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1199,5	2752,6	3182,8
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	44,2	51,8	44,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	5,7	8,1	8,3
OPOLE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	737,4	675,5
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	57,0	53,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	1,9	1,9

Wyk. 48. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)**
2005 = 100

W województwie opolskim produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wynosiła 1420,9 mln zł (44,6% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 0,4%. W kraju odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej, który wyniósł 17,6%.

Wyk. 49. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**
2005 = 100

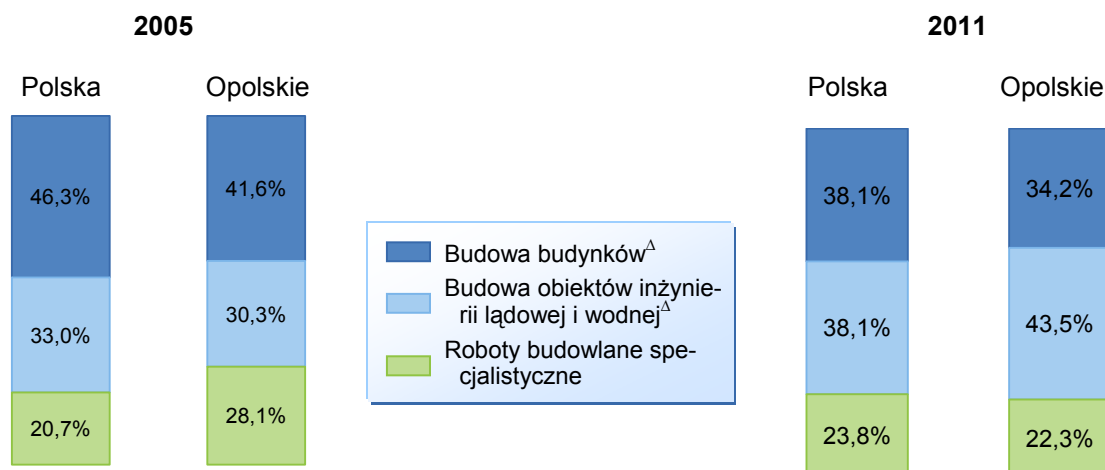
Roboty o charakterze inwestycyjnym w województwie opolskim w 2011 r. stanowiły 37,2% produkcji budowlano-montażowej, a ich wartość była o 2,4% niższa niż w poprzednim roku. Udział robót inwestycyjnych w produkcji budowlano-montażowej zmniejszył się o 0,8 pkt proc. w porównaniu z 2010 r.

Tabl. 19. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)**

Działy	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,0	121,4	125,2	126,3	116,0	112,2	97,8	99,6
Budowa budynków ^Δ	103,8	103,6	122,5	110,2	110,7	121,9	102,3	101,4
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	161,1	174,8	160,5	156,9	117,0	99,2	83,4	93,6
Roboty budowlane specjalistyczne	69,9	91,3	85,5	104,6	122,3	122,8	123,0	110,3

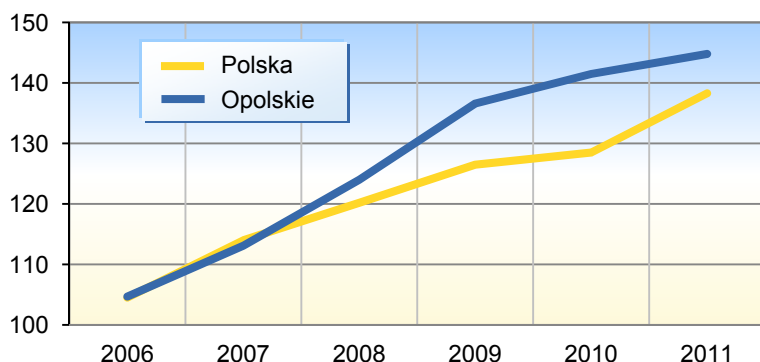
Wśród przedsiębiorstw osiągających przychody ze sprzedaży produkcji budowlano-montażowej znaczący udział posiadały jednostki zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej (43,5% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2011 r.), których produkcja była o 6,4% niższa niż rok wcześniej. W przedsiębiorstwach zajmujących się budową budynków (udział 34,2%) produkcja w stosunku do 2010 r. zwiększyła się o 1,4%, a w wykonujących roboty budowlane specjalistyczne (udział 22,3%) – wzrosła o 10,3%.

Wyk. 50. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)

W 2011 r. rosnącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 2,3% wobec wzrostu o 7,6% w skali kraju).

Wyk. 51. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
2005 = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2011 r. na Opolszczyźnie ukształtowała się na poziomie 382,8 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 13,0% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie opolskim w 2011 r. były gorsze niż rok wcześniej. Spadła zarówno liczba mieszkań oddanych do użytkowania, jak i wydanych pozwoleń na ich realizację, wzrosła natomiast liczba rozpoczętych budów. W porównaniu z 2010 r. zwiększyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

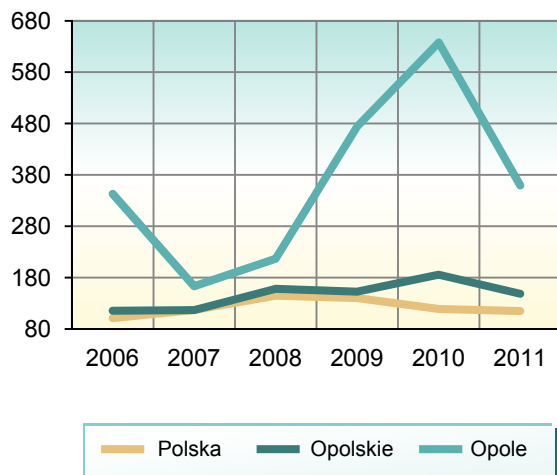
W 2011 r. w województwie opolskim oddano do użytkowania 1721 mieszkań, tj. o 19,9% mniej niż przed rokiem a o 48,7% więcej niż w 2005 r. W kraju liczba lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego spadła o 3,5%, a w porównaniu z 2005 r. wzrosła o 15,0%.

Informacje o mieszkańach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

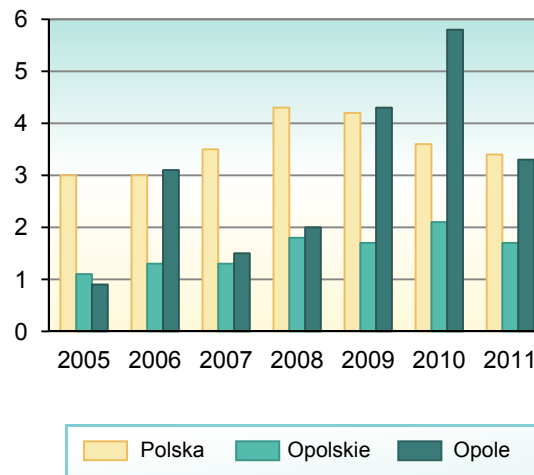
Tabl. 20. **Budownictwo mieszkaniowe**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,6	3,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	106,1	107,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	3,3	4,6	4,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,1	4,2
OPOLSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,1	2,1	1,7
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	120,5	113,9	131,2
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	1,1	2,5	2,2
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,1	1,9	2,2
OPOLE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	0,9	5,8	3,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	150,3	70,5	87,8
Pozwolenia na budowę na 1000 ludności	1,2	3,8	2,1
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	0,9	3,8	2,1

Wyk. 52. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2005 = 100

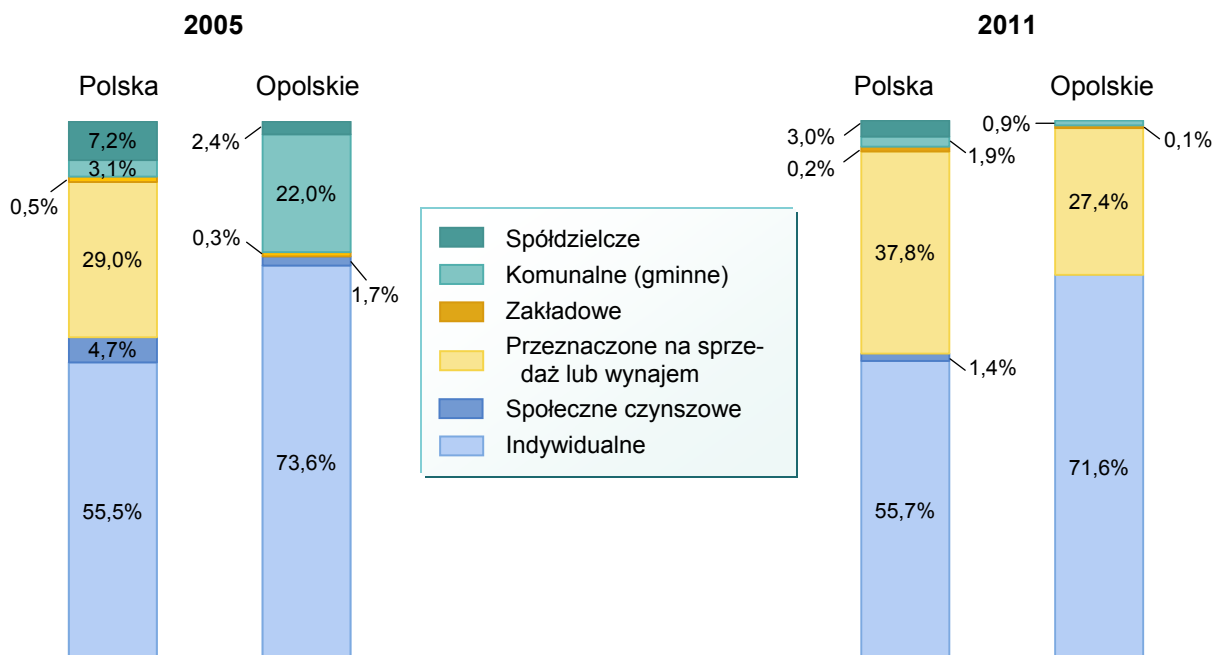

Wyk. 53. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

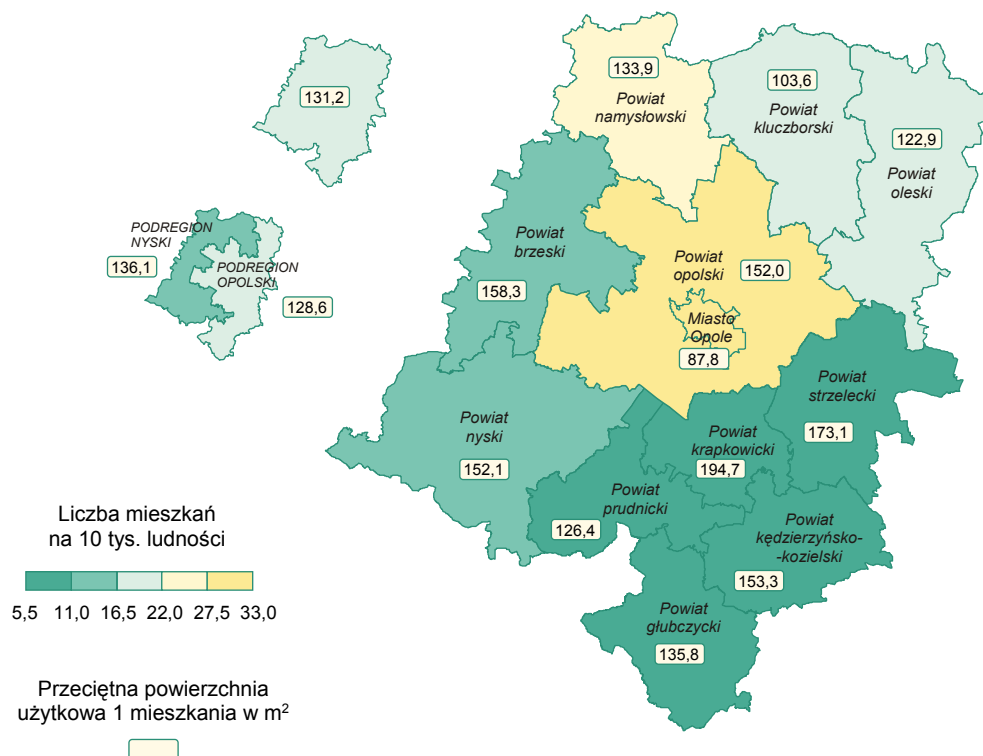

W 2011 r. w województwie opolskim mniej mieszkań niż rok wcześniej przekazano w budownictwie komunalnym (o 78,6%) i w przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 30,2%). W budownictwie zakładowym podobnie jak przed rokiem oddano 1 mieszkanie, natomiast w spółdzielczym i społecznym czynszowym nie przekazano do użytkowania nowych mieszkań.

Wyk. 54. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 55. Mieszkania oddane do użytkowania według podregionów i powiatów w 2011 r.

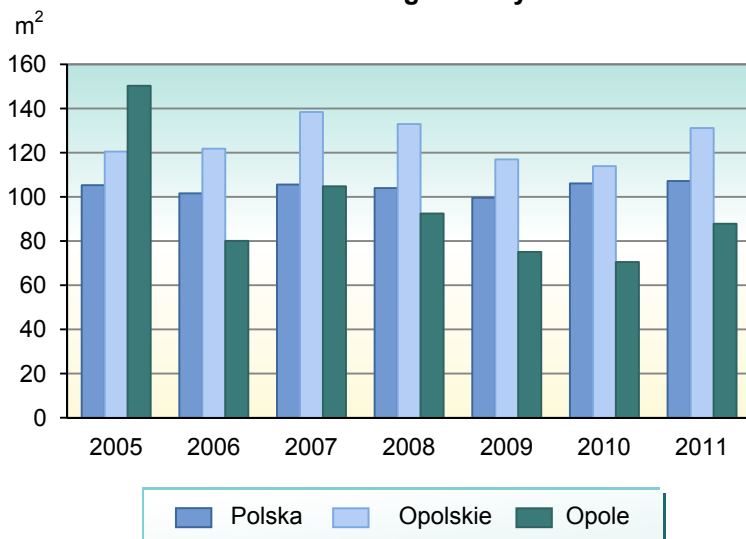

Tabl. 21. Mieszkania oddane do użytkowania

Formy budownictwa	2010				2011			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	2149	100,0	121,7	113,9	1721	100,0	80,1	131,2
Spółdzielcze	9	0,4	56,3	44,2	–	x	x	–
Komunalne (gminne)	70	3,3	127,3	32,1	15	0,9	21,4	45,4
Zakładowe	1	0,0	x	134,0	1	0,1	100,0	106,0
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	676	31,5	107,5	57,2	472	27,4	69,8	67,0
Spółeczne czynszowe	59	2,7	x	43,5	–	x	x	–
Indywidualne	1334	62,1	125,1	150,5	1233	71,6	92,4	156,8

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

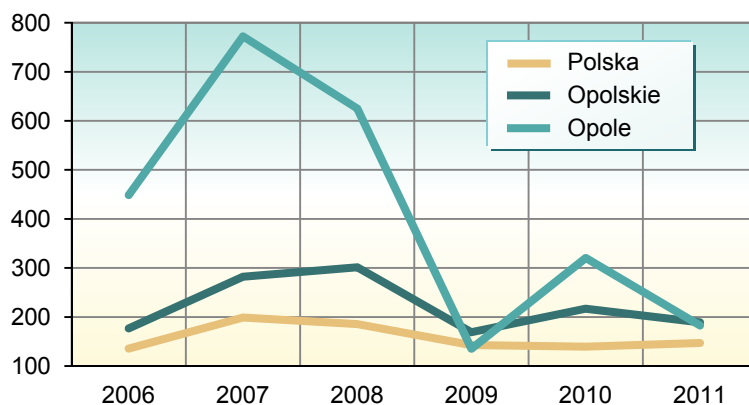
Wyk. 56. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

W województwie opolskim w 2011 r. największe mieszkania budowano w powiecie krapkowickim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 194,7 m²) i strzeleckim (173,1 m²), a najmniejsze – w m. Opolu (87,8 m²) i powiecie kluczborskim (103,6 m²).

W ciągu 2011 r. w województwie opolskim wydano pozwolenia na budowę 2249 mieszkań, tj. o 12,8% mniej niż rok wcześniej, a o 89,0% więcej niż w 2005 r. (w skali kraju odnotowano wzrost zarówno do roku poprzedniego – o 5,2%, jak i w odniesieniu do 2005 r. – o 46,9%).

Wyk. 57. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**
2005 = 100

W województwie opolskim wśród mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia 85,8% (przed rokiem 88,1%) stanowiły mieszkania w nowych budynkach mieszkalnych. Ponadto wydano pozwolenia na budowę 319 mieszkań (wobec 308 w 2010 r.) w nowych budynkach niemieszkalnych i zbiorowego zamieszkania oraz powstałych w wyniku rozbudowy

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie opolskim w 2011 r. wynosiła 131,2 m² (w kraju – 107,2 m²) i zwiększyła się o 17,3 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju odpowiednio o 1,1 m²). W porównaniu z 2005 r. przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w województwie opolskim zwiększyła się o 10,7 m² (w kraju – o 1,9 m²).

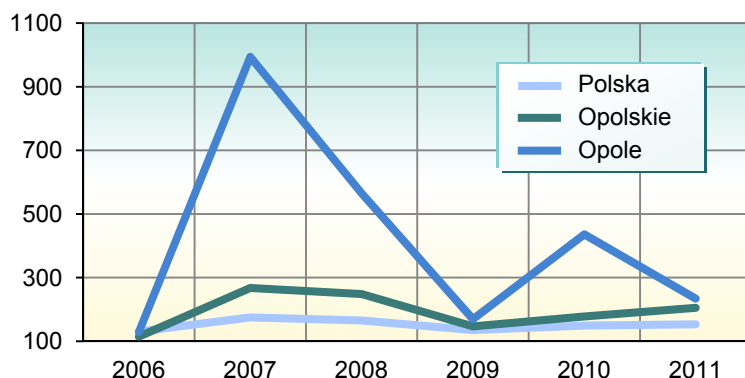
Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wynosiła 156,8 m², a najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (45,4 m²).

Tabl. 22. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia**

Wyszczególnienie	2010			2011		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2009 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100
O g ó ł e m	2580	100,0	128,4	2249	100,0	87,2
w tym:						
Budownictwo indywidualne	1675	64,9	95,1	1724	76,7	102,9

Mniejszą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w siedmiu powiatach, przy czym największy spadek odnotowano w powiecie oleskim (o 52,9%) i m. Opolu (o 43,0%), natomiast znaczny wzrost zaobserwowano w powiecie namysłowskim (o 139,3%) oraz kluczborskim (o 70,4%).

Rozpoczęto budowę 2284 mieszkań, tj. o 15,2% więcej niż w 2010 r. W skali kraju odnotowano wzrost o 2,6%. W porównaniu z 2005 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie o 105,0%, a w kraju – o 53,3%.

Wyk. 58. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W 2011 r. w województwie opolskim największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 1677 oraz przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 505 (odpowiednio więcej niż przed rokiem: o 11,1% i o 8,6%).

W województwie opolskim w odniesieniu do 2010 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w dziewięciu powiatach, najwyższy – w powiecie oleskim (o 164,9%) oraz namysłowskim (o 154,6%), natomiast znaczny spadek – w m. Opolu (o 46,3%) i powiecie krapkowskim (o 27,0%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie opolskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co roku w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie opolskim w 2011 r. miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2011 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 13,5% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 11,6% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną przez punkty sprzedaży detalicznej, placówki gastronomiczne oraz inne punkty sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)**

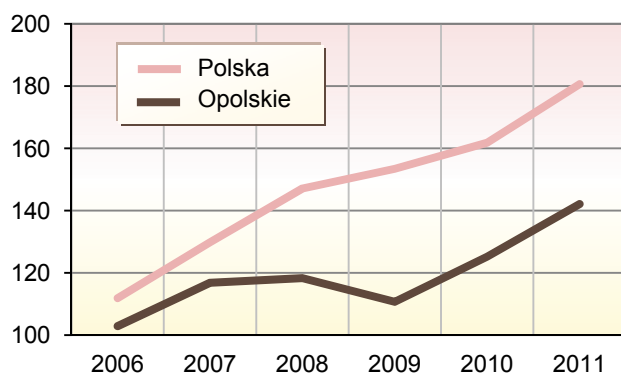
Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	111,9	105,5	111,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	113,9	107,9	101,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	113,1	120,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	111,4	101,2	102,8
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	119,0	113,6	130,3
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	116,8	117,2	117,8
Włókno, odzież, obuwanie	118,3	113,1	112,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	105,6	83,6	107,0
Pozostałe ^b	105,5	95,9	116,7
OPOLSKIE			
O g ó ł e m	102,9	113,1	113,5
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	91,9	168,1	94,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	110,2	114,7	115,0
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	105,8	105,3	113,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	101,4	102,7	63,0

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem. ^b Nie obejmuje sprzedaży detalicznej prowadzonej przez domy sprzedaży wysyłkowej lub Internet.

Tabl. 23. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)**

Wyszczególnienie	2006	2010	2011
	rok poprzedni = 100		
OPOLSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	114,0	101,9	157,2
Włókno, odzież, obuwie	90,3	113,5	163,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	97,3	119,3	88,3
Pozostałe ^b	105,7	91,3	129,5

a, b Patrz notka a, b na str. 79.

Wyk. 59. **Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)**
2005 = 100

W województwie opolskim wysoki wzrost w odniesieniu do 2010 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zajmujących się sprzedażą włókna, odzieży, obuwia (o 63,3%) oraz farmaceutyków, kosmetyków, sprzętu ortopedycznego (o 57,2 %). Poziomu sprzedaży z 2010 r. nie uzyskano m.in. w grupach: pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (spadek o 37,0%), prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 11,7%), a także pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 5,3%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2011 r. największy udział miały przedsiębiorstwa: zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (25,1%), zgrupowane w kategorii „pozostałe” (15,9%) oraz prowadzące sprzedaż prasy, książek, pozostałej sprzedaży w wyspecjalizowanych sklepach (15,4%).

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	96,5	105,1	105,6	113,1	115,2	114,0	116,9	113,5
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	106,7	115,3	118,3	168,1	110,5	109,0	110,0	94,7
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	118,1	113,9	113,4	114,7	117,1	120,6	116,9	115,0

a Patrz notka a do tabl. 23 na str. 79.

Tabl. 24. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie opolskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2010				2011			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	107,4	106,4	105,0	105,3	109,8	110,6	112,8	113,9
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	100,6	100,4	100,6	102,7	63,2	62,9	62,5	63,0
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	112,3	120,1	113,2	101,9	138,7	142,4	153,0	157,2
Włókno, odzież, obuwie	116,6	101,4	107,0	113,5	149,3	156,9	147,3	163,3
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	109,4	116,3	119,5	119,3	82,4	81,3	88,2	88,3
Pozostałe ^b	56,2	81,6	79,6	91,3	134,4	132,3	141,3	129,5

a, b Patrz notka a, b na str. 79.

W 2011 r. w województwie opolskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 15,7% poziom zanotowany przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wynosił 16,6%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 13,4% wyższa niż w 2010 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 13,0%). W województwie opolskim w skali roku najbardziej zwiększyła się wartość sprzedaży hurtowej m.in. artykułów użytku domowego (o 25,3%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

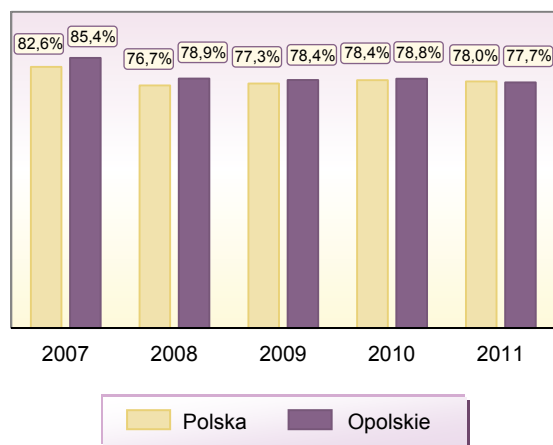
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

W 2011 r. w województwie opolskim wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano znaczną poprawę wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Osiągnięto wyższy niż w 2010 r. wynik finansowy brutto i netto. Spośród podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych poprawiły się wskaźniki: rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów oraz płynności finansowej I i II stopnia.

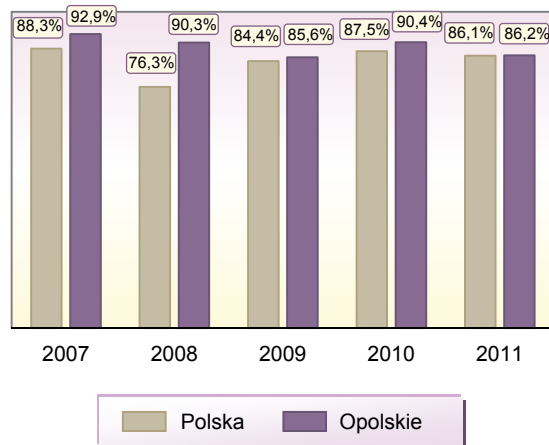
Wyniki finansowe uzyskane w 2011 r. (z wyjątkiem wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych) były lepsze od uzyskanych w 2010 r. W porównaniu z 2007 r. ukształtowały się na mniej korzystnym poziomie (poza wynikiem na pozostałej działalności operacyjnej). W kraju uzyskane wyniki finansowe były lepsze zarówno od notowanych w 2010 r., jak i w 2007 r.

*Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).*

Wyk. 60. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 61. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2011 r. zysk netto wykazało 77,7% badanych przedsiębiorstw (wobec 78,8% przed rokiem), a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 90,4% w 2010 r. do 86,2%.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

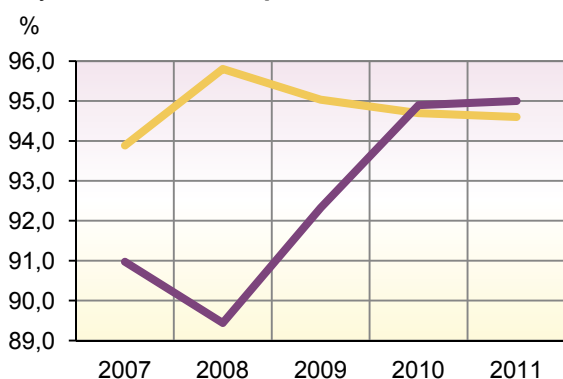
Przychody z całokształtu działalności w 2011 r. ukształtowały się na poziomie 29800,5 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 10,0% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wynosiły 28307,1 mln zł i wzrosły o 10,1%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na nieznaczne pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów (z 94,9% w 2010 r. do 95,0% w 2011 r.). W kraju w analizowanym okresie zaobserwowano niewielką poprawę wskaźnika poziomu kosztów (odpowiednio: z 94,7% do 94,6%). W 2011 r. zarówno w województwie opolskim, jak i w kraju w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano lepszy wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów; wynik na działalności gospodarczej oraz wynik finansowy brutto i netto.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2011 r. osiągnęły wartość 29167,3 mln zł, a koszty ich uzyskania wynosiły 27605,6 mln zł (wzrost do roku poprzedniego odpowiednio: o 11,2% i o 10,4%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wzrósł do poziomu 1561,7 mln zł, tj. o 27,1% wyższego niż przed rokiem. Jednocześnie pogorszył się wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 233,5 mln zł w 2010 r. do 143,2 mln zł w 2011 r.) oraz zwiększyła się strata na operacjach finansowych (z 79,2 mln zł do 211,5 mln zł). Wynik finansowy na działalności gospodarczej wynosił 1493,4 mln zł i był o 8,0% wyższy od zanotowanego w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1496,4 mln zł, tj. o 8,1% wyższą niż w 2010 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1173,6 mln zł i wzrósł o 5,1% w stosunku do roku poprzedniego.

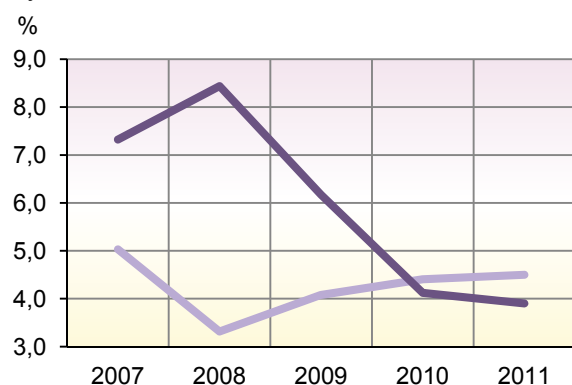
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 62. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności.

Wzrósł wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 4,7% w roku poprzednim do 5,4% w 2011 r.) oraz wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio: z 24,0% do 26,7% oraz z 94,4% do 95,5%). Nieznacznie pogorszyły się natomiast wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 5,1% do 5,0%) oraz netto (z 4,1% do 3,9%).

W 2011 r. w badanych przedsiębiorstwach w stosunku do roku poprzedniego odnotowano nieznaczną poprawę wskaźników: poziomu kosztów z całokształtu działalności; rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów; rentowności obrotu brutto i netto.

Tabl. 25. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,7	94,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,2	5,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,3	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,4	4,5
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	39,7	38,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	105,5	102,7
OPOLSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	91,0	94,9	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	9,5	4,7	5,4
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	9,0	5,1	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	7,3	4,1	3,9
Wskaźnik płynności I stopnia	70,5	24,0	26,7
Wskaźnik płynności II stopnia	136,0	94,4	95,5

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

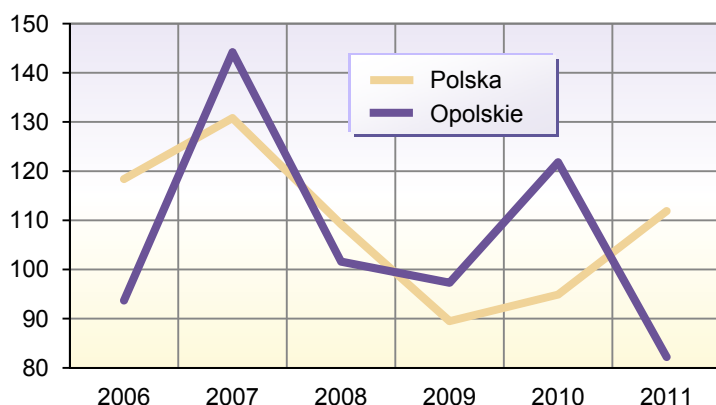
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano spadek nakładów inwestycyjnych zrealizowanych przez przedsiębiorstwa województwa opolskiego, rozpoczęto mniej inwestycji (przy wyższej łącznej wartości kosztorysowej) oraz mniej wydatkowano na zakup używanych środków trwałych.

Wyk. 64. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**

Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) poniesione w 2011 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie opolskim na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, wynosiły 1221,7 mln zł i były niższe od zanotowanych w 2010 r. o 17,8%. W relacji do 2005 r. wzrosły natomiast o 33,8%. W kraju w 2011 r. wartość nakładów inwestycyjnych w odniesieniu do 2010 r. i 2005 r. wzrosła odpowiednio: o 11,9% oraz o 60,6%.

Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych** obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Tabl. 26. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	62160,6	89236,8	99853,7
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	42,1	39,1
Zakupy	63,0	56,8	59,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	45,5	47,1
środków transportu	10,6	11,3	12,4
OPOLSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	913,2	1485,4	1221,7
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	30,0	34,7	32,6
Zakupy	69,5	64,6	66,6
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	61,0	58,8	59,8
środków transportu	8,5	5,8	6,8

W 2011 r. w województwie opolskim z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych na budynki i budowle wydatkowano 397,9 mln zł (mniej o 22,8% niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 730,7 mln zł (mniej o 16,3%), a na środki transportu – 83,2 mln zł (mniej o 4,0%).

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 813,9 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 15,2%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 2,0 pkt proc.

Spadek nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2010 r. odnotowano m.in. w budownictwie (o 37,4%) i przemyśle (o 19,3%). Wzrost nakładów natomiast notowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 12,3%).

W 2011 r. w województwie opolskim inwestorzy rozpoczęli realizację 765 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 450,0 mln zł (w roku

poprzednim 794 nowe inwestycje o wartości 338,7 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 16,2%, a ich wartość kosztorysowa wzrosła o 6,0%.

W województwie opolskim nakłady inwestycyjne na zakup używanych środków trwałych w 2011 r. wynosiły 76,8 mln zł i były o 16,4% niższe od zanotowanych w roku poprzednim. Z ogólnej kwoty nakładów na używane środki trwałe na budynki i budowle wydatkowano 4,7 mln zł (mniej o 80,6% niż w 2010 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 24,3 mln zł (więcej o 58,0%), a na środki transportu – 23,0 mln zł (mniej o 16,6%).

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie opolskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach:

- *„Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa opolskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,*
 - *„Biuletyn statystyczny województwa opolskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.*
-

TEMATY FAKULTATYWNE
OPTIONAL SUBJECTS

POPYT NA PRACĘ

W końcu 2011 r. w województwie opolskim, w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, odnotowano spadek liczby pracujących oraz wolnych miejsc pracy. W porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się zarówno liczba nowo utworzonych miejsc pracy jak i zlikwidowanych miejsc pracy.

W województwie opolskim w końcu 2011 r. liczba pracujących wyniosła 225,3 tys. osób (o 2,6% mniej w porównaniu z analogicznym okresem 2010 r.). W podmiotach sektora prywatnego pracowało 152,0 tys. osób (67,5%), a w sektorze publicznym 73,3 tys. (32,5%). Udział pracujących w podmiotach według ich wielkości kształtował się następująco: w jednostkach dużych – 53,8%, średnich – 27,0%

Źródłem prezentowanych danych jest kwartalne badanie popytu na pracę. Od 2007 r. badanie popytu na pracę ma charakter reprezentacyjny, a jego wyniki są uogólniane dla zbiorowości podmiotów o liczbie zatrudnionych 1 i więcej osób klasyfikowanych według kryterium liczby pracujących: do 9 osób jako jednostki małe, 10 do 49 osób jako jednostki średnie i powyżej 49 osób jako jednostki duże.

oraz małych – 19,2%. Najwięcej osób w sektorze prywatnym zatrudnionych było w podmiotach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (37,5%), handlu; napraw pojazdów samochodowych (23,5%) oraz budownictwa (12,8%). W sektorze publicznym większość osób pracowała w jednostkach realizujących działalność w zakresie sekcji: edukacja (38,2%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna (19,8%) oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (17,4%). W ogólnej liczbie pracujących największą grupę stanowili robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (20,4%), specjaliści (18,3%) oraz operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (12,8%).

Tabl. 27. **Pracujący, wolne oraz zlikwidowane miejsca pracy**

Wyszczególnienie	2007	2010	2011
	w tys.		
POLSKA			
Pracujący ^a	9907,2	10828,0	10654,4
Wolne miejsca pracy ^a	166,9	58,9	45,5
Nowo utworzone miejsca pracy	639,2	609,3	580,3
Wolne nowo utworzone miejsca pracy ^a	34,0	15,1	10,7
Zlikwidowane miejsca pracy	456,5	429,3
OPOLSKIE			
Pracujący ^a	220,2	231,2	225,3
Wolne miejsca pracy ^a	4,4	1,8	1,2
Nowo utworzone miejsca pracy	16,8	14,1	13,9
Wolne nowo utworzone miejsca pracy ^a	0,7	0,5	0,3
Zlikwidowane miejsca pracy	10,3	9,9

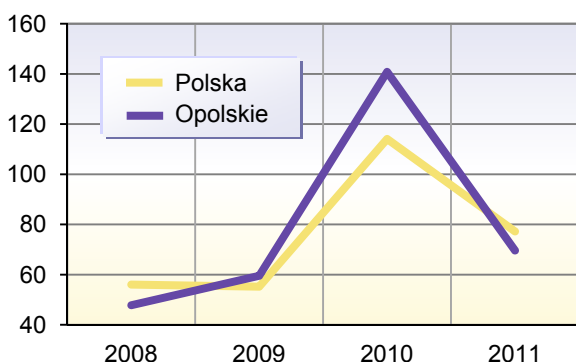
a Stan w dniu 31 XII.

Spośród 13,7 tys. badanych podmiotów w województwie opolskim w końcu 2011 r. wolnymi miejscami pracy dysponowało 0,5 tys. (3,9%), w tym 82,3% stanowiły jednostki sektora prywatnego. Ogólna liczba wykazanych wolnych miejsc pracy wyniosła 1,2 tys., tj. o 30,4% mniej niż na koniec 2010 r. (w kraju – o 22,8%). Wolne miejsca pracy koncentrowały się głównie w sektorze prywatnym (81,7%) i w jednostkach dużych (61,5%). Największą liczbę wolnych miejsc pracy odnotowano w przetwórstwie przemysłowym (43,7%), budownictwie (14,6%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (11,7%). Jednostki dysponujące wolnymi miejscami pracy najczęściej poszukiwały robotników przemysłowych i rzemieślników (35,1%), operatorów i monterów maszyn i urządzeń (27,3%) oraz pracowników usług i sprzedawców (12,9%).

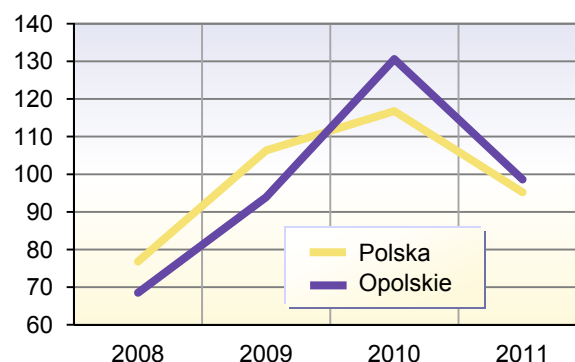
Wolne miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku ruchu zatrudnionych bądź nowo utworzone, w stosunku do których spełnione zostały jednocześnie trzy warunki:

- miejsca pracy w dniu sprawozdawczym były faktycznie nieobsadzone,
- pracodawca czynił starania, aby znaleźć osoby chętne do podjęcia pracy,
- w przypadku znalezienia właściwych kandydatów, pracodawca byłby gotów do natychmiastowego przyjęcia tych osób.

Wyk. 65. **Dynamika wolnych miejsc pracy**
Rok poprzedni = 100

Wyk. 66. **Dynamika nowo utworzonych miejsc pracy**
Rok poprzedni = 100

W 2011 r. powstało 13,9 tys. nowych miejsc pracy, z tego 86,2% w sektorze prywatnym, a 13,8% w sektorze publicznym. W porównaniu z rokiem poprzednim w województwie opolskim liczba nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 0,2 tys., tj. o 1,5% (w kraju – o 4,8%). W jednostkach dużych zostało utworzonych 29,5% nowych miejsc pracy, w średnich – 32,4%, a w małych – 38,1%. Najwięcej nowych miejsc pracy powstało w jednostkach prowadzących działalność w zakresie sekcji: przetwórstwo przemysłowe (29,5%) i budownictwo (24,2%). Znaczna liczba miejsc pracy została utworzona również w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (11,5%) oraz administracji publicznej i obronie narodowej; obowiązkowych zabezpieczeniach społecznych (5,7%).

Nowo utworzone miejsca pracy – to miejsca pracy powstałe w wyniku np. zmian organizacyjnych, rozszerzenia lub zmiany profilu działalności oraz wszystkie miejsca w jednostkach nowo powstałych.

W ogólnej liczbie nowo utworzonych miejsc pracy znajdowały się niezagospodarowane miejsca pracy. Na koniec 2011 r. odnotowano 0,3 tys. nowych miejsc pracy jeszcze nieobsadzonych, głównie

w przetwórstwie przemysłowym – 0,2 tys. W stosunku do analogicznego okresu ub. roku liczba wolnych nowo utworzonych miejsc pracy zmniejszyła się o 33,8%. Największy spadek nowych miejsc pracy odnotowano w jednostkach prowadzących działalność związaną z handlem; naprawą pojazdów samochodowych (o 97,6%) i budownictwem (o 46,5%). Nowo utworzone wolne miejsca pracy przeznaczone były przede wszystkim dla operatorów i monterów maszyn i urządzeń – 0,2 tys. oraz robotników przemysłowych i rzemieślników – 0,1 tys.

W województwie opolskim w 2011 r. zlikwidowano 9,9 tys. miejsc pracy, tj. o 4,3% mniej niż w ub. roku. Najwięcej miejsc zlikwidowano w jednostkach prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (30,6%), budownictwa (17,7%) oraz handlu; napraw pojazdów samochodowych (10,5%). Większość miejsc pracy, podobnie jak w 2010 r., zlikwidowano w sektorze prywatnym (81,2%).

WYPADKI PRZY PRACY

W województwie opolskim w 2011 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost liczby wypadków przy pracy oraz liczby osób poszkodowanych w wyniku tych wypadków.

W 2011 r. w województwie opolskim w wypadkach przy pracy poszkodowanych zostało 2,5 tys. osób, tj. więcej o 2,8% niż przed rokiem i o 1,9% w stosunku do 2005 r. W skali kraju również liczba poszkodowanych była wyższa zarówno w porównaniu z 2010 r. jak i 2005 r.: odpowiednio o 3,2% i o 15,2%. Poszkodowani w wypadkach przy pracy w województwie opolskim w latach: 2010 i 2011 stanowili 2,5% ogółu wszystkich poszkodowanych w kraju.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą. **Na równi z wypadkiem przy pracy**, w zakresie uprawnień do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie podróży służbowej;
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej obrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Tabl. 28. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy^a**

Wyszczególnienie	2005	2010	2011 ^b
POLSKA			
O g ó ł e m	84402	94207	97223
mężczyźni	60701	64551	65814
kobiety	23701	29656	31409
Z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	468	446	404
Ciężkich	956	645	683
Lekkich	82978	93116	96136
OPOLSKIE			
O g ó ł e m	2418	2396	2464
mężczyźni	1811	1702	1795
kobiety	607	694	669
Z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	15	10	11
Ciężkich	28	23	22
Lekkich	2375	2363	2431
OPOLE			
O g ó ł e m	866	696	741
mężczyźni	623	464	534
kobiety	243	232	207
Z ogółem w wypadkach:			
Śmiertelnych	1	2	–
Ciężkich	12	5	4
Lekkich	853	689	737

^a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. ^b Dane wstępne.

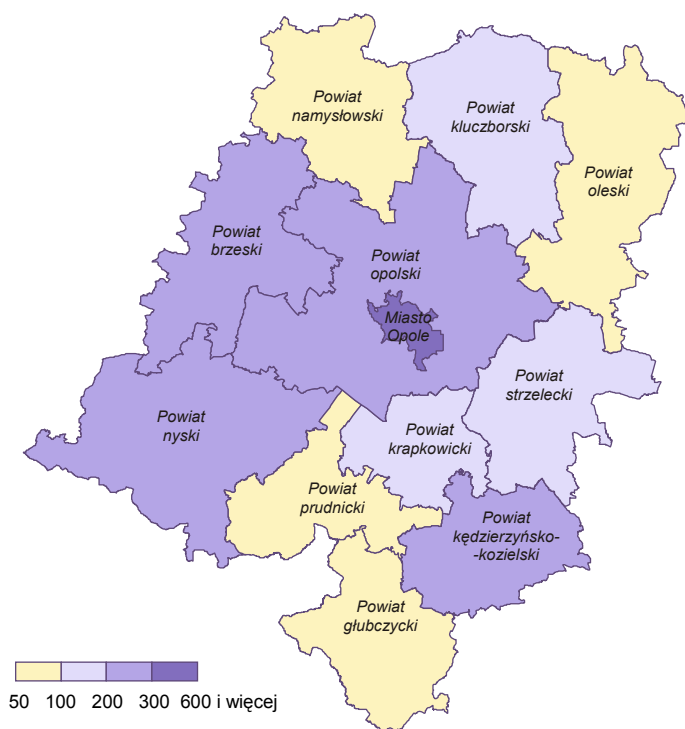
W 2011 r. w województwie opolskim wypadkom przy pracy, podobnie jak w kraju, częściej ulegali mężczyźni, stanowili oni 72,8% poszkodowanych, a ich liczba była o 5,5% wyższa niż przed rokiem. Liczba kobiet natomiast uległa spadkowi (o 3,6%), a ich odsetek zmniejszył się o 1,8 pkt proc. do poziomu 27,2%.

Najwięcej poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w jednostkach zakwalifikowanych do sekcji: przetwórstwo przemysłowe – 39,2%, budownictwo – 12,8% oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 11,4% (rok wcześniej odpowiednio: 36,7%, 11,0% i 12,4%).

W 2011 r. najczęstszymi wydarzeniami powodującymi wypadki przy pracy były „uderzenia przez obiekt w ruchu” oraz „zderzenie z/uderzenie w nieruchomy obiekt” – po 0,6 tys. osób (w 2010 r. odpowiednio: 0,5 tys. i 0,6 tys.).

Głównymi przyczynami powodującymi wypadki przy pracy w województwie opolskim w 2011 r. było „nieprawidłowe zachowanie się pracownika” oraz „niewłaściwy stan czynnika materialnego”. Liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy spowodowanych tymi przyczynami wynosiła odpowiednio: 2,7 tys. i 0,5 tys.; w stosunku do 2010 r. wzrosła o 0,3% i o 0,6%.

Wyk. 67. **Poszkodowani w wypadkach przy pracy^{ab} według powiatów w 2011 r.**

a Zgłoszone w danym roku; bez wypadków w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie. b Dane wstępne.

W przekroju terytorialnym według powiatów najwięcej osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w m. Opolu – 30,1% oraz w powiecie opolskim – 12,1% (przed rokiem odpowiednio: 29,0% i 12,0%). W stosunku do 2010 r. w sześciu powiatach odnotowano wzrost liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy, najwyższy wystąpił w powiecie kluczborskim (o 35,7%) oraz namysłowskim (o 28,6%). Spadek liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy odnotowano w pięciu powiatach, największy w nyskim (o 11,7%) oraz w oleskim (o 11,4%). W powiecie strzeleckim natomiast liczba osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy w odniesieniu do ub. roku nie uległa zmianie.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1047,4	1041,9	1037,1	1033,0	1031,1	1028,6	.	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:								Per 1000 population:
małżeństwa zawarte	4,74	5,37	5,64	6,02	5,97	5,54	5,08	marriages contracted
urodzenia żywe	8,10	8,11	8,18	8,88	9,01	8,91	8,47	live births
zgony	9,03	9,03	9,27	9,49	9,43	9,61	9,48	deaths
przyrost naturalny	-0,93	-0,92	-1,09	-0,61	-0,42	-0,70	-1,01	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-3,04	-4,60	-3,91	-3,23	-1,67	-1,74	-2,20	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	93,0	94,9	96,6	100,1	98,5	96,6	96,8	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	x	102,1	101,7	103,6	98,4	98,1	100,2	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	82,6	83,2	83,6	84,6	85,0	87,4	90,6	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	69,4	60,1	43,3	35,7	47,1	48,8	48,0	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	18,7	16,2	11,9	9,8	12,9	13,6	13,3	Registered unemployment rate ^a (in %)
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	86,6	87,1	86,0	82,2	82,3	85,8	84,2	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	224	51	36	20	61	46	65	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	53,8	52,8	51,1	51,2	53,6	53,6	53,9	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	44,7	45,8	46,4	47,8	48,4	48,6	48,8	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %) ...	17,0	13,2	9,5	6,6	9,8	9,7	9,3	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

a Stan w końcu roku. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Przeciętne w roku.

a As of the end of the year. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Average during the year.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIE (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2206,17	2340,10	2595,94	2875,82	2971,56	3035,73	3187,01	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a (in zł)
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	.	212,9	214,0	216,7	219,0	215,6	211,5	Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)
rok poprzedni = 100	x	x	100,5	101,3	101,1	98,4	98,1	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	.	1182,57	1220,34	1344,35	1463,51	1560,14	1640,76	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)
rok poprzedni = 100	x	x	103,2	110,2	108,9	106,6	105,2	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	.	851,10	864,34	913,44	969,13	1017,25	1052,01	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)
rok poprzedni = 100	x	x	101,6	105,7	106,1	105,0	103,4	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):								Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)
ogółem	102,2	101,2	102,6	104,4	103,5	102,8	104,4	total
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	100,7	104,3	105,7	103,6	102,6	106,4	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	93,1	91,7	88,7	86,9	91,0	95,3	98,6	clothing and footwear
mieszkanie	103,8	104,2	104,0	109,2	108,0	103,2	105,0	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	46,2	36,2	45,2	49,8	47,1	48,5	50,8	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt
Pogłowie zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych:								Farm animals stock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	22,6	21,6	22,3	21,5	21,6	23,7 ^c	22,9	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	134,2	125,2	125,1	105,2	106,0	116,3 ^c	120,0	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 Jun. ^d As of the end of July.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):								Price indices of procurement (previous year = 100):
ziarna zbóż (bez siewnego)	77,8	127,4	151,6	92,7	72,0	128,5	127,2	cereal grain (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	123,8	103,3	95,9	105,8	111,0	98,7	120,3	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	94,0	94,4	98,3	114,9	113,2	84,8	118,7	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:								Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	7,9	6,3	.	.	6,6	5,8	5,3	per kg of rye
1 kg jęczmienia	6,8	.	.	10,1	8,2	5,5	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	x	111,7	107,0	98,9	95,3	90,3	110,5	Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	59,0	59,6	59,3	61,0	57,4	55,5	55,0	Average paid employment in industry ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	x	101,1	99,5	102,7	94,2	96,6	99,1	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	122,8	126,7	118,0	116,3	107,5	115,6	Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	128,0	134,7	124,0	99,7	126,3	99,6	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	5,7	6,0	6,5	7,1	7,8	8,1	8,3	Average paid employment in construction ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	x	104,7	108,0	109,6	110,2	103,6	102,3	previous year = 100

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	1157	1338	1352	1831	1766	2149	1721	<i>Dwellings completed</i>
rok poprzedni = 100	93,9	115,6	101,0	135,4	96,5	121,7	80,1	<i>previous year = 100</i>
na 1000 ludności	1,1	1,3	1,3	1,8	1,7	2,1	1,7	<i>per 1000 population</i>
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	120,5	121,8	138,4	133,0	117,0	113,9	131,2	<i>average usable floor space per dwelling</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	x	102,9	113,5	101,3	93,6	113,1	113,5	<i>Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	90597	92846	94933	96246	95481	99118	97560	<i>Entities of the national economy ^b</i>
rok poprzedni = 100	102,5	102,5	102,2	101,4	99,2	103,8	98,4	<i>previous year = 100</i>
w tym spółki handlowe	4467	4635	4827	4917	5141	5363	5578	<i>of which commercial companies</i>
rok poprzedni = 100	103,5	103,8	104,1	101,9	104,6	104,3	104,0	<i>previous year = 100</i>
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	1190	1259	1320	1333	1366	1395	1410	<i>of which with foreign capital participation</i>
rok poprzedni = 100	103,7	105,8	104,8	101,0	102,5	102,1	101,1	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^c (w %)	91,0	89,4	92,3	94,9	95,0	<i>Cost level indicator in enterprises ^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c (w %):								<i>Turnover profitability rate in enterprises ^c (in %):</i>
brutto	9,0	10,6	7,7	5,1	5,0	<i>gross</i>
netto	7,3	8,4	6,2	4,1	3,9	<i>net</i>
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	913,2	856,1	1234,1	1253,4	1219,9	1485,4	1221,7	<i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	x	93,7	144,2	101,6	97,3	121,8	82,2	<i>previous year = 100 (current prices)</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; patrz uwagi ogólne ust. 9 na str. 9.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; see general notes, item 9 on page 9.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2010 B – 2011		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.)	A	.	.	1030,4	.	.	1029,9	.	.	1029,4	.	.	1028,6
Population ^a (in thous.)	B
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	A	98,5	98,6	98,7	98,9	99,6	100,2	100,4	100,6	100,7	99,0	98,9	96,5
Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)	B	98,4	98,8	98,6	98,7	98,5	96,8	96,6	96,2	96,2	96,3	95,7	95,3
poprzedni miesiąc = 100	A	101,3	100,2	100,0	100,3	100,7	100,6	100,2	100,1	100,1	98,3	99,9	97,6
previous month = 100	B	102,0	100,4	99,7	100,2	99,8	98,2	99,8	99,6	100,0	100,2	99,3	99,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	98,2	99,3	100,2	101,1	101,8	102,6	102,7	102,7	103,1	100,9	101,2	99,2
corresponding month of previous year = 100	B	100,0	100,2	99,9	99,8	98,9	96,6	96,2	95,7	95,6	97,3	96,8	98,8
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	A	52,2	53,0	51,6	48,7	47,1	45,4	44,6	44,7	45,5	44,4	45,9	48,8
Registered unemployed persons ^a (in thous.)	B	53,7	54,2	52,4	49,3	47,0	45,1	44,9	44,8	45,2	45,2	46,0	48,0
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	A	14,0	14,2	13,9	13,2	12,8	12,4	12,2	12,2	12,4	12,1	12,4	13,6
Registered unemployment rate ^a (in %)	B	14,6	14,7	14,3	13,6	13,0	12,5	12,5	12,5	12,6	12,6	12,8	13,3
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	2898	4018	4026	3726	2504	2837	2864	3389	4298	3504	2592	1976
Job offers declared during a month	B	2207	2616	3255	2639	3048	2589	2617	2941	2798	2412	1880	1551
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	37	26	28	24	32	27	30	26	27	29	31	46
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	46	30	27	32	23	25	27	28	27	32	42	65
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł)	A	2872,80	2905,60	3080,75	3057,40	2938,26	3053,61	3073,52	3035,59	3080,56	3128,25	3245,53	3272,75
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)	B	3034,58	3032,94	3188,68	3271,13	3123,03	3091,60	3187,32	3148,72	3213,24	3208,27	3340,87	3397,13
poprzedni miesiąc = 100	A	90,8	101,1	106,0	99,2	96,1	103,9	100,7	98,8	101,5	101,5	103,7	100,8
previous month = 100	B	92,7	99,9	105,1	102,6	95,5	99,0	103,1	98,8	102,0	99,8	104,1	101,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	102,1	102,3	101,7	102,8	103,5	107,2	101,1	105,1	104,5	106,5	104,6	103,5
corresponding month of previous year = 100	B	105,6	104,4	103,5	107,0	106,3	101,2	103,7	103,7	104,3	102,6	102,9	103,8

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)
SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2010 B – 2011		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^a : consumer goods and services ^a :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 corresponding period of previous year = 100	A	.	.	103,4	.	.	102,6	.	.	102,2	.	.	103,1
	B	.	.	104,1	.	.	104,7	.	.	104,3	.	.	104,6
skupu ziarna zbóż ^b : procurement of cereal grain ^b :													
poprzedni miesiąc = 100	A	106,6	96,7	94,1	99,7	107,4	112,6	96,8	126,8	114,2	99,6	101,5	105,9
previous month = 100	B	113,2	107,7	97,7	101,8	105,6	97,1	81,9	94,5	99,4	100,6	97,7	101,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	102,4	91,5	88,0	89,7	96,1	100,4	107,3	150,1	167,5	172,8	171,7	175,4
	B	186,3	207,3	215,4	219,9	216,1	186,3	157,6	117,5	102,3	103,3	99,5	95,3
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	113,1	92,6	79,7	118,2	101,7	99,1	100,2	93,9	100,3	102,7	111,7	99,8
previous month = 100	B	112,0	92,2	111,6	104,3	94,8	92,9	103,1	105,4	109,5	101,0	98,1	108,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	119,0	107,5	79,9	93,4	93,5	94,9	95,9	90,1	89,5	98,3	107,0	107,2
	B	106,4	106,0	148,5	131,0	122,1	114,3	117,8	132,3	144,4	142,0	124,8	135,7
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	93,7	97,3	104,5	95,7	105,6	115,7	98,6	103,3	95,9	92,9	97,5	102,3
previous month = 100	B	94,4	105,7	106,4	107,4	98,7	103,8	102,8	101,5	104,2	102,0	102,8	104,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	84,9	79,8	78,1	72,7	77,0	85,9	84,3	89,7	90,4	92,5	93,2	101,0
	B	101,9	110,4	112,4	126,2	117,9	105,8	110,3	108,4	117,7	129,2	136,2	139,4

a W kwartale. b Podstawowych łącznie z mieszankami zbożowymi (bez ziarna siewnego).

a In the quarter. b Basic including cereal mixed (excluding sowing seed).

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2010 B – 2011		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	–	6,3	–	–	–	–	–	–	5,9	5,5	–	–
	B	–	4,7	5,0	5,4	5,1	5,3	–	6,2	5,5	5,7	5,8	6,0
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	90,5	102,5	122,1	92,7	103,7	107,5	94,3	105,0	105,0	97,6	92,4	79,0
	B	97,3	105,9	120,3	94,5	108,5	94,2	92,5	105,6	109,3	96,9	96,2	95,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	113,7	106,3	110,5	115,9	117,7	120,7	107,7	116,6	116,0	106,5	103,2	86,8
	B	93,3	97,1	95,7	97,7	102,4	89,5	88,0	88,2	91,9	90,7	94,1	113,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	28,1	112,0	148,4	144,4	104,6	126,7	103,5	116,1	110,3	102,5	86,0	102,2
	B	35,1	96,9	150,2	119,7	131,2	97,7	81,3	113,4	130,7	94,8	88,5	194,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	97,3	81,6	109,3	154,7	129,0	131,7	121,5	129,6	138,2	126,9	140,7	106,6
	B	133,4	115,4	116,8	96,8	121,5	93,7	73,6	71,9	85,2	78,8	81,1	153,8
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku) <i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	A	88	336	660	966	1078	1314	1499	1664	1749	1894	1984	2149
	B	94	194	285	421	569	688	793	935	1085	1236	1497	1721
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	A	30,8	98,8	153,1	181,2	178,2	183,5	176,6	175,7	150,5	129,0	126,5	121,7
	B	106,8	57,7	43,2	43,6	52,8	52,4	52,9	56,2	62,0	65,3	75,5	80,1

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON OPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2010 B – 2011		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): Retail sale of goods ^a (current prices):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	77,9	102,4	128,5	100,6	93,1	111,8	101,2	107,3	90,1	104,1	93,4	129,8
	B	67,4	105,4	122,3	102,7	98,1	97,5	107,0	115,0	93,2	98,5	92,2	114,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	93,7	96,5	102,1	96,4	100,0	117,0	107,2	114,7	109,1	110,9	121,3	132,7
	B	114,8	118,1	112,4	114,8	120,9	105,5	111,6	119,6	123,7	117,0	115,5	102,1
Podmioty gospodarki narodowej ^b Entities of the national economy ^b	A	95801	95888	96346	96731	96985	97251	97500	97718	98040	98561	98864	99118
	B	99009	99056	99162	97822	97680	97812	97813	97899	97944	97953	97886	97560
w tym spółki handlowe of which commercial companies	A	5158	5179	5208	5236	5251	5272	5288	5300	5314	5329	5341	5363
	B	5380	5393	5379	5400	5424	5440	5458	5481	5525	5546	5563	5578
w tym z udziałem kapitału zagranicznego of which with foreign capital participation	A	1365	1364	1370	1370	1368	1370	1374	1378	1387	1393	1393	1395
	B	1399	1403	1399	1398	1403	1402	1404	1405	1406	1413	1410	1410
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^c : Profitability rate of turnover in enterprises ^c :													
brutto (w %) gross (in %)	A	.	.	2,1	.	.	7,3	.	.	6,4	.	.	5,1
	B	.	.	5,6	.	.	5,7	.	.	5,4	.	.	5,0
netto (w %) net (in %)	A	.	.	1,5	.	.	6,0	.	.	5,2	.	.	4,1
	B	.	.	4,3	.	.	4,6	.	.	4,3	.	.	3,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące) Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące) corresponding period of previous year = 100 (current prices)	A	x	x	118,8	x	x	126,7	x	x	120,8	x	x	121,8
	B	x	x	99,9	x	x	94,7	x	x	96,7	x	x	82,2

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco; patrz uwagi ogólne ust.9 na str. 9.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively; see general notes item 9 on page 9.